

KIRK HAMILTON

**DOCK
HOLLIDAY**

CENA 200 DINARA

BROJ 191

**DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU**

**SULUDI
REVOLVERAŠ**

★ **DOK HOLIDEJ** ★

BROJ 191

KIRK HAMILTON

SULUDI REVOLVERAŠ

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 191

Glavni i odgovorni urednik:
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Kirk Hamilton
MAD DOG HALLAM

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Sava DAMJANOV

Tehnički urednik:
Lajoš ILES

Korektori:
Iren MENGL
Agota VIRAG-BOGNAR

Stampa: 21. I 1987.
Tržište: 7. II 1987.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvo-
de Mišića broj 1. Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik:
Zorka ĆIRIĆ. Naslov originala: Kirk Hamilton — MAD DOG HALLAM. Co-
pyright: UNIVERSUM PRESS.

Oslobodeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.

Kada je u podne jednog prohladnog jesenjeg dana voz stao na stanici u Vakou, Teksas, niko nije mogao znati da od tog trenutka grad neće biti ono što je do tada bio. Na peron je iz vagona izašlo oko dvanaestak ljudi i jedan od njih je bio Lang Hakebi. On je po svom izgledu ličio na prosečnog čoveka: bio je srednje visine i težine. Na sebi je imao uredno građansko odelo pretežno tamnomrke i tamnosive boje, i bio je glatko izbrijan, čak toliko izbrijan da mu je koža izgledala glatko crvena, skoro ružičasto kao u malog deteta. No on je ipak imao već tridesetak godina starosti i dosta dugo vremena putovao je širom Dalekog zapada.

Sastavni deo njegove odeće nije činilo oružje, bar ne ono koje se na prvi pogled moglo videti, i on se kretao brzim, elastičnim, sračunatim pokretima, sličnim pokretima ruke kojom je, pucnuvši prstima, pozvao jednog železničara koji se tog trenutka našao na peronu. Krupni uniformisani čovek sa zamašćenom starom železničkom kapom na glavi prešao je nekoliko koraka do njega.

— Da, molim.

Hakebi se mašio džepčića na prsluku i izvukavši otuda novčić od pola dolara, pružio ga tom čoveku.

— Moj kofer je u vagonu za prtljag. To je jedan velik kožni kofer sa mojim imenom na posetnici... Hakebi. Kompanija „Vinčester“ za proizvodnju oružja. Kofer ima na jednoj strani četiri točkića. Želim da taj kofer skinete iz vagona za

prtljag, kao i jednu platnenu torbu koja se nalazi pored njega... — začutao je za trenutak i izvadio iz drugog džepa komadić kartona koji je odmakao od očiju na dužinu ruke i pročitao. — ...Hotel „Usamljena zvezda“ u ulici Kaster. Donesite prtljag tamo i pola dolara su vaši.

Krupni čovek je kritički pogledao novčić u svojoj ruci.

— Taj hotel je daleko, četiri bloka zgrada odavde, mister. Ako je taj vaš kofer na točkićima, to onda znači da mora biti težak. Pola dolara mi ne izgleda dovoljno za tu uslugu.

Hakebi je hladno odmerio pogledom železničara.

— Može biti da ti izgledam neozbiljan, amigo, ili još gore neiskusni, ali ja po ovim krajevima putujem već dovoljno dugo i znam pravu cenu za nošenje prtljaga manje od dva bloka odavde — osmehnuo se lukavim osmehom. — Vidiš, dolazio sam ovde i ranije, i slučajno znam da se na razdaljinu od četiri bloka zgrada, kako ti kažeš, više ne pruža gradsko područje — nestrpljivo je pucnuo prstom. — Hajde, hajde, imam dosta poslova da obavim i želim da se smestim i okupam pre dva časa posle podne.

Snažni železničar se počeo prstom po glavi ispod zamašćene kape.

— Pa dobro, ne znam šta vi to govorite, mister, ali prihvaću da uzmem vaš prtljag i odnesem ga do „Usamljene zvezde“. Hoćete li i vi poći?

— Ne, moj prijatelju. Poveriću vama da moj prtljag odnesete tamo gde sam vam kazao. Jer ako to ne uradite... — zastao je u pola rečenice i krajičkom usana se osmehnuo svom sagovorniku. — Ali, daleko od toga, vi mi izgledate dovoljno poštenj. Odnosite samo prtljag u hotel i recite portiru da ga smesti u sobu rezervisanu za gospodina Langa Hakebija.

Snažni železničar po imenu Konroj slegnuo je ramenima i nehotice dodirnuo prstima obod svoje kape u znak kratkog pozdrava i primljenog naređenja, i kada se naredbodavac okrenuo da bi, namestivši bolje svoj polucilinder i zategnuvši prsluk, pošao svojim putem, zakoračio je ka odeljenju za prtljag da izvrši primljeno naređenje.

U odeljenju za prtljag Konroj je razgrnuo nabacane pakete u stranu i konačno našao velikj kofer. Pored kofera nalazila se takođe velika platnena putna torba sa Hakebijevim imenom napisanim na vizit-karti i Konroj je uz gundanje i sa naporom uspravio velikj kofer. Kada ga je namestio na četiri mala točkića, huknuo je sa izrazom iznenađenja na licu. Kofer je bio teži nego što je očekivao. Razgledao ga je pažljivo i našao da je kofer brižljivo zaključan i da mu je dograđena još jedna dodatna teška brava.

Konroj je bio vrlo snažan čovek i iz čiste radoznalosti pokušao je da podigne kofer oslanjajući ga na kuk. Uspeo je da ga podigne samo nekoliko santimetara od poda.

— Gospode bože — izustio je zadihano i znoj mu je izbio po licu. — Pa ovaj čovek kao da sa sobom nosi celu kovačnicu.

Otkotrljao je kofer iz vagona na peron, stavio putnu torbu na njega i počeo gurati prtljag ka izlazu

zviždućući tiho kroz zube. Pitao se u dokolici nije li možda taj Lang Hakebi u nekom srodstvu sa predsednikom Prve nacionalne banke u Vakou, gospodinom Melom Hakebijem. Ime Hakebi nije bilo baš često.

No ta činjenica nije mnogo zamimala Konroja i on je nastavio da se bori sa teškim prtljagom vozeći ga po neravnom trotoaru. Uz put je već razmišljao o ručku, kada će u baru „Vagon boks” moći sa zadovoljstvom da potroši pola dolara.

Desilo se slučajno da je Konroj bio u pravu kada je pomislio da je Lang Hakebi u srodstvu sa Melom Hakebijem iz Prve nacionalne banke.

Njih dvojica bili su braća i nisu se videli preko tri godine, još od onda kada je Lang prošao kroz Vako nudeći na prodaju poslednji model „vinčesterke” tek proizvedene u fabrici.

Mel se iznenadio kada je ugledao svog brata praćenog jednim bančiniim službenikom i raširenih ruku je obišao oko svog pisaćeg stola da svoga brata dočeka u zagrljaj. Nastalo je dugotrajno tapkanje po ramenima, a onda je Mel ponudio Langu da sedne na jednu od stolica i u njegovu čast otvorio novu flašu „burbon” viskija. Napunivši dve čaše, pružio je jednu svom bratu, a drugu podigao uz prigodnu zdavicu.

— Za dobro zdravlje i uspeh, za nas obojicu.

— Ispicu u to ime — rekao je Lang i srknuo zlatastožutu tečnost, posle čega je sa odobravanjem mljacnuo jezikom. — Hmmm... to se zove kvalitet koji čovek ne može dobiti u svakom salunu.

— To je viski uvezen iz Kentakija — poverio mu je Mel pošavši da

sedne na svoje mesto iza masivnog politiranog stola. Mel je bio nešto teži od Langa, ali ne i viši; zbog težine i širine ramena izgledao je nešto niži nego što je stvarno bio. Bio je pet godina stariji od svog brata, ali je izgledao kao da ima bar deset godina više. Mel je brzo gubio kosu i sada je imao samo nekoliko tankih pramenova prebačenih preko ćelavog sjajnog temena. Lang je, pak, imao bujnu crnu kosu kao i njegov otac, i ona mu se u kovrdžama spuštala do ušiju i potiljka. Mel mu je na toj kosi mnogo zavideo.

Pa ipak, u ovom momentu gledao je svog mladeg brata sa izvesnom dozom samodopadanja jer je bio svestan toga da je od njih dvojice on u životu bio uspešniji.

— A šta te je sada dovelo u ovaj mali napredan grad, Lang? Sigurno nije opet u pitanju neka prodaja oružja?

Lang je znao da Mel nemilosrdno pretresa njegovu prošlost, sadašnjost i budućnost ali to ga nije bilo briga. Zarađivao je dovoljno za pristojan život; ono što je dobijao na ime provizije za porudžbine oružja, donosilo mu je dovoljno, tačnije rečeno: omogućavalo mu je da živi dovoljno luksuzno, a sem toga, imao je nešto novca investirano u ranč na planinama u državi Jutah, što mu je takođe donosilo neki mali ali siguran prihod. Računao je da će uskoro biti u mogućnosti da napusti zanimanje trgovačkog putnika i da se u potpunosti posveti svom ranču. Možda će čak biti dovoljno srećan da nađe dobru ženu koja će pristati da deli njegovu sudbinu i njegovu imanje.

No, znao je da je njegov uspeh u životu sasvim skroman u poređenju sa Melovim, koji je mogao sebi da dopusti da nosi odelo šiveno po meri, debeo zlatan prsten i zlatan sat

sa teškim lancem koji mu je visio iz džepa prsluka.

— Da, Mele, ovde sam da bih prodao još oružja. Naš poslednji model. On je daleko bolji od svih dosadašnjih jer sadrži poboljšanja koja ga stavljaju u rang sa puškama proizvodnje „GETHLING”.

Mel se nije interesovao za vatreno oružje, ali na tu tvrdnju njegovog brata on je zainteresovano digao obrve.

— Hoćeš da kažeš kako taj novi model može lako da se koristi kao ručno brzometno oružje?

Lang se neprimetno osmehnuo.

— To je možda previše uprošćena konstatacija, ali konačan rezultat u konstrukciji ove puške jeste da ona može pucati isto tako brzo kao „GETHLING”, i to samo pomoću jednog pokreta ruke gore i dole.

Mel se namrštio kao da je razdražen takvim besmislenim rečima nadobudnog trgovca oružjem. On se nije razumeo u puške i nije mogao sebi da predstavi ono što njegov brat govori. Odmahnuo je stoga nestrpljivo rukom.

— Dobro, to je tvoja stvar. Dopuštam sebi slobodu da kažem kako se ti ne razumeš u moj posao, pa smo onda ravni. Promenimo temu razgovora, hoćemo li?

Lang je slegnuo ramenima i osmehnuvši se prineo usnama čašu sa viskijem. Oduvek je uživao u tome da bocka svog starijeg brata. Ali, ovaj put morao je biti oprezan: od tog istog brata nameravao je da traži uslugu.

— Svakako, Mele. Kako je supruga? I deca?

— Fino, odlično. U stvari, upravo se pripremaju da provedu izvesno vreme u Nju Orleansu. Zbog brojnih poslova neću biti u mogućnosti da pođem sa njima, ali oni će otići sami i provešće tamo skoro dva me-

seca. Možda ću im se kasnije i ja pridružiti.

— To mi izgleda dobra ideja.

— Ti ćeš večeras, naravno, doći kod nas na večeru.

Lang je potvrdno klimnuo glavom. — Biće mi zadovoljstvo, Mele... vidim da opet gledaš na sat. U prvom momentu mislio sam da time hoćeš da ostaviš utisak na mene, ali sad ipak shvatam. Zauzet si — Lang je iskapio viski iz čaše i ustao. Mel nije opovrgao da je zaista zauzet, ali na Langove reči njegove oči dobile su nekaj tvrdi sjaj. — No, pre nego što podem, moram nešto da te zamolim, Mele.

Stariji od braće Hakebi zabacio je upitno glavu, ali u dubini duše bio je u stvari zadovoljan što Lang mora nešto da ga moli; za njega je bio prijatan osećaj imati u ljudima dužnike, pa čak i onda kada je to uključivalo familiju. Postojala je uvek mogućnost da jednoga dana dug nečim bude vraćen.

— Samo ako mogu da pomognem, Lang, biće mi vrlo drago da ti nešto učinim. A šta ti je potrebno?

— Hteo bih da jednu od mojih pušaka ostavim preko noći u tvom trezoru.

Mel se neprimetno trgao i čelo mu se upitno nabralo, ali je ipak rekao. — Dobro, ne vidim zašto to ne bi bilo moguće — začutao je. — Jednu pušku?

Lang se značajno osmehnuo i klimnuo glavom.

— Da, jednu specijalnu pušku, Mele. Pušku ukrašenu zlatom i srebrom, jednu posebnu jubilarnu pušku napravljenu po narudžbini porodice Vinčester, a namenjenu kao poklon guverneru Teksasa.

Mel je pobledo i pokušao da to prikrije iskapivši ostatak viskija iz čaše. Lang je nabrao čelo ne shvatajući zašto je njegov brat na taj način reagovao.

— Šta je, šta tu nije u redu? — zapitao je.

— Kako? Oh, ništa. Ovaj... stvar je u tome što imam veliku sumu novca koju treba da stavim u kasu. Plate, gotovina i slično.

— Pa mora ipak biti mesta za jednu pušku.

Mel je razmišljao i pri tome je kratko pogledao svog brata, skrenuvši pogled u stranu istog trenutka kada su im se pogledi sreli. Počeo je da dobuje debelim prstima po stolu.

— Dakle? — zapitao je Lang nestrpljivo. — Pa bar je jednostavno reći „da” ili „ne”, no ako je u pitanju ovo drugo, interesovalo bi me da za to čujem razloge, Mele.

Mel je pocrveneo u licu.

— Ja ne moram da dajem razloge ni za jednu odluku koja je u vezi sa poslovanjem moje banke, Lang.

Lang je sa razumevanjem odmahnuo rukom.

— O keji, o keji, da ne raspravljamo sad dalje o tome. Mislio sam da je moj zahtev jednostavan i da ga je jednostavno ispuniti, ali ako već ne možeš da odvojiš ni jedan čošak u koji bih mogao da stavim tu vrazju pušku, onda ću morati da spavam sa njom ispod jastuka — pogledao je ljutito svog brata. — Ta puška je kompletno ručne izrade i radili su je najbolji majstori, a ukrase na njoj napravio je najbolji zlatar. Vredj najmanje pet hiljada dolara. Vidis onda zbog čega sam želeo da je staviš u kasu.

Stariji Hakebi je lagano zaklimao glavom. Izgledao je nekako zamišljen i odsutan kada je digao pogled do Langovog lica.

— Da, vidim u čemu je stvar. Pa dobro, donesi je ovamo, a ja ću se postarati da je stavim u kasu — prisilio je sebe da se glasno nasmeje, ali je taj osmeh nosio u sebi prizvuk nervoze. — Da budem iskren, ne žep-

lim još neku dodatnu odgovornost... recimo za pušku namenjenu guverneru.

— Možda će ti on za to dati pismenu zahvalnicu — rekao je Lang sa tonom ogorčenja u glasu. Odmah zatim se osmehnuo. — Doneću ti je pre nego što zatvoriš banku.

— Daćeš je meni lično — rekao je Mel još uvek osmehujući se. — I pazi, nemoj da zaboraviš na večeru u mojoj kući.

— Doći ću — rekao je Lang učtivo i izašao.

Mel Hakebi je ostao još izvesno vreme da sedi za stolom duboko zamišljen. Zatim je naglo ustao, uzeo sa čiviluka svoj „fedora“ šešir i otišao ga rukavom svog sakoa. Bio je vrlo ponosan na taj svoj šešir; bio je jedini te vrste u Vakou. Stavio ga je na glavu, nakrivio malo na jednu stranu, pogledao kritički sebe u ogledalu i onda izašao.

— Biću odsutan jedan čas — rekao je odsečno svom službeniku izlazeći iz banke.

Izašavši iz banke, Mel Hakebi je podigao ramena i pošao niz ulicu svojim uobičajenim njišućim hodom; klimajući povremeno glavom levo i desno u znak otpozdrava građanima koji su mu se javljali, i dodirujući s vremena na vreme obod svog šešira prstima, čime je uz osmeh na licu izražavao svoje poštovanje prema gradskim gospođama.

Ali kada je stupio u šerifovu kancelariju i stao pred šerifa Ceta Lindena, osmeh na njegovom licu zamenio je izraz zabrinutosti. Šerif je bio visok i čvrst, koščat čovek, tvrdog izraza očiju i oštro vejanih crta lica. Izgledao je kao odlučna osoba čvrstog karaktera i njegov fizički izgled kao da je potkrepljivao takav utisak o njemu. Kada je Hakebi žurno ušao u njegovu kancelariju, on je zavijao cigaretu i baš tog trenutka je kresnuo šibicu o površinu sto-

la i vrhom plamena dodirnuo vrh cilindrično zavijenog papira. Otpiknuo je palidrvce vrhom prsta prema Hakebiju i nasmejao se kada je bankar naglim pokretom ruke razdraženo odbio palidrvce od sebe.

— Zbog čega izgledaš tako prešrećan, Mele?

Bankar je maramicom obrisao nekoliko puta sedište stolice pre nego što je seo pred ravnodušnog šerifa zavaljenog u stolici iza pisaćeg stola.

— Maločas je doputovao u grad moj brat — rekao je Hakebi naglašavajući svaku reč.

— Onaj iz kompanije „Vinčester“? Da, čuo sam. Pa šta?

— Doneo je sa sobom specijalnu pušku namenjenu guverneru, pušku sa zlatom optočenim kundakom, koja vredi pet hiljada dolara... i traži da je ostavi kod mene u trezoru. Za noćas.

Linden je ostao nem nekoliko trenutaka i povukao dobar dim, zadržao ga nekoliko sekundi u ustima i zatim ga izbacio u vidu kolutova koji su zaplovili prema tavanici. Skinuo je zatim noge sa pisaćeg stola i izvadio cigaretu iz usana. Gledao je žmireći očima kao mačka u mraku.

— Nadam se da od toga nisi pravio pitanje? Vraški se nadam da si odmah rekao o kej, kao da je u pitanju nešto najnormalnije, je li tako, Mele? — rekao je Linden kroz stisnute zube.

Uprkos prohladnom danu bankar je počeo da se preznojava. Energično je zaklimao glavom nastojeći da izbegne Lindenov pogled. — Da... — rekao sam... rekao sam da je sve u redu.

— Ali...? — nastavio je da ga ispituje šerif sumnjajući po izrazu Hakebijevog lica da se iza takvog njegovog odgovora nešto krije.

Hakebi je slegnuo ramenima. — Pa, jeste, znaš, malo me je uznemi-

rio, a ti možeš da pretpostaviš zbog čega...

— Ne, ne mogu uopšte da pretpostavim zašto te je to moglo uznemiriti — presekao ga je Linden oštro odmahujući glavom. — Zašto bi jedan običan zahtev da tvom bratu učiniš uslugu mogao da te uznemiri, Mele?

Glas mu je zvučao preteći mirno i blago, i bankar se unezvereno uzvrpoljio na svojoj stolici.

— Do vraga, znaš i sam — šapnuo je bacivši pogled prema ulaznim vratima. Učinio je pokret kao da će ustati. — Bolje bi bilo da ih zatvorim.

— Sedi tu i ostavi vrata tako kako stoje — prasnua je šerif i kroz stisnute trepavice presekao pogledom Hakebija, koji se lagano vratio na stolicu. — Prokleta budalo. Zar nisi mogao da budeš dovoljno pametan i da jednostavno kažeš okej, te da se na tome stvar i završi?

Hakebi je maramicom obrisao znojavo lice.

— Zato... zato što je to puška za guvernera. To nije obična puška koju neki glupavi trgovački putnik poklanja nekome povodom veće količine kupljene robe. To je specijalno pravljena, zlatom i srebrom optočena puška, jubilarni poklon za guvernera. To je razlog zbog čega sam se uznemirio.

Linden je neko vreme ćutke pušio, a onda je rekao. — Ti si budala. Mogao si da upropastiš celu stvar. Je li tvoj brat nešto posumnjao?

Hakebi je zaustio da izgovori kratko ubedljivo ne, ali se predomislio. — Pa... izgleda kao da je pomislio da se čudno ponašam, tako bar pretpostavljam.

Linden je opsovao.

— Koliko ozbiljno je tako nešto pomislio?

— Oh, ne verujem da je pomislio

nešto naročito loše ili da je bilo šta posumnjao. Jednostavno mu se nije dopalo moje ustezanje da mu izađem u susret — nagnuo se preko stola i primeo glavu bliže šerifu. — Možeš li dojaviti. Halamu da ne dira pušku?

— Jesi li poludeo? — presekao ga je Linden oštro i mimo svoje volje bacio pogled prema otvorenim vratima. — Naravno da ne mogu. Sada je suviše kasno za to. Sem toga, kako bi izgledalo ako ne bi uzeo takvu pušku?

— Puška je spakovana u sandučić. On ne bi morao da zna šta je unutra — Hakebijev glas je odzvanjao sa prizvukom očajanja.

— Svako živ bi očekivao da on pogleda šta je u tom sanduku, idiote.

— Ali... ali to bi značilo istragu rendžera. Možda čak i federalnog šerifa. Ne možemo sebi dozvoliti da se oni ovde počnu muvati. Bar ti to dobro znaš.

— Da, to je nešto što ja svakako znam. Ali, to možemo urediti. Prepusti ti sve samo meni. Zaboravi na tu glupu pušku i stavi je u trezor kao što tvoj brat traži.

— Možda bih je mogao staviti u neki ormar i reći mu da sam zaboravio da je stavim u trezor...

Linden ga je sažaljivo pogledao.

— On će hteti da je sam stavi u kasu, glupane. Insistiraoće na tome. Uradi ovako kao što ti kažem, Mele, pa ćemo iz svega toga izaći čisti kao nevinašca.

Mel Hakebi je zagrizao donju usnu. Nervozno je zgužvao maramicu svojim debelim znojavim rukama.

— Sad žalim što sam te poslušao u vezi sa tim poslom oko prodaje zemljišta, Čete.

Linden se grubo nasmejao.

— Je li, zaista? A da me nisi poslušao, ne bi sada živio u onoj tvojoj lepoj dvospratnoj kući na ivici grada i ne bi imao celu četvrt poslu-

ge. A sem toga, još čitavu masu drugih stvari.

Bankar je nabrao čelo, ali nije rekao ništa. Zatim je lagano digao glavu i otkrio vrlo zbunjeno lice.

— Pa dobro, ti si u mogućnosti da vidiš šta sam ja uradio sa mojim delom zarade, ali šta si ti učinio sa tvojim, Čete? Ti si još uvek isti onaj šerif malog grada, još uvek primaš istu platu i živiš isto onako kao što si pre živio. Šta si učinio sa svojim delom novca? Ja slučajno znam da nije na tvom računu u mojoj banci.

Linden se lukavo osmehnuo.

— Bilo bi malo glupo od mene ako bih ga tamo držao. Ali, ti nemoj brinuti o tome šta ću ja učiniti sa mojim novcem. Ti se pobrini da sve izgleda normalno. Potrudi se da današnji dan izgleda kao svaki drugi dan, zatvori banku kada dođe vreme i idi kući da uživaš u prijatnoj večeri sa porodicom — osmeh je lagano nestao sa njegovog lica. — Do ujutru sve tvoje brige biće otklonjene.

II

Vako nikada nije počivao u potpunom snu. U svako doba dana, pa čak i u kasne noćne i jutarnje sate, sve do sledećeg dana, uvek je bio otvoren jedan od njegovih nekoliko saluna. Bio je to sporazum između vlasnika krčmi i šerifa Lindena.

U skladu sa tim nepisanim sporazumom, bilo je dozvoljeno da salon Sema Hjustona jednom u nedelji bude otvoren preko cele noći. Sledeće noći bio je red na salon „Karusel” bar, a treće Freningenov „Buffalo gal” imao je tu privilegiju. Sva tri saluna imala su takođe dopuštenje da subotom uveče budu otvorena cele noći.

Bio je to prilično povoljan dogovor, koji je ostavljao građanima ne-

koliko sasvim mirnih noći, ali čak i tih mirnih noći u sporednim odajama saluna, pod svetlošću prigušenih svetiljki, igrao se poker do ranih jutarnjih časova. Linden je, međutim, strogo pazio da saluni i barovi budu zatvoreni i da brojne prijateljice noći za to vreme prestanu sa obavljanjem svog unosnog zanata.

Ostali deo grada bio je uglavnom u mraku. Tu i tamo poneko blede svetlo obasjavalo je prozore retkih kućica, ali i te malobrojne svetiljke jedna po jedna gasile su se kako je ponoć prošla. Linden je pre toga poslednji put obišao grad i negde oko deset časova vratio se u svoju kancelariju. Znao je da će saluni tačno na vreme biti zatvoreni, a isto tako i kuće zabave u kojima se do ponoći razlegao smeh; ako se to ne bi desilo, svi su morali da računaju sa njim... a niko to nije želeo.

Bret Halam je znao da je Linden čvrst i odlučan čovek, a to su znali i Halamovi ljudi dok su stajali okupljeni iza svog vođe u jednoj uličici paralelnoj sa glavnom ulicom nedaleko od Prve nacionalne banke u Vakou.

Halam je bio grub čovek : po svom izgledu i po ponašanju. Zauzdao je jako na znoj jer se retko kupao, a još ređe menjao veš i odeo. Nosio je bradu, ali samo zato da bi sebi uštedeo trud oko brijanja, a iz istog razloga kosa mu je bila dugačka i masna. Debeli nokti na prstima bili su polomljeni i neravni, a ispod njih se taložio debeo sloj prljavštine. Čak i njegovi ljudi držali su se dalje od njega kada je to bilo moguće, mada su već prilično navikli na njegov neprijatan zadrž. No nikada mu niko to nije pomenuo, niti mu je ikada iko rekao da treba da se okupa. Niko sem Četa Lindena; on je bio jedini dovoljno

čvrst i hrabar da mu to kaže, a da ne snosi nikakve posledice. Ostali koji su to učinili imali su već davno iznad uzglavlja nadgrobnu ploču sa njihovim imenom.

Noseći malu platnenu torbu, Halam je dao rukom znak svojim ljudima da se prikriju uz zid zgrade dok je on pažljivo osmotrio ulicu i banku.

— O keji, baš kao što je rečeno da će biti. Sve je mirno kao u crkvi. Imamo, dakle, dovoljno vremena; vrlo je važno da to imamo na umu. Dovoljno vremena. Možemo posao da obavimo temeljno, jeste li čuli? Uzećemo sve što nađemo, svaku i najmanju stvar. To je dogovor i zato vodite računa da se sve propisno obavi ili će deo onoga ko pogreši biti kuršum iz mog „kolta“. Jeste li razumeli?

Niko se nije potrudio da odgovori, a Halam to nije ni očekivao. Stotinu puta su se o tome dogovarali u toku boravka u skrovištu u brdima. Ako za to vreme nisu naučili svoju ulogu, onda je nikada neće ni naučiti. Znali su samo da će onaj ko napravi grešku biti mrtav. Ali, Bret Halam je želeo da ih još jednom podseti na to pre nego što pređu na posao.

Zadovoljan što im je još jednom uterao strah u kosti, Halam je klimnuo glavom, pritisnuo ispod miške torbu od nepromočivog platna i zakoračio na ulicu. Ostali su pošli za njim i kao sedam tamnih senki prešli nečujno preko tihe ulice sve do uličice koja je vodila pored banke. Pred vratima banke Halam je nešto šapnuo i odmah mu je prišao čovek noseći u ruci veliku gvozdenu štanglu. Bilo je na ulici dovoljno svetlosti da se

jasno vidi masivna čelična šarka ukucana u tvrdo drvo.

Halam je ugurao savijeni kraj čelične šipke ispod masivne šarke, pa zatim snažno potegao. Pod pritiskom, šarka se malo pomerila i izvukla iz drveta. Od toga se začulo škripanje i Halam je odsečnim pokretom ruke dao znak za tišinu. Čovek sa polugom odmah je prekinuo napor.

— Pokušaj ponovo... ali lagano — naredio je vođa bandita.

Bandit je ponovo potegao na polugu i osetio da čelična šarka pruža otpor. Napregao je mišice još malo jače. Šarka je izašla iz drveta još nekoliko milimetara i škripanje se ponovo začulo. Bandit je sada zastao ne čekajući Halamove instrukcije i posle nekoliko sekundi zapeo i treći put. Ovaj put je šarka izletela iz ležišta i odjeknuo je tup zveket gvožđa kada je metal udario o okvir vrata. Bandit je stisnuo zube i pobedonosno pogledao Halama, ali ga je vođa bandita samo odgurao u stranu i pritisnuo snažnim ramenom čvrsta masivna vrata.

Ali, vrata nisu popustila.

— Zaključana su iznutra, ali to je samo reza. Namesti polugu ponovo, i to deset santimetara iznad brave, Tejde.

Tejd je ugurao vrh poluge između vrata i dovratka i potegao. Osetio je otpor i pritisnuo jače. Nekoliko trenutaka vrata su izdržavala pritisak, a zatim su se uz tresak otvorila. Banditi su istog časa pokuljali u zamračenu odaju, a onda je Halam zatvorio vrata i podupro ih jednom stolicom koja se tu nalazila.

Ako je neko čuo tresak, što nije bilo verovatno, vrata će izgledati tako kao da su zatvorena. Bar se on tako nadao. No, u svakom slučaju, nije bilo vremena za mnogo razmišljanja. Poveo je svoje ljude kroz zamračenu odaju, a Armstrong i Bler

su pojurili i navukli zavese na prozore.

— Sve je u redu, Brete — šapnuo je Armstrong promuklim glasom.

— Biće loše ako nije — promumlao je Halam i kresnuo palidrvce. Sakrio je plamen u šaku i prišao stolu na kojem se nalazila petrolejska lampa. Zapalio je jednu, a zatim drugu, i poneo ih do staklenih vrata na kojem je pisalo „Direktor“.

Otvorili su vrata i ušli unutra, a Armstrong i Bler su ostali da čuvaju stražu, jedan kod ulaznih vrata, a drugi pored prozora. Kroz rupe prosečene u zavesama mogli su pratiti kretanje na ulici bez opasnosti da budu primećeni.

Došavši do vrata velike kase, Halam je zavukao ruku u platnenu torbu i počeo nestrpljivo da kopa po njoj. Jedan bandit je prišao sa širokim dletom i specijalnim čekićem. Ne čekajući uputstvo, počeo je dletom da obrađuje masivne nitne na šarkama ne trudeći se da pomeri same šarke. Presekao je dletom okruglaste vrhove nitni na sva četiri šarke, a jedan drugi bandit izbio ih je iz ležišta tankim špicem i čekićem. Treći bandit je nešto radio na ivici vrata oko mehanizma brave, a četvrti je udarcem teškog čekića odbio mesinganu kapicu na mehanizmu brave. Halam je prikopčao detonator i fitilj na štapove dinamita, a onda prišao vratima kancelarije i bacio pogled u zamračenu odaju.

Pri svetlosti svetiljki iz predsednikove kancelarije, mogao je da vidi dvojicu stražara.

— Je li sve čisto?

— Jeste — odgovorio je Armstrong sa vrata.

Halam je bacio pogled na jeftin džepni časovnik i progundao.

— Sve ide po planu. Kako vi napredujete? — zapitao je obrativši se ljudima pored kase.

— Mi smo završili svoj deo, Brete.

Halam je hitro prišao kasi i prineo prvi štap dinamita. Utisnuo je štap uz žljeb koji je banuit izdubio između vrata i dovratka kase, i pričvrstio ga mekanim blatom. Radio je brzo i vešto, stavljajući jedan za drugim štapove dinamita najpre iznad vrata, sledeći pored ruke od ručice brave, a zatim po jedan kod svake šarke. Umotao je sve fitilje zajedno, a ostali banditi navukli su tepihe, odeću i jastuke na vrata kase dok je Halam izvlačio fitilje do glavne odaje banke.

Svi banditi okupili su se i sakrili iza masivne tezge banke, a Halam je digao staklo sa jedne petrolejke i prineo krajeve fitilja do plamena. Fitilj je dimeći zaprštao i Halam ga je bacio prema vratima kancelarije i sam se šćućurio iza tezge pored svojih ljudi.

Još tridesetak sekundi...

*

Lang Hakebi nikada nije spavao u untercigeru... što je inače bio običaj većine muškaraca u graničnim zapadnim oblastima. On je to smatrao nehigijenskom navikom i uvek je sa sobom nosio na put pidžamu ili spavaćicu.

Sedeo je u svom krevetu u hotelskoj sobi i podrhtavao od zime. Ništa nije vredelo što je rukama prikupljao oko sebe krajeve pidžame, jer nikako nije mogao da zaspi. Odspavao je nemirnim snom samo jedan čas po dolasku u hotel sa večere u Melovoi kući, odakle se vratio noseći u ušima neprekidno blebetanje bankareve žene i veliku lepljivu mrlju na golubije sivim pantalonama, koju mu je napravio jedan od nestašnih bankarevih dečaka.

Neki ljudi bili su predodređeni za porodični život, ali Lang Hakebi je smatrao da to nije sa njim slučaj.

Oh, on je naravno voleo decu, ukoliko su to bila nečija tuđa deca i ukoliko su znala gde im je mesto, a to mesto, po njegovom mišljenju, za vreme obeda bilo je daleko od odraslih. Ali, Melova deca bila su toliko zaokupljena ujka Langom i mada je bio polaskan pažnjom koju su mu deca ukazivala, bilo bi mu daleko prijatnije da tu pažnju i interesovanje nisu pokazivala još i dodirima masnih i lepljivih prstiju.

No ni deca, ni njihovi prsti, ni blebetanje Melove žene nisu ga sprečavali da spava. Nije bio zabrinut ni zbog guvernerove puške koja se nalazila u Melovoj banci.

Ne, bio je zabrinut zbog Mela.

Lang je uvek bio u stanju da shvati Melova raspoloženja, pa čak i da prozre njegove skrivene misli onda kada je nešto mnogo želeo a nije hteo da jasno i otvoreno izade i kaže šta hoće. Uvek je bio u stanju da kaže kada Mel govori istinu a kada laže, i bio je siguran da ga je Mel to popodne lagao. On uopšte nije želeo da te noći ostavi pušku u bančinom trezoru.

Zbog čega to nije želeo, Lang Hakebi nije znao, ali je nameravao da sazna pre nego što napusti Vako i pođe u Ostin da preda na poklon guverneru pušku, u znak obeležavanja desetogodišnjice njegovog izbora.

Lang je mrzeo zagonetke i nije mogao da smisli ni jedan razlog zašto je Mel bio tako neodlučan zbog njegovog sasvim jednostavnog zahteva. Ta misterija mu je od tada stalno remetila mir. Sve vreme za večerom, a i kasnije u salonu, bankar je izgledao nervozan. Nešto je mučilo tog čoveka i Lang je znao da to ima veze sa puškom, ako ne sa puškom neposredno, onda sa činjenicom da je puška u bančinom trezoru.

Koliko je službenik kompanije za

proizvodnju oružja mogao da sračuna, za to nije bilo logičnog objašnjenja, a Lang je suviše dobro znao svog brata da bi gubio vreme postavljajući mu pitanja. Mel bi mu odgovorio da gleda svoja posla.

To bi možda u osnovi bilo najbolje.

Tek što je to odlučio i pružio ruku da dohvati cigaretu sa noćnog stola, odjeknula je eksplozija koja ga je potpuno izbacila iz kreveta. Nagnut i pružene ruke, bio je na ivici ravnoteže kada je detonacija potresla zgradu.

Trepćući zbunjeno očima, Lang Hakebi je ostao da sedi na podu pitajući se šta se to desilo. Ali, njegova nedoumica trajala je samo sekund ili dva. Nalazio se direktno ispod prozora i na kolenima je prišao i razgrnuvši zavese, pogledao na drugu stranu ulice do zgrade banke. Nije znao šta ga je navelo da najpre pogleda u tom pravcu, ali to mu je nekako izgledalo prirodno. Kada je ugledao plamen vatre koja je svetlucala kroz razbijene prozore zastrte zadimljenim i zapaljenim konjskim ćebadima, znao je da je bio u pravu. I još gore, sada je znao zašto se Mel tako čudno ponašao.

Ta misao kovitlala mu se u glavi dok je navlačio pantalone, da bi zatim pritrčao koferu sa uzorcima, zgrabio iz njega pušku i iz specijalnog odeljka kutiju metaka. Tako naoružan otvorio je vrata i kroz mutno osvetljen hodnik potrčao do stepenica, osluškujući u trku kretanje i žagor bunovnih gostiju u drugim sobama.

Kada je stigao na ulicu, puška je bila puna. Zastao je na izlazu iz hotela kada je ugledao grupu ljudi koji su u gomili istrčali iz banke ka konjima koji su ih napolju čekali. Hakebi je kleknuo na koleno i prineo pušku ramenu. To novo oružje

nije imalo uobičajenu polugu za repetiranje, već novokonstruisanu ručicu sa otvorom na kraju, u koji se uvlačila šaka. Bila je to masivna velika ručica, kroz koju je cela šaka mogla proći. Hakebi je vrhom prsta dodirnuo jednu oprugu na kundaku i opruga je iskočila napred za dužinu od santimetar i po do dva. U međuvremenu, pljačkaši su pojahali konje i poterali ih u trku ulicom, praćeni sanjivim očima građana koji su se počeli pojavljivati na prozorima i vratima. Banditi su jahali punom brzinom vičući i pucajući u vazduh.

Prodavac pušaka izbrojao je devet konjanika i onda je počeo da okreće ručicu puške mičući ručicom onoliko brzo koliko je mogao; ručka mu je letela gore-dole tako brzo da se jedva mogla videti. Nije bilo potrebe da prstom poteže okidač. Čim bi se ručica spojila sa puškom, gurnuta opruga bi automatski aktivirala obarač koji se zatezao pokretom ručice kao kod normalne „vinčesterke“. Ali umesto da se pritisne okidač kao kod normalne „vinčesterke“, opruga je delovala kao neka vrsta automatskog okidača i obarač je padao na tek ubačen metak u cev.

Rezultat toga bio je da je „vinčesterka“ pucala takvom brzinom da je izgledalo kao da puca neki minijaturni mitraljez.

Zbunjeni banditi su okrenuli revolvere nazad i panično pripucali. Puška je, međutim, nastavila da grmi sa hotelske verande i jedan begunac je zamlatarao rukom i prevrnuo se preko konjskih sapi. Jedan drugi konjanik se zaljuljao u sedlu i ispustio revolver iz ruke da bi se uhvatio za kuršumom razmrskano rame. Njegov konj je u trku pokleknuo kao da je prednjim nogama pao u otvor na ulici i još uvek je ponet inercijom leteo napred ka-

da je gubicom zaorao po prašini. Krckanje vrata prigušio je promukao krik konjanika koji je kao iz katapulta odbačen poleteo preko konjske glave.

Ošamućen i uzdrman, konjanik je s mukom ustao na noge. U ruci je još uvek držao drugi revolver i spavivši Hakebija, ispalio nasumce dva metka u njegovom pravcu, a zatim je teturajući se potrčao niz ulicu za banditima koji su odmicali.

Pretrčao je samo desetak-petnaest koraka pre nego što je shvatio da njegovi saučesnici u trku beže iz grada pucajući u bekstvu na sve što bi se micalo levo i desno od njih, ali ne hajući šta se sa njim događa. Proklinjući i psujući od straha i besa, konjanik je šmugnuo u jednu sporednu ulicu i bežeći počeo da puni revolver. Bio je to Bler i sada je jasno znao da su ga njegovi drugovi napustili; ostavili su ga da se sam snađe i dočepa njihovog skrovišta.

U međuvremenu, Halam je izvuкао pušku iz kanije i jašući na čelu bande ka izlazu iz grada, prineo pušku ramenu. Mnoštvo građana probuđenih eksplozijom i pucnjavom našli su se na ulici, većina od njih u noćnim odorama, ali Halam nije zamajavao time da posmatra da li su oni naoružani ili ne. Naredio je kratko.

— Pobjite ih.

Povikao je to iz sveg glasa i odmah pripucao. Jedan stariji čovek okrenuo je leđa i pokušao da se dočepa vrata svoje kuće, ali ga je Halamov metak stigao i zaustavio. Žena tog sedog starca vrisnula je kada je nesrećnik glavačke udario o dovratnik pre nego što je kliznuo naniže i pao na verandu obliven krvlju.

Jedna druga žena krikнула je bolno pogođena kuršumom iz pištolja jednog od bandita i uplašeni građani

ni su se raspršili na sve strane. Kuršumi su razbijali okna i otkidali iverke sa vrata i okvira prozora, i još jedan nenaoružan čovek pao je mrtav. Neko dete potrčalo je preko ulice da bi bilo zgaženo kopitama banditskih konja.

Pucnji su odjekivali za njima kada se ivica grada ukazala na vidiku. Punim trkom projurili su pored dvospratne kuće Mela Hakebija. Iz obazrivosti Halam i njegovi ljudi su sasuli dvanaestak kuršuma u veliku zamračenu kuću, osluškujući sa zadovoljstvom zveket razbijenog stakla. Odmah zatim stigli su do ivice grada i nestali u noći...

*

Bler je bezobzirce bežao, ali je za sobom ipak čuo bat koraka. Nije znao da li je to onaj čovek koji ga je pogodio i oborio iz sedla ili neko drugi, ali nije nameravao da stane i to utvrdi. Nije previše poznavao Vako, ali je pretpostavljao da će ga sporedna ulica odvesti u neku drugu širu, gde bi, uz malo sreće, možda mogao ukrasti nekog konja.

Možda bi eventualno mogao stupiti u kontakt...

Bler je odjednom zastao kao ukopan. Pogrešio je, pogrešio, i to fatalno.

Ulica kojom je pošao bila je ćorsokak i završavala se visokim zidom od dasaka na koji su se sa svih strana naslanjale druge zgrade. Iz te ulice nije bilo izlaza, a njegov gonilac približavao se u mraku. Proći će možda samo nekoliko sekundi pre nego što bude otkriven.

Pa dobro, taj čovek, ma ko bio, mogao se smatrati mrtvim, pomislio je Bler odlučno i kleknuvši na jedno koleno, uperio revolver ka otvoru svetlosti, gde se njegov gonilac morao pojaviti. Bandit je mogao ostati nevidljiv za svakoga ko bi sa svetlosti svetiljki ušao u ćorsokak oivičen sa

svih strana zidovima magacina i kuća, i zbog toga taman kao pakao.

Ugledao je gonioca kako se približava, visokog, koščatog čoveka sa šestometkom u ruci. Mada ga je imao na nišanu, nije opalio jer je video da to nije onaj čovek koji je iz puške pucao sa hotelske verande. To je bio neko čija je silueta beguncu bila neodređeno poznata.

Zatim je val olakšanja obuzeo Blera i ustavši sa zemlje, on je spustio revolver i pošao korak napred.

— Čete, to sam ja. Bler — došapnuo je tiho i sledio se videvši da se šerif okrenuo ka njemu i naperio revolver. — Hej! Stani malo, čoveče. Nisam nameravao da te ubijem. Upao sam u klopku. Možeš li mi nabaviti nekog konja ili me negde prikriti?

Namrštenog čela, Čet Linden je lagano prišao Bleru. — Do đavola, zar si morao da izabereš jedini ćorsokak u gradu — promumlao je.

— Nisam imao drugog izbora. Neki čova sa puškom ubio je konja podamnom. No, sada to nije važno. Mogao bi naići i neko drugi. Možeš li me izvući odavde, Čete?

— Da, mogu. Urediću to. Ostaní ovde. Neki ljudi su me videli kad sam potrčao za tobom i moraću da im objasnim da si se provukao kroz neku ogradu ili tako nešto.

— O kej, ali nemoj se dugo zadržati.

— Neću, ali ti se zavuci tamo dalje u senku... tamo, vidiš li? U onaj ugao.

Bler je mahinalno okrenuo glavu i Linden je digao pištolj i opalio tri puta.

Ponet udarima kuršuma bandit je tresnuo telom o zid magacina i kliznuo naniže da bi se skljokao na zemlju kao mlitava telesina. Linden je udarcem noge gurnuo pištolj iz njegovih obamrlih prstiju i još jednom opalio.

Na tujanj nogu u trku, šerif se okrenuo i na ulazu u ćorsokak ugledao Hakebija i nekoliko drugih građana. Oni su netremice zurili u Blerovu siluetu u pomrčini.

— Mislio sam da ste ga uhvatili, šerife — izustio je Hakebi zadihano.

Linden ga je ledeno pogledao.

— I jesam. Držao sam ga na nišanu, ali kad sam hteo da ga privedem, on se mašio revolvera. Morao sam da ga ustrelim.

— Dobro ste ga udesili — rekao je Hakebi.

Linden je zažmirio očima.

— Nisam smeo da mu pružim više od jedne šanse da se preda.

— Meni izgleda kao da mu niste dali ni jednu šansu.

Šerif se trgao.

— Šta hoćete time da kažete, Hakebi?

Prodavac oružja je samo uzdahnuo i odmahnuo glavom.

— Ništa. Čini mi se samo da ste nepotrebno trošili municiju, to je sve. Četiri metka na jednog čoveka.

— I vi nešto možete da mi kažete o uzaludnom trošenju municije? Kakvu ste vi to đavolju pušku večeras koristili? — zapitao je Linden.

— Jedan posebno poboljšan model „vinčesterke” — rekao je Hakebi učtivo, pokazujući pušku sa ručicom. — Ali dok mi ovde gubimo vreme toroćući, banditi će nam po-beći... a oni su odneli i nešto što ja bezuslovno moram dobiti nazad.

Linden je osetio grč u telu, ali je poverovao da to drugi nisu zapazili.

— Da? A šta je to?

— Specijalna puška namenjena kao poklon guverneru.

— Otkud znate da su je pljačkaši odneli?

— Znam, jer sam otišao do banke da proverim. Trezor je počišćen. Sve su odneli.

Linden se namrštio. — Sve? Hoćete da kažete novac, knjige...?

— Da, do đavola — rekao je Hakebi nestropljivo. — Sve, uključujući i moju pušku.

— Sve sem knjiga — rekao je jedan građanin. — Ovaj čovek koga je Hakebi skinuo iz sedla nosio je knjige i kada je njegov konj pao, knjige su se rasule po glavnoj ulici.

Linden je osetio da mu je iz lica nestalo poslednje kapi krvi. Još jednom se obradovao što ga je mrak krio od pogleda ostalih.

Jer, glavni razlog za pljačku banke bile su u stvari knjige; cilj je bio da se nestankom knjiga unište kompromitirajući dokazi.

Stisnutih usana, drhtavim rukama počeo je da puni ispražnjen revolver.

— Bilo bi dobro da odmah krenemo u poteru, Čete — rekao je jedan od građana.

— Da — složio se Linden sa uzdahom — trebalo bi da pođemo.

Lang Hakebi je nabrao čelo; zbog čega je šerif te reči izgovorio sa toliko malo oduševljenja.

III

Dok Holidej se probudio umoran i izlomljen kao da je preko njega prešao stampedo, što nije bilo čudo posle burno provedene noći, sa dosta iskapljenih čašica. Skoro divljačko lupanje na vratima trglo ga je iz mrtvog sna i on je otvorio oči da bi odmah zažmirio zaslepljen bleštavim suncem koje je prodiralo kroz širom razmaknute zavese. Ne razmišljajući šta radi, okrenuo se i spustio noge preko ivice kreveta pre nego što je bio svestan svog postupka.

Mahinalno se mašio revolvera koji mu je ležao na noćnom stočiću i ukrućenim korakom pošao ka duplim vratima. U glavi mu se vrtelo

i činilo mu se da mu je mozak nadduven i da iznutra pritiska lobanju. Kakav grozan osećaj! Idući ka vratima, zakleo se da će prosvirati lobanju nitkova sa druge strane koji mu je uskratio toliko potreban odmor. Ako je neko zaslužio smrt na mukama, onda je to bio taj malomumni portir koji nije znao da proceni kada sme uznemiriti gosta a kada ne.

— Prestani sa tim lupanjem, do đavola — povikao je Dok i odmah žalio jer mu je povišen glas izazvao vibracije koje su se bolno odrazile u glavi. Prineo je ruku slepoočnici, besno duvajući povukao rezu i pritiskujući kvaku, širom otvorio vrata uperivši istovremeno revolver u osobu pred vratima. — Trebalo bi da ti prosviram lobanju kuršumom. Zar nisi mogao sačekati da se odmorim...

Zastao je u pola rečenice. U hodniku pred vratima nije stajao portir. I tupavi portir bio bi već dovoljna neprijatnost, ali što se tiče Holideja, osoba koju je ugledao bila je daleko veća neprijatnost od svih.

Pred vratima je stajao Lang Hakebi, prodavac oružja.

Izgledao je nervozan i u izvesnoj meri zaprljan, što je za Hakebija bilo sasvim neuobičajeno. Zurio je u Holideja i okretao u rukama svoj mrki polucilinder, skidajući pri tom nesvesnim pokretima mrvicu prašine sa mekih površina, što je Holideju čak i u ovako mamurnom stanju govorilo da je prodavac oružja tek prispeo u grad ranim jutarnjim vozom. To je opet sa svoje strane značilo da je došao odnekud sa severa.

Holidej je zastenjao i spustio ruku sa revolverom pored tela.

— Gospode bože, šta tebe tera da u ovo doba dana lupaš kao sumanut, Hakebi? Šta ti tražiš ovde?

Rekavši to, nije ni sačekao odgovor, kojem se verovatno nije odmah

ni nadao, već se vratio u sobu i prišao umivaoniku. Nasuo je u lavor vode iz bokala i pljusnuo se nekoliko puta. Zatim je uzeo ubrus i osušio lice, sve vreme ne obraćajući pažnju na Hakebija, koji je u međuvremenu ušao u sobu i zatvorio vrata za sobom. Prebacivši ubrus preko umivaonika, Holidej je prišao stolu i nasuvši u jednu čašicu viskija, ponudio ga Hakebiju. — Želiš li jedno piće? — zapitao je dubokim glasom neispavanog čoveka.

— U sedam časova ujutro? Ne, hvala, tako rano ne pijem — rekao je Hakebi sa dozom gnušanja u glasu. — Izgledaš strašno umoran, Holideje.

— I jesam strašno umoran. Ali, bio bih manje umoran i izgledao bih mnogo bolje da mi je pružena mogućnost da odspavam još nekoliko časova umesto što me je neki dokoni idiot probudio treskajući pesnicama o vrata moje sobe.

— Oprosti, ali bilo je neophodno — Hakebi nije izgledao nimalo zbunjeno Holidejevim prekorom, niti je, pak, pokušavao da se izvini. — Mogu li da sednem?

— Samo izvoli, kao kod svoje kuće — rekao je Holidej i skljojao se u fotelju preko koje je bilo prebačeno njegovo odelo. Njegov gost se spustio na ivicu male sofe. Holidej ga je žmireći pogledao. — A sad da ponovim pitanje: šta, do vraga, tražiš ovde tako rano?

— Veruj mi da te ni u kom slučaju ne bih uznemirio da to nije bilo apsolutno neophodno.

Holidej je nestrpljivo odmahnuo rukom. — Dobro, dobro, to si već jednom rekao. A šta je to zbog čega je bilo neophodno da tako rano dođeš?

— Bio sam na svom uobičajenom putovanju kroz severoistočni Teksas — rekao je Hakebi bez prethodnog

uvoda — i stigao sam u Vako. Ovaj put nosio sam sa sobom jednu specijalnu pušku... specijalno pravljenu, sa kundakom ukrašenim zlatom i srebrnim inkrustacijama u tom zlatu, pušku koju je kompanija namenila kao poklon guverneru. Svaki deo te puške bio je ručne izrade. Njena vrednost je oko pet hiljada dolara.

Holidej je sa punom pažnjom pratio Hakebijevo pričanje i ovaj je to znao. Pustolov se mašio rukom za kutiju sa cigarama, ali je uzevši kutiju odustao od toga da cigaru zapali.

— Pušku sam ostavio u trezor banke u Vakou u kojoj je moj brat direktor, smatrajući da je to najbolje mesto, na kojem će puška biti potpuno sigurna dok sam ja u gradu. Slažete se da sam pravilno postupio?

Holidej je lako klimnuo glavom dajući mu na znanje da se slaže.

— Da, ali nije tako ispalo. Neki banditi dinamitom su razneli vrata kase i odneli pušku.

Holidej je nabrao čelo. — Samo pušku?

— Oh, ne — rekao je Hakebi dižući ispred lica ukrućen kažiprst. — Daleko od toga. Uzeli su sve što je bilo unutra... pušku, novac i poslovne knjige.

Zaćutao je i sa interesovanjem pogledao Holideja koji je, čuvši Hakebijeve reči, odjednom pokazao više interesovanja za ceo događaj. — Šta kažeš, poslovne knjige?

— Čudno, zar ne? Naročito ako uzmeš u obzir da se moj brat jako ustezao da mi dopusti da pušku ostavim u trezor.

Holidej se udobnije namestio u fotelju i izvesno vreme netremice je gledao svog sagovornika, ali ipak nije ništa rekao.

— Nisam mogao da razumem zašto se ustezao sve do pljačke. Ban-

diti su izvršili zločin i pobjegli... to jest, ne svi. Pukim slučajem, ili možda zahvaljujući mojoj veštini, ja sam pogodio čoveka koji je nosio ukradene knjige... one su sada vraćene i bezbedne su u Vakou. Ali, bojim se da moj brat nije previše srećan zbog toga. Ni on ni šerif Linden.

— Linden? — ponovio je Holidej kao eho. — Zar taj nevaljalac? Kakve on veze ima sa tim?

— Ne usudujem se da o tome razmišljam. Mogao bih navesti mnogo potajnih razloga, ali bojim se da su on i moj brat... pripremili ili organizovali tu pljačku sa ciljem da knjige budu odnete zajedno sa svim onim što se nade u trezoru.

— To je prilično smela kombinacija, Hakebi.

— Možda, ali ti nisi bio tamo, na licu mesta. Ne poznaješ mog brata onako kao što ga ja znam. Znao sam da iza njegovog ustezanja mora postojati neki razlog. Linden je izgledao tako kao da će me ubiti kada je otkrio da sam ja oborio bandita koji je nosio opljačkane poslovne knjige.

— Da li je taj mrtav?

— Nije bio tada, ali je odmah posle ubijen... malo kasnije. U pokušaju da pobjegne. Linden ga je saterao u jednu slepu ulicu i dokrajčio ga sa četiri metka. Inam utisak da begunac nije ni imao priliku da upotrebi revolver.

Holidej je napucao usne.

— To počinje malo da mi zaudara. A šta je bilo sa potvorom?

Hakebi je slegnuo ramenima. — Potera je bila u pririji puna dva dana. Gonili su ih, kako kažu, ka severu. Nikoga nisu uhvatili i to se, naravno, moglo očekivati. Linden se priprema da još jednom pokuša sa brojniom i boljom potporom, ali ja znam da će i to biti sa-

mo gubljenje vremena... ili nešto drugo.

— Šta drugo?

— Zavaravanje. Ako su Linden i moj brat u dosluhu sa banditima, onda im i nije cilj da ih uhvate.

— Jesi li razgovarao sa bratom o svemu tome?

Lang Hakebi je lagano zaklimao glavom.

— Pokušao sam da budem taktičan, da mu pružim šansu da mi sve kaže; čak sam mu ponudio i pomoć koju bih eventualno mogao da mu pružim. On me je jednostavno izbacio iz svoje kancelarije. Cela banka je to čula; videli su nas kako se guramo i tučemo — zavrteo je nezadovoljno glavom. — To je bilo nešto vrlo ponižavajuće. Bojim se da sam... da sam i ja sam pustio da me ponese ljutnja i da sam propustio da se savladam. Pretio sam mu da ću u slučaju ako ne preduzme nešto da mi vrati pušku... — Hakebi je skrušeno slegnuo ramenima i pustio da mu ruke klonu niz telo.

Dok Holidej je izvesno vreme zamišljeno posmatrao trgovca, oružjem. Langa Hakebija sreo je prvi put pre otprilike dve godine. Tada je bio u teškoj neprilici. Posle jednog čudnog obrta događaja, našao se uhvaćen u klopku i opkoljen od bande nevaljalaca, a u džepu je imao samo još nekoliko metaka za svoj „kolt”. Hakebi je slučajno naišao i brzo shvatio šta se događa. Za Holideja je u svemu bilo najvažnije da Hakebi, uprkos težine situacije, nijednog momenta nije razmišljao na čiju stranu će se pri voleti. To je govorilo o njegovim visokim moralnim kvalitetima i Holidej je znao da tu ljudsku osobinu mora da ceni. Pošto je sa sobom nosio uzorke svoje robe i budući da je uz to bio vrlo inventivan, Hakebi je postavio puške duž jaruge u kojoj su se banditi nalazili i za okidače privezao tanak

konopac, i to tako da je jednim potezom ruke mogao aktivirati sve postavljene puške istovremeno kada i svoju.

Posledica toga je bila da su banditi imali utisak da bar deset ljudi puca na njih i našavši se u situaciji kojoj se nisu nadali, okrenuli su leđa i počeli da beže. Hakebi je oborio četvoricu bandita, a Holidej još nekolicinu. Bitka je bila završena. No Holidej je znao da život duguje Langu Hakebiju. U znak zahvalnosti obećao mu je da će, ako ovaj bude u teškoj situaciji ili neprilici bilo koje vrste, ozbiljnoj ili ne, učiniti sve da mu pomogne. Sve što bi Hakebi trebalo da uradi, to je da ga u takvom slučaju pozove.

Lang Hakebi ga je sreo još možda desetak puta posle toga i uvek ga je pozivao, ali njihovi susreti završavali su se sasvim drukčije nego što je Holidej želio. Langu Hakebiju jednostavno nije bila potrebna nikakva pomoć.

Tako je posle dve godine, uprkos nekih malih usluga, Holidej još uvek bio Hakebijev dužnik. Ponekad je Holidej sumnjao da Hakebi želi da tako i ostane, i sada je bio srećan što mu se konačno ipak možda pružila prilika da sa prodavcem oružja izravna račune.

— I šta je to što te je dovelo ovamo, Hakebi? — zapitao je Holidej mada je znao odgovor, ili je u najmanju ruku bar mislio da ga zna, iako je želeo da to njegov sagovornik jasno i glasno formuliše i prizna.

Lang Hakebi je dugo netremice gledao pustolova tražeći u njegovim sivoplavim očima odgovor na pitanje koje će postaviti. Znao je da Holidej neće odbiti da mu vrati dug, ali je isto tako znao da uspeh tog poduhvata neće zavisiti samo od njegove volje i da će se pred pustolovom naći velike, možda nepremostive prepreke. No, verovao je da

boljeg čoveka nije mogao naći. Godinama je znao da je Dok Holidej svakako jedan od najčvršćih i najenergичnijih živih Zapadnjaka i da je u svemu i više nego dorastao da se suoči sa nekim kao što je šerif Linden.

— Želim da mi vratiš tu pušku, Holideje — rekao je Hakebi tiho. — Ta puška je za mene biti ili ne biti. Na kocki je moj posao, pa i znatno više od toga. Ako se u kompaniji čuje da sam dopustio da ta puška bude ukradena, moj položaj neće vredeti ni prebijene pare. Čak i ako bih uspeo da pušku vratim, kompanija me više nikada neće zaposliti. Zahvaljujući mojim dosadašnjim uspesima i poverenju koje sam stekao, određen sam da tu pušku isporučim. Cela moja karijera leži u njoj. Ja... ovaj... setio sam da se da mi ti nešto duguješ, pa sam uhvatio prvi voz iz Vakoa u nadi da ću te naći ovde u Ostinu — prasio je sebe da se osmehe ne. — I čini mi se da sam imao sreće.

— Pa ne baš previše — odgovorio mu je Holidej. — Ja sam ovde već nekoliko dana, ali sam nameravao da krenem na drugu stranu, za Kaliforniju. Očekivao sam da se ovde nadem sa jednom damom kojoj dugujem pažnju, a dozvoliceš da dame ne smeju čekati. Ta dama, moja veoma bliska prijateljica, treba sledećih dana da se vrati iz Filadelfije. Ima već dosta meseci kako se nismo videli i ovaj sastanak smo oboje čekali sa nprnogo nestrpljenja.

Hakebi se ugrizao za donju usnu.

— Ti mi duguješ život, Holideje. Nisam želeo da dođem u situaciju da moram da te podsetim na to, ali zaista nemam drugog izbora. Ovim će naši računi biti raščišćeni. Pomozi mi da ponovo dođem do te puške i više mi ništa nećeš dugovati — nagnuo se napred ka svom

sagovorniku i na njegovom licu ukazao se izraz očajanja koji Holidej do tada nikada nije uočio. — Preklinjem te, Holideje. Nemoite me odbiti. Ja sam ambiciozan čovek... u kompaniji su me uzimali u obzir i za direktora. Ako se nešto ovako čuje, ja ne samo da neću moći da reflektujem na takvo mesto već ću biti otpušten. Slučaj je interesantan i za tvoju prirodu zanimljiv. Ti si pustolov, zar ne? Siguran sam da će traganje za puškom biti dinamičnije od mnogih pustolovina koje si doživeo.

Holidej se zamislio. U dubini duše bio je ljut: zbog toga što ga je Hakebi probudio pre vremena, zbog toga što ga podseća na njegovu obavezu i najviše zbog toga što je već daniima očekivao da se vidi sa Luizom. Sam bog zna koliko će vremena biti potrebno da nađe i vrati tu pušku... ako uopšte bude uspeo u tome. Banditi su je možda bacili, jer su iz ugravirane posvete mogli zaključiti koliko je opasno imati u svojini jednu takvu stvar. U tom slučaju puška verovatno nikada neće biti pronađena...

— U redu. Hakebi — uzdahnuo je Dok. — Ali onda ćemo biti kvit, jasno? Kada se to završi, ja ti ne dugujem ništa... obilazio si oko mene na prstima dovoljno dugo i nikad nisi hteo da mi pružiš pravi šansu da ti se odužim što si mi spasao život, ali ova stvar je dovoljno krupna, bar ukoliko se tebi tiče, a mislim i za mene, jer neće biti lako i jednostavno vratiti tu pušku, pa ću smatrati da su time naši računi izravnati. Slažeš li se?

Lang Hakebi se ni trenutak nije dvoumio. Klimnuo je odlučno glavom, ustao i pružio ruku.

— Nadi mi tu pušku, Holideje, ne duguješ mi ništa. Dogovoreno.

Holidej je prihvatio pruženu ruku i čvrsto je stisnuo.

— O keji, dai mi samo malo vremena da se okupam i obučem, pa ćemo onda uhvatiti voz za Vako. Da li ti to odgovara?

Lang Hakebi se osmehnuo. — Savršeno mi odgovara — rekao je.

IV

Voz iz Dalasa sumerno je huktao ulazeći u klanac na koji se nastavljao tunel usečen u planinski masiv. Dva dugačka zvižduka izmamila su iz okruglastog tela lokomotive dva mlaza bele pare, dajući teškoj metalnoj napravi fantastično obličje razljućene životinje.

Kada se kompozicija našla u tunelu, buka zahuktale lokomotive i metalnih točkova pojačala se stotinu puta i oni putnici koji su dotle dremali na svojim sedištima grubo su trgnuti iz stanja polusna da bi pohitili da zatvore prozore i spreče prodor oblaka zagušljivog crnog dima i peckavih varnica, koji su počeli prodirati u vagone. Tunel je bio dugačak jer je prolazio ispod ogromnog planinskog područja, ali niko se nije potrudio da zapali petrolejke i odagna mrak.

Iskoristivši prednost duboke tame, Lujza Kevendiš se udobnije namestila na svom sedištu u putničkom vagonu, zadovoljna što će bar za izvesno vreme ostati van domašaja pogleda dvojice kauboja koji su sedeli na sedištima naspram nje. To nije značilo da su ti kauboји bili drski i nametljivi. Naprotiv, njihov ponašanje nije moglo ništa da se zameri, ali su joj njihovi pogledi i povremeni pokušaji da stupe u razgovor smetali da razmišlja o Doku Holideju.

Sa nestrpljenjem je očekivala da ga ponovo vidi. Prošlo je dugo vremena otkako su bili zajedno, pa čak i to poslednje viđenje bilo je vrlo kratko. Dok je upravo tada došao u Ostin sa nekog svog putovanja po udaljenoj granici na zapadu i stigao je bez zadržavanja na železničku stanicu u gradu. Ona ga je sačekala u nadi da će ostati duže, ali proveli su zajedno svega petnaestak minuta. Dok Holidej je hitao na drugu stranu da ispuni obavezu koju je nekome dao, obećavši joj da će to novo odsustvovanje trajati najviše nedelju dana. Voz je napustio stanicu i odneo ga dalje, a nedelju dana produžili su se u nekoliko meseci. Ona je ostala okružena radoznalcima i dvojicom obožavalaca.

Lujza se lepo provela u Filadelfiji. Uživala je u svom boravku tamo, kao što je uvek uživala u društvu svojih tamošnjih rođaka... ali morala je priznati sebi da se onog trenutka kada je teška kompozicija rulajući po glatkim metalnim šinama prešla granicu Teksasa, osetila da je opet kod svoje kuće. Pejzaži države zastave sa jednom zvezdom možda su izgledali nešto oštrij i divljačniji nego oni u istočnim državama, ali ta oština i divljačnost izazivali su kod nje osećaj poznate udobnosti i samo su povećali njenu i inače jaku želju da se vrati u svoju kuću u Ostinu, gde se nadala da će ponovo videti čoveka za koga su je vezivala čvršća i dublja osećanja nego što je sebi htela da prizna. Putovanje sa istoka do Oстина činilo joj se beskrajno dugačko, jer je prešla više od polovine Sjedinjenih država i za to vreme promenila mnoštvo vozova.

Ali sada su se konačno vozili ka jugu, ka domu, ka srcu Teksasa, i od njenog grada i sastanka sa dragim čovekom delilo ju je još samo kratko vreme. Lokomotiva će je odvesti pravo u Ostin.

Još jedan skoro zaglušujući zvižduk odjeknuo je u pćinastoj okrugini tunela i ona je kroz okno prozora ugledala sivkastobeli pramen pare koji je kovilajuci proletio pored zatvorenog prozora. Trenutak zatim u vagonu je postalo svetlije i za manje od pola minuta voz je izasao iz tunela i nastavio da kiopara zelezničkom prugom postavljenom na uzanoj traci koja se opasno zijeblja uz planinske nuce. Ubrzo će doći i precj visoki drveni most preko kanjona reke Brazos i kada voz prece uspon na sledećem planinskom masivu, pruga će se spustiti naniže do ravnice, a onda odatle dalje sve do Ostina.

Pri pomisli na to Luiza nije mogla da zadrži osmeh. Dok Holidej će je sigurno čekati na stacionom peronu, zeljan da je pozdravi i poželi joj dobrodoslicu. Možda će uz to uciniti još nešto, možda će je čak i zagrliti, mada u to nije verovala. Holidej je bio uzdržan i zatvoren tip, i svoje misli i osećanja nije izlagao javno, smatrajući verovatno da bi to njihovom susretu oduzelo čar skrivene intimnosti. Zamisljajući tu scenu, osećala je da ju je prožeo val topline. Luiza je bila lepa žena finog izgleda, u kasnim dvadesetim godinama, i pre toga u njenom životu postojali su mnogi manje ili više lepi i nadobudni udvarači, ali ni za jednog od njih ona nije pokazala mnogo interesovanja. Tako je bilo sve dok se u Ostinu nije pojavio zagonetni, famozni pustolov Dok Holidej, čovek gordog i otmenog držanja, finih manira i nedokučivo tajanstvenog osmeha.

Taj susret uneo je u njen život nešto novo, nedoživljeno, nešto što je u potpunosti angažovalo njenu ličnost. Da li je to bila ljubav? Ako su drhtavi otkucaji srca pri susretima, i čežnja kada su bili razdvojeni, predstavljali znake ljubavi, onda ga je ona sigurno vole-

la. Istina, Luiza je u toku njihovog poznanstva imala nekoliko flertova, što je okrepljujuće delovalo na moral i samouverenost mlade žene onda kada je njen dragi lutao daleko od nje, a na drugoj strani, ona je to znala, Dok Holidej je pri svojim odsustvovanjima pravio „izlete“ koji su ga osvežavali, mada sve to nije nimalo umanjivalo snagu privlačenja koja ih je držala vezane jedno za drugo. Tu vrstu veze ona je shvatala kao ljubav.

Njenu radost zbog bliskog susreta sa voljenim čovekom senčila je, doduše, neizvesna budućnost. Tačnije rečeno, njihova ljubav nije ni imala tu budućnost. Nasuprot većini mladih zaljubljenih žena, Luiza Kevendiš nije mogla očekivati da će se kao sve druge devojke jednoga dana udati za svega dragog. To nikako nije dolazilo u obzir. Za čoveka pustolova, koji je svoje želje ili možda svoja oćajanja utapao u beskrajnim lutanjima, i estradnu pevačicu koja je svoj glas prodavala na improvizovanim pozornicama jeftinih putujućih pozorišta, prave budućnosti nije ni bilo. Cni su se poput kometa mogli kretati u sazeveždima tek otkrivenog sveta Divljeg zapada, ali sem strasnih zagrljaja i još strasnijih želja, jedno drugome nisu mogli pružiti ništa više. To je bila njena sudbina sastavljena od radosti sa ukusom gorčine.

Pa ipak, postojala je neka mala iskra nade. Dokle god su živeli i voleli se, postojala je mogućnost da pustolov sa neutoljivom željom za slobodom i lutanjima jednoga dana napusti svoju putanju i kao meteor padne negde na zemlju, gde bi ga ona, još toplog od leta kroz kosmos, mogla prigrliti u svoje žudno narućje. Tom trenutku ona se nadala i očekivala ga kao početak novog, obećanog života.

Luiza je odjednom zgrabila ru-

kama naslon sedišta jer je pritisak kočnica zaustavio metalne točkove, koji su nastavili da klize po šinama prskajući pri trenju mlazovima varnica. Dremljivi kauboji, obeshrabreni bezuspješnim pokušajima udvaranja, zanjihali su se na svojim sedištima, ali su se oamah zatim trgli i pribrali. Ceo voz je uz škripu i klopavanje metala klizio po šinama još oko stotinu metara, da bi konačno stao uz nagli trzaj, oborivši pri tome mnoge putnike sa njihovih sedišta.

Jedan od kauboja žurno je ustao i pomogao Luizi da ponovo zauzme mesto na sedištu. Onaj drugi je ustao i uputio se vratima koja su vodila ka srednjem delu kompozicije.

— Pokušaću da saznam šta se desilo. Vi samo ostanite ovde, mis, i ništa ne brinite.

Lujza je pošla ka prozoru da baci pogled napolje, ali ju je kauboj zadržao. — Nemojte vi, mis. Ko zna šta bi to moglo biti — rekao je i prišavši prozoru, spustio okno da bi provirio napolje, ali se ubrzo posle toga opet uvukao unutra i u nedoumici zavrteo glavom.

— Ništa ne vidim, mis. Stali smo na okuci i u ovom položaju ne mogu čak da vidim ni lokomotivu.

— Ako već nešto nije u redu, onda ćemo to na vreme saznati.

Kauboj se ravnodušno spustio na sedišta i mašio se duvankese. Voz je stajao u tišini, lokomotiva je šumno izbacivala paru i ništa se nije desilo do dolaska prvog kauboja.

— Loše vesti, mis — najavio je on. — Dogodio se odron zemlje i kamenja, i velika masa sručila se na prugu sa ove strane Brazos kanjona. Na žalost, ne možemo da prodemo.

Luiza je razočarana klonula rukama i pogledela u lice od nemoćne liutnije. Ali, uspeła je da se savlada. Protiv takvog toka događaja nije mogla ništa da učini.

— I šta će sad biti, gospodine? — zapitala je tiho kauboja.

— Pa vidite, mis, mašinovođa kaže da nam preostaje samo da se unazad vratimo do Kliborn Sajdinsa i da tu putnici pređu na drugu prugu, koja vodi za Hilsboro. Odatle bi opet predsednici mogli da uzmemo pravac do Vakoa. U Vakou bismo opet mogli da se ukrcamo na voz koji bi nas odveo direktno do Ostina. U suprotnom, ako bismo ostali ovde, moglo bi se desiti da čekamo nedelju ili više dana da se pruga raščisti, što sigurno ne dolazi u obzir.

Lujza je lagano zaklimala glavom i resignirano se naslonila na naslon sedišta.

Njen sastanak sa Holidejem biće još jednom odložen... i to ko zna za koliko dugo vremena. Što je najgore ona je bila potpuno nemoćna da tu igru sudbine izmeni.

•

— Zašto si, do đavola, morao da u ovu aferu umešaš tog pustolova? — povikao je Mel Hakebi na svog brata kada se ovaj pojavio u kršu njegove kancelarije. Popravka te prostorije još nije bila završena i svuda su još uvek bili očit dokazi eksplozije koja je raznela vrata trezora.

Zidovi odaje bili su ispucani i razrovani udarom vazduha i komada nameštaja; prozorska okna bila su razbijena, a okviri vrata i prozora polomljeni; oštećeni ugao velikog pisaćeg stola od hrastovine bio je samo privizorno popravljen.

Lang Hakebi je stajao sa druge strane pisaćeg stola i tek prispeo vozom iz Ostina, umorno je posmatrao namršteno liuto lice svog brata.

— Taj čovek, Holidej, duguje mi nešto — rekao je treovački putnik mirnim tonom. — U stvari, on mi

vrlo mnogo duguje obzirom da sam mu jednom spasao život. A sada, posto mi je neophodno da se ponovo dočepam one puske, inače ću u suprotnom izgubiti posao, on je pristao da za moj racun tu pusku nađe i vrau je u moje ruke.

Mel je zacutao i počeo nervozno da korata odajom, suviše razdražen i nespokojan da bi mogao mirno sedeti na svom mestu.

— Do davola, Lang, pa zar nisi mogao da taj posao prepustiš Četu Lindenu? On dobro poznaje ovu pokrajinu. On će ti u svakom slučaju vratiti tu tvoju davalju pušku. Nije trebalo da pozivaš tog Holideja, on je sumnjiv tip... pustolov i revolveras.

Lang je netremice zurio u svog brata.

— Osećao sam da to moram uraditi, Mele.

Stariji brat je svom snagom tresnuo pesnicom o ivicu stola i oštećeni sto se zatresao kao da će se raspasti.

— A ja kažem da nisi morao. Sto mu gromova, ti pojma nemaš kakvu nevolju možeš uskovitlati svojom nepromišljenošću.

— Možda i ne znam — rekao je Lang. — Ali, Holidej je ovde došao na moj poziv i nega će interesovati samo povraćaj moje puske. On će raditi na tome da mi vrati ono što mi je neophodno. Na taj način on želi da mi vrati dug. Ništa više od toga. Sve ostalo, pljačka, provala i ubistva ostaje striktno u Lindenovoj nadležnosti. To se nikoga drugoga ne tiče.

Mel ga je izvesno vreme netremice gledao, a onda je lagano seo u stolicu.

— Toliko bih želeo da nikada nisi ni dolazio u Vako, Lang. Svaki put kada se ovde pojaviš, napraviš mi neki problem.

Lang ga je i dalje gledao nedužnog izraza lica.

— To onda znači da su ti proble-

mi sigurno postojali i pre mog dolaska. Ne mogu ja biti kriv što su slučajno izbili na površinu baš onda kada sam ja tu.

— Ali, ti si ih učinio mnogo, mnogo gorim — zakuckao je Mel. — Znao sam da nije trebalo da ti dopustim da onu prokletu puščinu staviš u moj trezor. Imao sam neki predosećaj da će se iz toga roditi neka nevolja.

— Nećeš valjda da kažeš kako su pljačkaši izvršili provalu zbog moje puske?

Mel ga je pogledao ispod oka.

— A zašto da ne? Puška ima vrednost.

— Možda ima, i sigurno ima. Ali ti si mi rekao da u trezoru imaš još mnogo novca. Pretpostavljam da je puška odneta uzgred, zajedno sa svim ostalim vrednostima... — i pogledavši oštro bankara, dodao — ... i tvojim poslovnim knjigama.

Mel se trgao. — Šta hoćeš time ga kažeš?

Lang je slegnuo ramenima — Ništa posebno. Rekao sam to zbog toga što je onaj bandit koga sam pogodio ispuštio knjige, pa si imao mogućnost da ih ponovo dobiješ. Što je, kako ja mislim, moralo mnogo više da te obraduje nego što izgleda da te je obradovalo.

Pogled bankarevih očiju počeo je nemirno da šeta po uglovima odaye i on se nelagodno promeškotao na sedištu.

— Pa naravno da me je obradovalo, zadovoljan sam što su mi knjige vraćene. Ali nezavisno od toga, zabrinut sam zbog gubitka novca.

Trgovački putnik je lagano klimnuo glavom.

— Koliko novca je bilo u trezoru?

Mel ga je kratko letimice pogledao, a onda se njegov pogled vratio do papira na oštećenom stolu. Vrhom prsta dodirnuo je cifru na vrhu.

— Još uvek radim na tome da tačno sračunam, ali mislim da je unutra bilo oko šezdeset hiljada dolara.

Lang je zastao zaprepašćen toliko velikom cifrom. — Grom i pakao! Nikada ne bih poverovao da u ovim krajevima ima toliko novca!

— Zar hoćeš da kažeš kako lažem? — prasnuo je Mel.

— Ne, ne, samo sam iznenađen — Lang je lagano ustao i pogledao brata pogledom neuobičajenim za odnos braće. — Kao što sam rekao, Mele, Holideja se tiče samo moja puška. On se neće mešati u tvoje poslove.

Bankar nije rekao ništa, ali je stisnuo nezadovoljno usne i ispratio Langa, koji je samo klimnuo glavom i zamišljen izašao. Sada bi više voleo da Holideju uopšte nije pominjao svoje sumnje da je pljačka banke inscenirana. Kada je to rekao, nije znao da se radi o toliko velikim sumama novca.

Pa dobro, ako je već napravio tu grešku, onda će biti njegova dužnost da se postara da se Holidejeva aktivnost ograniči samo na pronalaženje i povraćaj puške a da pri tom zanemari finansijsko poslovanje Langovog brata. To čak možda neće ni biti veliki problem obzirom na Holidejev odnos prema stvarima oko sebe i životu uopšte. Holidej nije bio tip nametljivca i verovatno će zaboraviti na Langov glup ispad o sumnjivoj suštini pljačke isto tako lako kao što je čuo. No, ipak nije bio siguran u to. Holidej je i te kako znao pravu vrednost ljudskog poštenja i gadio se svega što prilja sjaj ljudskih vrлина i dostojanstva. Nije bilo nemoguće da se dublje zainteresuje za pljačku, utoliko pre što je u napadu ubijeno i nekoliko nevinih ljudi. Ako posumnja u Lindenovu ispravnost a za to je bilo dosta osnova mogao je na sebe preuzeti ulogu branioca pravde i zakona, što se i do sada događalo. On sam verovao je da je Linden možda imao nešto

da sakrije i nije bilo nemoguće da je on organizovao pljačku. U svakom slučaju bilo je sumnjivo što je na brzinu ispalio četiri metka u begunca i bez milosti ga dokrajčio u onoj slepoj ulici. Taj uhvaćeni pljačkaš mogao je dati dosta putokaza koji bi ukazali na pravac bekstva bandita... ali možda i nečeg drugog, što Linden nije želeo da se čuje.

Lang je prešao preko ulice do zgrade zatvora i ušao u šerifovu kancelariju. Holidej je stajao i razgovarao sa Lindenom. Na Langovu pojavu šerif je nabrao obrve.

— Vi gurate nos tamo gde mu nije mesto, Hakebi — rekao je čuvar reda resko naglašavajući svaku reč. — Šta vas je navelo da mislite kako ja neću biti sposoban da vam vratim tu vašu gomilu gvozdurije? Ja sam u stanju da to sredim. Upravo sam rekao ovom gospodinu da mi nije potrebna nikakva njegova pomoć.

— Grešite, Lindene — rekao mu je Hakebi. — Gospodin Holidej je tu da pomogne meni. On meni lično čini uslugu; u odnosu na vas i vaš posao, i on i ja smo dobronamerne privatne ličnosti.

Holidej je pogledom presekao trgovačkog putnika, ali ovaj nije odmah shvatio upozorenje. Zapitao se zašto je Holidej želeo da kod Lindena ostavi utisak da je njegovo zastupanje deo šire istrage. Pobojavao se da pustolov nije možda već krenuo u pohod protiv zla i nepravde i nije li ga, možda, svojim objašnjenjem omeo u njegovoj nameri.

Šerif je značajno pogledao pustolova i na licu mu je zaigrao lukav osmeh.

— Gle, gle, to je sada nešto drugo. Iz dosadašnjeg razgovora imao sam drukčiji utisak, a budući da je Mister Holidej blizak sa federalnim šerifom Erpom, poverovao sam da je u pitanju istraga na višem nivou.

Hakebi je pocrveneo shvativši da je nešto pokvario. Ali ono što je bilo učinjeno, učinjeno je, i njemu nije preostalo ništa više nego da slegne ramenima i pokunjeno pogleda Holideja.

— Linden mi je upravo rekao da je po njegovom mišljenju bandu koja je opljačkala banku predvodio Bret Halam — rekao je Holidej Hakebiju. — Izgleda, takođe, da se čovek koji je ubijen u čorsokaku zvao Bler i da je i on bio član te bande.

Hakebi je klimnuo glavom i hladno pogledao šerifa. — Ipak bih mogao da kažem da ste vrlo lako poglegli obarač, Lindene.

Šerif nije bio raspoložen da o tome raspravlja.

— Vi recite za sebe šta hoćete... ali to što mislite nemojte pričati svima na ulici ako želite da vam svi zubi ostanu u vilicama.

— Lakše, lakše — rekao je Holidej umirujućim glasom.

— Postajete nervozni, Lindene? — zapitao je Hakebi izazovno.

Linden je zažmirio očima i ustao.

— Opomenuo sam vas, Hakebi.

— Smirite se obojica — presekao ih je Holidej zapovednički. — Ovo vas nikuda neće odvesti.

Njegove reči izvrsno su odgovarale Lindenu. No uprkos tome, on je sad hteo da izazove Hakebija.

— Kad malo bolje razmislim, mister Hakebi, mi samo na osnovu vaše gole reči pretpostavljamo da je puška u trezoru bila zaista ukrašena zlatom i srebrom. Mogla je to biti i neka sasvim obična stara pušketina, ko to zna? Ja je nisam video. Ni Mel je nije video... niko je nije video. Znamo samo da je u kutiji bilo nečega, ali kada sada razmišljam o svemu tome, možda je cela ta igra bila podla zamisao da osmotrite šta sve ima u bančinom trezoru... Jednostavno, možda ste želeli da proverite da li će se napad na banku isplatiti...

— O čemu vi to, do đavola, govorite? — ciknuo je Hakebi. — Zar hoćete da kažete da ja imam nekog učešća u pljački mog rođenog brata?

Linden se značajno osmehnuo.

— To ste vi rekli.

— Čujte vas dvojica... — zaustavio je Holidej dubokim glasom sračunatim da smiri duhove i istovremeno zakoračio između dvojice zavađenih ljudi, ali oni su obišli oko Holideja i Hakebi je pružio ruke porred Doka, dograbio tobožnjeg predstavnika zakona i grubo ga gurnuo prema vratima.

— Vi namerno zamagljujete stvari, Lindene — povikao je Hakebi pošavši za njim. — Ako je neko organizovao tu pljačku, onda ste to vi!

Šerif ga je udario pesnicom u lice pre nego što je Holidej mogao da ga spreči i držeći se rukom za raskrvavljene usne, Hakebi se zateturao kroz vrata do trotoara ispred zgrade. Holidej je razočarano uzdahnuo; bilo je suviše kasno da se spreči tuča. Gnevan do belog usijanja, šerif je priskočio kroz vrata i grunuo ramenom trgovačkog putnika, od čega je ovaj posrnuo i zateturao se dalje do sredine ulice. Oni koji su se našli u blizini zastali su da gledaju, a Linden je stisnutih pesnica nasrnuo na Hakebija.

Hakebi nije bio toliko krupan, snažan i čvrst kao Čet Linden, ali je zato bio elastičan i okretan. Mada još uvek ošamućen, on se brzo oporavio od prva dva zadobijena udarca i uspeo da uzmakne pred zamahom šerifove ruke i kada je Linden ponet inercijom promašenog udarca posrnuo, da ga potkači nogom po nogama. Šerif se sapleo i pao na koleno, ali je uspeo da se skoro istovremeno uspravi, da bi ga u tome dočekao udar Hakebijevog temena u vrh brade i nosa.

Snažan udarac zabacio je Lindenu

glavu unazad i on je muklo zastegnjao pokušajući mahinalno da mahanjem ruku povрати ravnotežu. Ali to mu nije uspjelo jer se petama spotakao na neravno tlo i izgubivši sasvim ravnotežu, šerif je svom težinom pao poleduške u prašinu. Iz gomile, koja se u međuvremenu okupila da posmatra tuču, razlegao se gromoglasan smeh. Smeh je Lindenu naterao u lice crvenilo gneva i ne obazirući se na bol i ošamućenost, on je brzo ustao na noge i vitlajući obema rukama, ponovo jurnuo na Hakebija.

Trgovački putnik je uzmakao, ali ipak ne dovoljno brzo da izbegne udarac. Šerifova pesnica okrnula ga je po vrhu brade i taj udarac zabacio mu je glavu na levu stranu. Hakebi je instinktivno uzvratio pesnicom i na njegovu sreću, košćatim zglobovima pesnice žestoko zakačio Lindena po slepoočnici. Od jakog udarca koža na licu je prsila, a Hakebi je osetio žestok bol u ruci, ali šerif je od tog udarca posrnuo i Hakebi je jurnuo za njim zasipajući ga serijom krošea.

Jedan kroše pogodio je Lindena između očiju i na Hakebijevu sreću, taj udarac je bio toliko jak da šerifa sasvim ošamuti. Linden je zatrepao i zatresao glavom, a onda se opet srušio u prašinu. Nekoliko trenutaka bio je da leži opružen, trudeći se da odagna maglu i vrtoglavicu iz glave, a za to vreme Hakebi je stajao iznad njega spreman, sa stisnutim pesnicama, očekujući da njegov protivnik ustane na noge. Holidej je iz reda posmatrača značajno odmahnuo glavom: Hakebi nije bio loš borac ali je bio i džentlmen u okršaju.

Prodavac pušaka sačekao je da šerif počne da se diže sa zemlje i u trenutku kada je ovaj već dovoljno ustao i uspostavio ravnotežu tela, trgovački putnik mu je prišao i zadao strahovit udarac u vrh brade. Gradski čuvar reda se srušio i ot-

kotrljao, da bi se zadržao licem okrenut zemlji. Stenjući od bola, dva puta je pokušao da se dignu, ali su pokušaji ostali bez uspeha. U drugom pokušaju digao se na laktove i ostao tako sekund-dva, a onda je ponovo pao licem prema zemlji i ostao da leži tako bespomoćan, polusvestan.

I sam Hekabi bio je iznenađen svojom pobedom ne manje od građana koji su posmatrali tuču, ali to mu nije smetalo da to svoje iznenađenje ne pokaže. Zauzevši dostojanstven stav, liznuo je oguljene pesnice jezikom, a zatim izvadio maramicu i obrisao lice i ruke. Zatim se okrenuo Holideju, dok su se ostali posvetili Lindenu, koji je i dalje ležao na zemlji.

— Ipak mislim^o da on o pljački banke zna mnogo više nego što hoće da kaže — izrekao je zaplićući jezikom po naduvenim usnama, pritisakajući krajem maramice usnu na mestu gde ga je šerifova pesnica pogodila.

— Ako je i tako, onda si uspeo da zauvek stavi katanac na usne — primetio je Dok. — Znaš, Hakebi, nisi baš izveo najsrećniji potez.

Trgovački putnik je pokajnički pogledao Doka.

— Možda je tako. Ali, i ja sa svoje strane mogu da se požalim da ni ti nisi sve uradio kako valja.

Rekavši to, udaljio se krutim korakom ka hotelu „Usamljena zvezda“.

Dok Holidej je ostao da zuri za njim.

Zaključivši da mu predstoji još niz drugih koraka, Holidej se okrenuo prepuštajući ošamućenog šerifa brizi gomile i uputio se ka banci, gde je bez najave ušao u kancelariju Mela Hakebije.

Njegov dolazak je očigledno uneo nervozu u bankara, mada se on svim silama trudio da to prikrije.

— Ne znam šta moj brat misli i

šta namerava — rekao je sa nesigurnim osmehom na drhtavim usnama. — izgleda da mu je cilj bio da izazove šerifa Lindena, kao da je hteo da ga optuži za sve ovo što se desilo.

— Izgleda da Lang to i misli — rekao je Dok.

— Ali to je smešno!

— Može biti da jeste, a možda i nije. On misli da je pljačka na neki način inscenirana — rekao je Holidej mirno. — Ja lično znam ponešto o Lindenu. Koliko mi je poznato, priča se da je i ranije bio umešan u neke korupcionaške afere i druge prijave poslove. A mogu da vam kažem, gospodine Hakebi, da ne bi bilo prvi put da se neki korumpirani šerif poveže i radi zajedno sa bandom razbojnika.

Mela Hakebija je oblio znoj i on je izvadio maramicu da obriše lice.

— Pa... ja ovaj... stvarno ne znam mnogo o njemu.

Holidej je nabrao čelo i nagnuo se napred na stolici. — To zvuči prilično čudno, gospodine Hakebi... pogotovo kad se uzme u obzir da ste se sa tim čovekom uortačili u nekim poslovima.

Hakebi se zaprepastio da pustolov zna nešto o njegovim poslovnim mahinacijama i krajnje zbunjen, progutao je vazduh. Bučno je pročistio grlo da bi dobio u vremenu i da bi se pribrao.

— Uh... moje ovaj... znanje o njemu bilo je strogo poslovno. Hoću da kažem da nisam mnogo znao o njemu privatno.

Holidej je sumnjičavo napucao usne.

— Na vašem mestu, pre nego što stupim sa nekim u poslovni odnos, ja bih nastojao da o tome čoveku saznam što je moguće više.

Hakebi nije odgovorio ništa.

— Jeste li izračunali koliko je novca odneto? — zapitao je Holidej naizgled nezainteresovano.

Na promenu teme razgovora Ha-

kabi je zatrepao i počeo da prevrće po papirima.

— Oko šezdeset tri hiljade dolara.

Holidej je tiho zviznuo i značajno nakrivio glavu.

— Za moje shvatanje to je prilično velika količina gotovog novca koji ste držali pri ruci — rekao je.

— Pa to su bila tekuća plaćanja, štedni ulogi, novac od prodaje stoke. Već nekoliko nedelja nismo slali novac u Ostin — svakim sekundom Hakebi je sve više sticao samopouzdanje.

— A šta je bilo sa novcem koji ste dobili za iznajmljivanje i prodaju zemlje? — zapitao je Holidej. — Mislim na onu zemlju koju ste vi i Linden uzeli u oblasti Naser Vels i koju ste namenili prodati? To je bilo pre otprilike četiri meseca, beše li tako?

Hakebi se opet počeo nervozno meškoljiti.

— Otkuda vi znate za to, Holideje?

— Pre nego što sam uhvatio voz iz Oстина za Vako, imao sam dovoljno vremena da proverim neke pojedinosti — osmeh je dodirnuo njegove usne. — Takve stvari nisu vezane za moje svakodnevne preokupacije. Hakebi, ali kada sam već obećao vašem bratu da ću se upustiti u ovu avanturu, smatrao sam da mi neće škoditi ako saznam nešto više o događajima u ovom gradu. Naravno, sve u cilju da pomognem vašem bratu.

Bankar je zamišljeno klimnuo glavom. Bio je očigledno zabrinut zbog toga što Holidej toliko zna o njegovim poslovima sa Četom Lindenom.

— Pa i novac dobijen kupoprodajom te zemlje takođe je odnet, jer je i on bio u kasi — promućao je nesigurno.

— Prilična gomila novca — primetio je Dok. — Malo me ipak čudi što su se banditi trudili da sa sobom ponesu i poslovne knjige.

Hakebi je slegnuo ramenima. — Bojim se da na to pitanje stvarno ne mogu odgovoriti. Moja je pretpostavka da su poneli sve iz trezora jednostavno zbog toga što su smatrali da sve ono što je unutra mora imati vrednosti.

— Ali knjige su teške; morali su znati da će im otežati bekstvo.

— Žao mi je, gospodine Holideje, stvarno ne mogu više ništa da vam kažem.

Holidej je odjednom pucnuo prsima.

— Možda je u tim knjigama bilo nečega što bi ih interesovalo — rekao je Holidej i kradomice pogledao bankara, koji je primetno pobledeo na tu njegovu konstataciju.

— Ja... ja ne znam zbog čega bi... banditi bili zainteresovani za te knjige — promućao je izbegavajući da pogleda Holideja u oči.

— Ne, verujem da ne znate, to sam onako rekao. Ali, sad mi je palo na pamet da sam ja izvrstan računovođa gospodine Hakebi. Možda bih ja mogao otkriti šta je to u knjigama što ih je interesovalo...?

— Ne. Ja to ne mogu da dozvolim. Poslovne knjige su tajna i ne mogu se nikome stavljati na uvid, mister Holideje.

Holidej se osmehnuo tobož dobroćudnim osmehom.

— Tu ste u pravu, Hakebi, poslovne knjige su tajna, ali ja sam samo hteo da vam pomognem... polazeći od toga da četiri oka vide više nego dva. Uostalom, iskreno verujem da će za vas biti manja šteta ako pregledam te knjige i nađem da je sve u redu nego ako vašim odbijanjem izazovete podozrenje. Razmislite.

— Nije me nimalo briga šta ćete vi misliti — rekao je prkosno Hakebi.

Holidej je rešio da zaigra na poslednju kartu. U drugim okolnostima ona ~~ne~~ bi imala dejstva, ali

je kod pokolebanog i već nesigurnog bankara ona možda mogla proći.

— U redu, onda ću obavestiti federalnog šerifa. Ja već imam ovlašćenja za to, jer je u gradu izvršeno višestruko ubistvo.

Hakebi je klonuo nazad u fotelju. Dva puta je zaustio da nešto kaže, ali mu reči nisu mogle izaći preko usana. Konačno je digao mlitavu ruku i klonulo je spustio na pisači sto.

— Ja... to onda ne bih mogao da odbijem, zar ne?

Holidej se samo osmehnuo i ustajući pokupio knjige na gomilu.

— Uzgred rečeno — rekao je — pretpostavljam da ćete raspisati nagradu.

— Nagradu?

— Naravno. Nagradu za hvatanje bandita. Kod tolike sume opljačkanih novca bilo bi neshvatljivo da se nagrada ne raspiše.

— Oh, da, pretpostavljam da ste u pravu... šta mislite, koliko bi trebalo odrediti? Hiljadu dolara?

— Vraga, zar za opljačkanih šezdeset hiljada? — zapitao je Holidej. — Za toliku sumu bi odgovaralo najmanje pet hiljada. Morate dati ljudima neki ozbiljan podstrek. Banka to sebi može dozvoliti, Hakebi.

Bankar nije bio presrećan tom sumom, ali se ipak bez pogovora složio.

— Ovaj... ako hoćete, možete ostati ovde da pogledate knjige — rekao je ustajući. — Ja... ja idem kući. Ne osećam se dobro...

— Verovatno šok zbog uzbuđenja — rekao je Holidej sa simpatijama u glasu i spustio se u stolicu sa koje je bankar ustao. — Samo vi pođite i odmorite se. Meni će ovde biti sasvim udobno.

Hakebi je klimnu glavom i lagano izašao, idući nesigurnim hodom kao da je ošamućen. Holidej je sačekao nekoliko minuta, a onda prišao prozoru na fasadi banke i pogledao kroz prorez na zatvorenim

kapcima, ne obazirući se na začudene i upitne poglede bančinih službenika. Posle izvesnog vremena vratio se lagano u direktorovu kancelariju i seo za sto.

— Tako, dakle, gospodin predsednik banke svratio je uz put u kancelariju Četa Lindena... baš kao što sam očekivao — rekao je Dok Holidej glasno samom sebi. — Da vidimo sada šta ću naći u knjigama.

V

— Da znaš da ću ubiti tog tvog brata... prokleti kućkin sin — izustio je šerif režećim glasom i ljutito iskolačenim očima pogledao Mela Hakebija. — Ubiću ga.

— I meni dođe da ga ubijem — priznao je Hakebi i ispričao Lindenu o Holidejevoj poseti i zahtevu da pregleda knjige.

— Jesi li ti lud! — zavapio je Linden. — Zašto si mu dao knjige? Šta te se ticalo šta Holidej govori i čime preti, on za sada nema nikakva ovlašćenja. Čak i ako bi uspeo da dobije nalog federalnog šerifa, tu bi prošlo dosta vremena, a za to vreme ti bi mogao da prepraviš knjige i zagladiš ono što je sumnjivo.

— Trebalo je to i ranije da uradim — priznao je Hakebi pogrúženo. — Ali, mislio sam da će ovako biti bolje. Sad se nema kud, učinjeno je učinjeno, ali mislim da ipak neće biti tragično. Nisam smeo da se protivim pregledu knjiga jer bih time još više izazvao sumnju. Ipak, nadam se da neće naći ništa jer sam sve stavke besprekorno vodio. Morao bi da zna sve finese ovdašnje situacije pa da nešto primeti.

— Znam, znam — rekao je Linden jetko. — Do đavola, sve je bilo kako valja dok se nije pojavio onaj tvoj dronjavi brat.

— Rekao sam ti za pušku, zar nisam — rekao je Hakebi razdraženo. Linden mu je samo uzvratio besnim žmirećim pogledom.

— U redu — presekao ga je. — Nema nikakvog smisla dalje blebetati o tome. Moram, znači, odmah da odem u brda, da potražim Halama i da od njega uzmem tu pušku. Kada je jednom tvoj brat dobije, on će biti zadovoljan i opozvaće Holideja.

Hakebi je međutim bio skeptičan.

— Ne mislim da će to ići tako lako.

— Kako neće ići tako lako... reći ću da sam se sukobio sa Halamom, da je u borbi zapaljena koliba u kojoj se on nalazio i da je novac izgoreo. Naći ću nekoliko nagorelih novčanica da im pokažem. Time će se stvar završiti.

Hakebi nije bio uveren da će se Lindenova zamisao lako ostvariti, ali Linden više nije hteo da gubi vreme u raspravljanju. Kratko vreme zatim izašao je iz kancelarije i izjahavši iz grada, uputio se ka brdima. Nije znao da ga je pratio pogled budnih očiju.

Kada je stigao do podnožja bregova, jedan drugi konjanik napustio je grad i pošao njegovim tragom.

Holidej nije poznavao predeo oko Vaka. Nikada pre toga nije bio u gradu, ali se ipak snalazio jer je okolina bila slična onim predelima koje je dosta dobro poznavao.

Bilo je sasvim jasno kako se moglo desiti da potera izgubi trag bandita. Tlo je bilo tvrdo i steno-vito, ispresecano oštrim krečnjačkim prevojima i svuda je bilo vrlo malo vegetacije.

Na takvom terenu nije ostajao skoro nikakav trag. Da bi se pratio

trag konjanika, bila je potrebna lukavost i oko Indijanaca, pa čak i tada bi to bio spor i mukotrpan posao. No Holidej je imao sreće. U jednom momentu ugledao je kako konj Četa Lindena zamiče iza neke visoke stene. Da ga nije video, sigurno ne bi mogao da zna kojim je putem Čet pošao.

Čak i tako nije bilo lako naći put kojim je jahao. Vrućina je bila neizdržljiva uprkos godišnjem dobu, a okomite kamenite klisure još su je više akumulirale. No ovdje ga puta vrućina je išla Holideju na ruku.

Topao vazduh dizao se uvis i mešajući se sa hladnijim vazduhom, izazivao slab povetarac koji je u spiralama nosio oblačiće prašine uzburkane kopitama Lindenovog konja. Bili su to samo mali retki oblačići, ali i to je bilo dovoljno da ih vidi sokolovo oko pažljivog čoveka.

Na nekoliko mesta Holidej je morao da sjaše i povede svog konja uz brdo. Na nekim mestima morao je čak i da ga vuče uz okomitu padinu.

Znojeći se i proklinjući sudbinu, Holidej se postepeno penjao sve više i više. Bio je svestan da je na otvorenim padinama izložen opasnosti, ali nije bilo zaklona iza koga bi se mogao skrivati, a drugog puta nije bilo. Već skoro pola časa nije više zapažao prašinu koja je ostajala za Lindenovim konjem i žarko je želeo da što pre stigne do sledeće okuke brda. No kada je tako stigao, do Lindena nije bilo ni traga. Holidej je zastao da se napije vode iz čuturice i da ovlaženom maramicom protrlja gubicu zadihanog konja.

Teren je bio zaista teško pristupačan i naporan za kretanje, pomislio je Holidej za sebe. Idealna teritorija za bandite. Ceo brdski masiv bio je izbrazdan kanjonima i uvalama u kojima je verovatno bi-

lo i skrivenih pećina. Znao je kako sam nikada ne bi mogao da nade bandite i jedina mu je nada bila da će otkriti Lindenov trag i poći za njim. Plan koji je smislio izgleda je upalo. Mel Hakebi se prestrašio i Linden u očajanju nije imao drugog izbora već da pokuša da stupi u vezu sa Bretom Halamom. Verovatno da mu je cilj bio da se dokopa specijalne puške, u nadi da će time odvratiti Langa Hakebija i Doka Holideja od dalje istrage.

Upao je, dakle, u klopku, pomislio je Holidej i istog trenutka prekinuo taj tok misli. Do tada je uglavnom gledao naviše, jer se brdo pred njim dizalo uvis još nekih stotinu metara, ali kada je slučajno bacio pogled naniže, ugledao je Lindena koji se spuštao niz padinu sledećeg brega.

Šerif je bio sav usredsređen na silaženje niz stepenastu okomitu padinu, tako da nije gledao na drugu stranu. Holidej se vratio nazad u senku jedne velike stene i povukao svog konja za sobom. Znao je tada gde je pogrešio; trebalo je skrenuti u jednu uvalu ranije. Ipak, mislio je da još uvek postoji mogućnost da se spusti niz padinu i prede na drugo brdo, odakle bi lakše mogao da prati trag. Ali da bi to učinio, morao je još kratko vreme da ostane u zatvoru i osmatra kuda će Linden poći kada stigne do podnožja brda...

Odjednom je Holidej začuo neki šum iza sebe i okrenuo se vadeći istovremeno revolver iz futrole.

Neki konjanik dolazio je uz brdo njegovim tragom. No baš tada zadesila ga je nevolja. Konj mu se okliznuo i oboje, i čovek i životinja, počeli su se klizati niz padinu dižući za sobom veliki oblak guste prašine, koji je povetarac odmah poneo dalje niz padinu brda. Oblak prašine blokirao je Holideju vidik prema Lindenu, ali što je još gore, mogao je opomenuti šerifa da

je bar jedan konjanik negde u blizini u brdima.

Holidej je vratio revolver u frotrolu i stisnutih usana slao da posmatra konjanika koji je konačno ovladao svojim konjem i uspeo da ga dovede do sigurnog uporišta.

Holidej je izustio kletvu kada je u tom čoveku prepoznao Langa Hakebija.

Kada se oblak prašine između dva brda proradio, od Četa Lindena nije bilo ni traga. Holidej je nemoćno digao ruke i lagano pojavio naniže do Hakebija, koji ga je strpljivo čekao.

— Zdravo — pozdravio je Doka kada se ovaj približio. — Video sam kada je Linden pošao ovamo i kada si se ti uputio za njim. Pomislio sam da ti možda mogu pomoći.

— Fantastično — rekao je Holidej praveći tupo lice i zagledao se u Langa Hakebija. — Ti si pravi baksuz kuda god pođeš, Hakebi.

— Hteo sam samo da pomognem — rekao je trgovački putnik pravdajući se. — Pomislio sam da ćeš možda trebati pomoć. Otkud sam mogao znati da će se moj konj okliznuti i da će dići toliku prašinu?

— Na prvom mestu trebalo je da budeš samo malo pažljiviji. Pod dva... ne mešaj se u ovo. Naterao si me da ti pomognem i sada me pusti da posao obavim na svoj način.

Hakebi je planuo rumenilom i oborio pogled. Mahinalno je počeo da trese prašinu sa odela jer nije znao šta da radi i kaže.

— Pa možemo ostati u brdima dok se Linden ponovo pojavi — predložio je trgovački putnik prisativši se izlaza. — Moraće da se vrati ovim putem da bi došao do grada.

— Mi to ne znamo — rekao je Dok. — Može biti da ima tuce puteva kojima se može vratiti u grad. No ja bih pratio njegov trag i sa-

znao bih kuda je otišao da ti nisi bio previše mudar da pođeš za mnom.

— Dobro, dobro, žao mi je što je tako ispalo. Imao sam najbolje namere — digao je za trenutak pogled do Holideja. — Ah... zamolio sam te da mi pomogneš da ponovo donem do te puške; to je sve što me interesuje — zastao je i načinio širok pokret u pravcu grada. — Ne tiče me se novac... još manje bankarske knjige. Želim da to bude i kod tebe slučaj.

Holidej ga je samo ćutke pogledao i Lang Hakebi se nelagodno promeškoltio u sedlu.

— Slušaj, nisam pomišljao da bi Mel mogao biti umešan u nešto pokvareno. Ne želim da mu otežavaš život. On je porodičan čovek, ima ženu i decu. Sa Lindenom radi šta hoćeš... on je samo običan pokvareni šerif. Ali, želim da mog brata ostaviš na miru.

— Dobro, Hakebi — odgovorio mu je na to Holidej. — Razmisliću o tome. Konačno, nije moje da ispravljam sve krivine ovog sveta. Ali, izgleda da postoje indicije da su tvoj brat i Linden napravili neku špekulaciju sa zemljom, da su nešto mutili sa dokumentima i tapijama. To je zločin. Ako bi se pokazalo tačno da su izvršili prevaru, onda bi moja dužnost kao čoveka bila da tražim pokretanje istrage.

— Ne, do đavola — uzviknuo je Hakebi i udario pesnicom o jabuku sedla. — Nisam te zato zvao a pomoć. Ne želim da Mela uvalim u bilo kakvu nepriključku. Hoću samo da ponovo dobijem u ruke onu pušku kako ne bih izgubio posao. Knjige i novac pusti. To nema nikakve veze sa onim zbog čega sam te ovamo doveo.

— Ali, doveo si me i ja sam otkrio nešto što se ne slaže sa mojim shvatanjima o moralu. To ne možemo ignorisati.

Trgovački putnik je umorno odmahnuo rukom. — Do đavola, Holideje, zar ne možeš da pređeš preko toga? Koncentriši se na nalaženje puške, to je sve što tražim od tebe. Samo to treba da uradiš i da izravnaš račune sa mnom.

Holidej je uzdahnio. — Tvoja intervencija je dovela do ovoga, Hakebi. Došao si kod mene sa teorijom da je pljačka namerno inscenirana...

— Ali to je bilo samo zato da te zainteresujem...

— E vidiš, u međuvremenu je ispalo da su tvoj brat i Linden izgleda zaista sve inscenirali i da su upleteni u prevare.

Lang Hakebi je stisnuo pesnice i nemoćno počeo da lupa po jabuci sedla. — Holideje, umesto da mi pomogneš i izravnaš tvoj dug, time ćeš mi napraviti nesreću kakvu nisam želeo. Obećaj mi bar da ništa nećeš preduzimati dok mi to ne kažeš.

Holidej se zamislio. — Dobro, Lang, obećavam.

Rekavši to, poterao je konja ka gradu. Lang Hakebi je bez reči pošao za njim.

Linden se malo pomerio sa mesta gde je stajao, tako da izbegne Halamov zadah koji je strujanje vazduha nosilo ka njemu. Prljavi bandit bio je zadubljen u razgledanje zlatom optočene puške.

Na prvi pogled ta puška bila je oblikovana kao i svaka druga obična „vinčesterka“, s tom razlikom što su strane i rameni deo kundaka bili ukrašeni zlatnim pločama i drugim ornamentima urađenim od zlata i srebra. Zlatne i srebrne živoštinje bile su ugravirane u politirani kundak od crvenog mahagonija. Bizoni, jeleni, divokoze, orlovi, zmije i mnoge druge zveri

koje su se mogle videti u preriji, kao i jedan veliki kaktus i konj u trku. Zakivci i šelne, koje su držale cev puške pričvršćene za kundak, bile su od čistog srebra i na njima je bilo ugravirano lišće i razni plodovi. Ručica za potezanje i paljenje, kao i štitnik ispred okidača, bili su od srebra i sa ugraviranim zlatnim inkrustacijama. Na samoj cevi bila je ugravirana posveta: **Guverneru Teksasa od kompanije „Vinčester“.** **Ostin, Teksas i datum.**

Bilo je to veličanstveno oružje, napravljeno da iz njega nikada ne bude ispaljen ni jedan metak. Bila je to divna dekorativna puška, najfiniji rad fabrike oružja, delo majstora oružja i zlatara.

— Misliš da vredi pet hiljada dolara? — obratio se Halm grubim glasom Lindenu. — Pa dobro, ja nemam nameru da ti tek tako predam u ruke pet hiljadarki, Čete, stari ortače. Ne, bogami.

Linden je pocrveneo i ljutito se premestio s noge na nogu, ali u pećini je bilo suviše mnogo Halamovih ljudi da bi mogao nešto da pokuša.

— Slušaj, Brete, treba da shvatiš da su se u Vakou desile neke nepredviđene stvari. Tamo je došao Holidej i počeo da njuška; znaš onog tipa što se lizao sa Vajatom Erpom. Čini mi se čak da me je izvesno vreme pratio dok sam išao ovamo. Počeo je da njuška o onim knjigama koje je Bler ispustio.

— Kad smo već na tome, čuo sam da si ti sredio Blera — rekao je Halam gledajući lupeškog šerifa crvenim očima.

Linden je kratko klimnuo glavom. — Morao sam jer se moglo desiti da progovori. U svakom slučaju, onaj prokleti trgovački putnik Lang Hakebi doveo je u pitanje celu zamisao. Želi da se na svaki način dočepa te puške kako ne bi izgubio posao. Ako budem mogao

da mu pušku vratim, on će time biti zadovoljan i mislim da bismo na taj način i Holideja skinuli s vrata.

Izložio je Halamu ideju o insceniranju sukoba i o paljevini stare kolibe u jednom skrivenom kanjonu za koji su obojica znali, što bi bilo potkrepljeno i ostavljanjem izvesnog broja nagorelih banknota.

— Ja ću se u tom slučaju zakleti da je svih šezdeset tri hiljade dolara izgorelo... i oni će se vratiti u Ostin — zaključio je Linden.

— Gluposti — rekao je na to Halam, još uvek zadubljen u razgledanje specijalne „vinčesterke”. — Kao prvo, Holidej ne odustaje tako lako. Da bi njega ubedio u nešto, bilo bi potrebno daleko više dokaza. Drugo, to znači da bismo mi morali zapaliti izvesnu količinu novca, a ionako smo dobili samo dvadeset hiljada — Halam se nagnuo malo napred i prijavim kažiprstom dodirnuo šerifova prsa. — Ti i Mel Hakebi uzeli ste ostale četrdeset tri hiljade.

Od banditovog tona Linden se trgao.

— Hoćeš li time da kažeš kako nisi zadovoljan?

— Da, da, baš to hoću da kažem. Nas sada bije glas da smo digli grdnu količinu para i u skladu sa tom sumom raspisana je i nagrada, što znači da će se sve živo, pa i sam đavo iz pakla, krenuti da zaradi taj novac. Ti onda vidi kako se piše našoj koži.

— Šta sad tu ima, mi smo se dogovorili da zadržite sve što bude u trezoru, ukoliko ponesete i one vražije knjige...

Halam ga je prekinuo.

— Do vraga, znam ja šta ste ti i Mel Hakebi imali na umu. Čete. Mesecima ste mutili onaj jadni narod prodajući mu zemlju u Nesor Velsu. I što je još dodatak toj svi-

njariji, niste bili zadovoljni time što ste ljudima prodavali bezvrednu pustaru, već ste bili toliko pohlepni da ste...

— Dobro, dobro, ostavimo sada te pojedinosti — presekao ga je Linden. — Činjenica je, Brete, da ste omašili. Te bančine knjige su sada u Holidejevim rukama. Mi na svaki način moramo da ga navedemo da digne ruke od toga, a za početak, potrebna mi je ta puška.

Bret Halam je hladno zurio u šerifa, a zatim je bez reči odložio pušku u kutiju. Na bravi kutije videli su se tragovi nasilnog otvaranja i na tom mestu drvo je bilo izgrebano i naprslo, ali konačno, sve se to moglo srediti. Banditski vođa je glasno šmrknuo i naslonio se na sedlo iza sebe.

— Deset hiljada.

Linden se trgao. — Šta?

— Deset hiljada dolara. Toliko će vas koštati ova puška.

Linden je bio zaprepašćen i nekoliko trenutaka ostao je bez reči.

— Ti si lud. Pa ta puška vredi samo pet hiljada...

— Da, ali vama je potrebna — primetio je Halam i osmehnuo se tako da je njegov osmeh ličio na rezanje. — A ono što čoveku treba, on to mora i da plati.

— Gluposti — izustio je šerif reško. — Ne možeš sa mnom napraviti tu lupešku igru, Halame.

Vođa bandita se zlokobno nasmejao.

— Ne mogu? A šta bi ti mogao da učiniš da me u tome sprečiš, šerife?

Linden je planuo rumenilom i osvrnuo se da pogledom obuhvati ostale. Banditi su stajali, čučali ili ležali na podu pećine, ali svi u gledali u njega i neki od njih već su držali revolvere u rukama, naizgled slučajno i bez određenog cilja, ali svejedno, držali su ih spremne u rukama. Šerif je uzdahnuo i klo-

nuo rukama. Bio je besan, ali ipak ne toliko glup da pokuša nešto besmisleno.

— Onda zadrži tu đavolju pušku — škripnuo je zubima i Halam se glasno nasmejao.

— I hoću; to sam, u stvari, od početka nameravao.

Šerif je nabrao čelo. — Ta puška neće ti doneti ništa dobro. Pomoću nje svako će te lako prepoznati. Nikada nećeš moći da je prodaš, da je pokažeš ili da je iskoristiš.

Halam se uspravio u sedeći položaj. Crte lica bile su mu kao okamenjene, a oči su mu gorele ludačkim sjajem. — Ne, sigurno da neću moći, ali ću razbesneti guvernera Lestera.

Šerif je zatrepao.

— Ja imam dobro pamćenje. Čete, i dugo pamtim — nastavio je Halam iznenađujuće tihim i otrovno zlokobnim glasom. — Ja mnogo dugujem guverneru Lesteru. On me je oterao na robiju... punih osam godina. Za tih osam godina svaki dan sam tucao kamen. Nije bilo ranijeg otpusta zbog pristojnog ponašanja, niti bilo kakve povlastice. Ja sam odležao punih osam godina, sve do zadnjih dana... u okovima — ispružio je debelu mišićavu nogu, zadigao nogavice pantalona i zarozao naniže gornji deo sare od čizama. Ispod nogavice otkrio je prljavu nogu, ali to nije bilo sve; odmah iznad članka na nozi video se gadan okrugao ožiljak od nagnječenog i oguljenog mesa. Na nekoliko mesta ožiljak je bio zagnojen i Linden je užasnuo okrenuo glavu, jer ga je zapahnuo zadah truleži i gnolja. Halam je navukao saru čizama na list noge i pustio nogavicu pantalona. — Ja nisam zaboravio guvernera Lestera i to što mi je učinio ja ću mu jednoga dana vratiti. U međuvremenu, srećam sam što mogu da učinim nešto što će ga razljutiti. A siguran sam da će ga gu-

bitak ovog finog poklona sigurno razbesneti do krajnosti. Prema tome, Čete, čak i da si došao da mi platiš tih deset hiljada dolara, ja bih pušku ipak zadržao.

Linden je lagano ustao i namesitio šesir.

— Pa dobro, nisam znao kako želiš da bočne guvernera. Ali ipak, ti meni i Melu činiš rđavu uslugu.

Halam se ledeno nasmejao.

— To je vaša briga. Ja sam svoj deo završio.

Linden je poerveneo i za trenutak je izgledalo kao da će nastaviti da se prepire, ali se ipak predomislio. Mamičajući sebi u bradu, on se sa usiljenom ljubaznošću poklonio, a onda izašao iz pećine i pošao ka mestu gde ga je njegov konj strpljivo čekao. Jedan od kandidata, čovek po imenu Montana, pošao je korak za njim.

— Da ga smaknem, gazda?

Halam je odmahnuo glavom.

— Pusti ga meka ide. Možda će nam nekada zatrebati. Isplati se imati u šaci ponekog podmitljivog šerifa, jer čovek nikada ne zna kada će i za šta moći da ga iskoristi — onda mu je izraz lica postao tvrdi. — Saznajte gde se sada nalazi taj smrdljiv guverner. Od jednom sam žarko pozeleo da mu vratim milo za drago, trostruko da mu vratim... i to ako bih mogao baš za proslavu desetogodišnjice njegovog izbora. To je najpogodniji trenutak da mu se podbiju pete... a ukoliko više ta mrcina bude patila zbog nečega, ja ću biti utoliko zadovoljniji.

Montana je klimnuo glavom i izašao iz pećine. Halam je okrenuo glavu i pljunuo na politiranu kutiju poklon-pušku.

U njegovim crveno obrubljenim očima i dalje je sijao ludački sjaj.

VI

Da li će se ovo putovanje ikada završiti? — pomislila je Lujza Kevendiš pridržavajući se rukom za sedište dilažanse koja se, naišavši na duboku rupu na putu, zadjuljala kao od zemljotresa. Potres dilažanse bacio ju je grubo sasvim na drugu stranu sedišta, gde je ovlaš nalelela na putnika koji je tamo sedeo. Sem nje u kolima su bila još dva putnika, jedan problematičan tip po izgledu trgovac i jedan koji je mogao biti svakakvog zanimanja. Na vozarevom sedištu nalazio se i pratilac kola.

Celo putovanje predstavljalo je niz nezgoda, razmišljala je Lujza nameštajući šeširić na glavu i odvezujući njegovu mašnicu ispod brade. Najpre im je odron kamenja preprečio put preko mosta nad kanjonom Brazos, što je, morala je sebi priznati, bilo izvan svačije kontrole jer se odron od kako je sveta i veka smatrao posledicom „više sile“, ali sve ostalo što se posle toga desilo bilo je posledica ljudske nesposobnosti i smutnji. Sreća joj jednostavno nije bila naklonjena i kao da se sve bilo zaverilo protiv njenog susreta sa Holidejem.

Posle odrona kamena ispred mosta preko kanjona Brazos, voz je pošao unazad i sve je bilo dobro prvih nekoliko milja. A onda je na jednoj okuci službeni vagon sa tenderom iskočio iz šina. Na sreću, čuvar voza bio je van kola i nalazio se u vagonu za prtljag, gde je sa ostalim osobljem igrao karte. Žrtava nije bilo, ali vagon se uglavio između pruge i litice klanca kroz koji su prolazili, tako da voz nikako nije mogao da nastavi put pre nego što službena kola budu uklonjena. Svi muški putnici, a i izvestan broj ženskih putnika, prihvatili su se poluga i trebalo je mnogo snage i napora da se službena kola po-

mere sa tog mesta i odguraju do ivice nasipa, gde su skliznula u ponor.

To ih je koštalo četiri časa kašnjenja.

U Kluburnu ekipa radnika popravljala je skretnicu: mada su radnici žurili da se kvar što pre otkloni i mada je skretnica privremeno stavljena na svoje mesto dok voz prođe, to ih je ipak zadržalo još puna tri sata. A onda je iz Hilborea stigla nova poražavajuća vest. Cela jedna teretna kompozicija iskliznula je iz šina zbog pokvarene pruge. Za taj kvar optuženi su odbegli Indijanci iz jednog obližnjeg rezervata, ali Lujzu nije zanimalo ko je odgovoran; nju je interesovala samo činjenica da je voz iskliznuo i da je put opet prekinut. To je za nju značilo novo zadržavanje.

Zbog toga su morali da se ukrcaju na jednu staru dilažansu koja je trebalo da ih odveze do mesta gde su se mogli ukrcati na voz za Vako, i dalje za Ostin. Ali i u toj kombinaciji morali su da čekaju dok stigne voz iz glavnog grada. Taj voz trebalo je da do Ostina dovuče specijalni vagon za transport zlata iz jednog grada na soorednoj trasi pruge, koji se zvao Merlou.

Lujza je već znala Hilboro kao imitaciju pravog grada zabačenog na kraju sveta i nimalo se nije radovala što će tamo morati da čeka dok stigne voz iz Ostina, a zatim i pošiljka zlata iz Merloua, pa onda da vagon bude prikačen i sve ostale formalnosti pre nego što konačno krene za Ostin.

Znala je da će se dotle tako reći ucvrljati: u stvari, znala je da se već i sada ucvrljala.

Jedino što joj je omogućavalo da te nezgode podnese bilo je saznanje da će na kraju tog puta, kojem skoro da nije sagledavala kraj, opet videti Holideja. to jest ako je Holidej bude toliko čekao. Pokušavajući da

tom mišlju ublaži svoju mučku, Lujza je dremala u uglu sedišta dok je dilžansa, klopajući i odskakujući od kamenitog puta, jurila kroz noć.

•

Šerif Linden se upravo vraćao sa svog večernjeg obilaska grada kada je na slabo svetljenoj ulici u blizini svoje kancelarije ugledao dvojicu pijanih ljudi koji su išli prema njemu.

Pijanci su se njihal i u hodu sudarali jedan s drugim, a uz to su vrlo glasno pevali, tačnije rečeno — pokušavali da pevaju. Čim ih je video, Linden je znao da je to baš ono što mu je trebalo. U njemu se već dosta dugo kuvao gnev nagonim tih dama, a u toku svojih obilazaka nije naišao ni na šta da bi mogao da se iskali i sebi olakša; na njegovu žalost, grad je bio miran.

Ali, ova dva kauboja pružala su mu izvanrednu mogućnost. Kada su mu prišli bliže, on je u njima prepoznao kauboje sa jednog od obližnjih rančeva, mladiće koji su verovatno tražili svoje konje, koje zbog alkohola u glavi nisu mogli da nađu, ili možda nešto drugo, na primer društvo salunskih devojaka ili možda još neku čašicu pića. Ma šta da su tražili, oni su pre toga morali da prođu pored njega.

Linden je sišao sa trotoara na ulicu da presretne kauboje. Zaustavši na sredini ulice, raširio je noge i isprečivši se ispred njih, digao raširenju levu šaku i pritisnuo je bližem kauboju na grudi. Saputnik tog kauboja se sapleo i skoro pao, ali se brzo pridigao i prihvatio za svog drugara. Iznenadeni kao da su pali s neba, stajali su i ljuljali se naslanjajući se jedan na drugog.

— Kakva je to galama, do đavola? — grmnulo je Linden na njih. Grmnulo je rukom u grudi prvog

kauboja i zajedno s njim zaljuljao se i drugi nastojeći da održi ravnotežu i ostane na nogama. — Poštenu građani žele da spavaju, a vas dvojica urlate toliko da ćete probuditi ceo grad.

• — Mmmi ...ssamo ppevamo — prevaleo je preko usana prvi kauboj zaplićući jezikom.

— Dda ... — složio se drugi i zabacivši glavu, otvorio usta s namerom da ponovo počne da zavija.

Linden mu je svom snagom zario pesnicu u stomak. Kauboj se zagrcnuo, kolena su mu klecala i previjajući se od bola, on se srušio na zemlju povukavši donekle i svog druga. No ovaj je ipak ostao na nogama i upinjući se da održi ravnotežu, ustuknuo par koraka od Lindena. Trepćući iznenađeno, povikao je.

— Heeeeje! — načinio je jedan spleten korak ka Lindenu i zamlatario rukom. — Ti si ... uuudario mog druugaa!

— A sad ću udariti i tebe — grmnulo je Linden i prišao korak bliže.

Kauboj se isprsiio i instinktivno zamahnuo rukom, ali se pri tome, izgubivši ravnotežu, stropoštao, tako da je morao da se zadrži rukama kako ne bi tresnuo licem o zemlju. Ali, brzo se pridigao i pokušao da ponovo krene na šerifa.

Linden ga je lako dočekao i zgrabivši ga za rame, okrenuo ga najpre oko sebe. Taj kovitlac bio je suviše za ionako pijanog kauboja i on se poleduške srušio na zemlju. Šerif je pustio neki neantikulisani glas zadovoljstva i zakoračio napred s ciljem da izgazi kauboja. Kauboj je instinktivno pružio ruku ka futroli i slabim prstima dohvatio dršku revolvera. Nije uspeo ni do pola da izvuče revolver iz futrole, a Lindena čizma pogodila ga je u rebra. Nešto je potmulo krenulo, kauboj je kriknuo i ispustivši revolver iz ru-

ke, uhvatio se rukama za bok grudi. Linden ga je udario vrhom čizme u glavu i onesvestio ga.

Lako zadihan od napora, šerif se sagnuo i uzeo „kolt“ da bi ga zadenuo sebi za pojas pre nego što je dohvatio onesvešćenog čoveka za okovratnik košulje i povukao ga uz ulicu. Zaustavio se pored drugog kauboja, koji je sedeo s mukom povraćajući dah. Linden ga je munuo čizmom u rebra.

— Ustaj. Polazi sa mnom u zatvor, gde ćeš noćas ostati.

Kauboj se s mukom naslonio na ruke i konačno je ipak uspeo da ustane. Linden ga je gurnuo ka gradskom zatvoru i sam pošao za njim vukući za sobom onesvešćenog čoveka. Deset minuta kasnije oba kauboja bila su zaključana u ćeliju i šerif je računao da će onaj onesvešćeni nastaviti da spava pijanim snom i da će tako ostati miran do jutra. Smatrao je da će i drugi ubrzo zaspati.

Vrativši se u svoju kancelariju, stavio je kaubojev „kolt“ na ivicu svog pisaćeg stola. Ušavši unutra, nije zapalio svetiljku jer je računao da se neće dugo zadržati. Sem toga, kroz vrata je sa ulice dolazilo dovoljno svetlosti, tako da se u unutrašnjosti kancelarije dovoljno jasno videlo. Namestio je bolje šešir i baš kad je hteo da pođe ka ulazu, na vratima se pojavila nečija silueta. Šerif se trgao i instinktivno spustio ruku na dršku revolvera.

No odmah mu je laknulo jer je prepoznao Mela Hakebija.

— Šta ti, do đavola, ovde tražiš u ovo doba noći? — zapitao je Linden.

Mrgodnog lica, Hakebi je ušao u kancelariju.

— Čete, jako sam zabrinut.

Linden je zažmirio očima. Shvatio je da je Hakebi bliže psihičkom slomu nego što je on to mislio.

— Šta je posredi? — zapitao je tiho.

— Pa sve što se desilo, ceo naš poduhvat, ali najviše bančine knjige. Onaj Holidej nije budala. Iako nije pravi računovođa, on je dosta logičan. Već mi je postavio neka pitanja na koja sam mu jedva odgovorio. Ako ne sada, onda ubrzo, on će proključiti sve u vezi sa našom prodajom zemlje i mi ćemo se naći u velikoj nevolji. Čak i da si uspeo da se dočepaš one puške, to sada više ne bi bilo ni od kakvog značaja.

— Šta nameravaš da uradiš?

Hakebi je bespomoćno raširio ruke.

— Vidiš, ja sam porodičan čovek, Čete. Ja ne mogu da pobeegnem i ostavim ženu i decu. Nisam kao ti. Hoću da kažem, ti nemaš nikoga o kome treba da se staraš i ako hoćeš, možeš jednostavno da ispariš. Ja to ne mogu.

— Ja i ne nameravam da bežim.

Hakebi se iznenadio.

— Kažem ti sve ovo da bih te upozorio ... da bih ti dao šansu da pobegneš.

— Kažem ti da neću nikuda otići.

Hakebi je postao još nervozniji i duboko je uzdahnio. Uzdah mu je bio drhtav, isprekidan.

— Pa tvoje je pravo da biraš, a što se mene tiče, ja sam se već odlučio.

— I to...

— Razgovarao sam o svemu sa mojim bratom. Ja sam mu ... sve priznao.

— Prokleti idiote — prsti Lindene šake čvršće su stisnuli dršku revolvera i on je morao da učini svestan napor da ne potegne oružje. Lagano je pustio dršku revolvera i vratio ruku na pisaći sto.

— Ja ... ja sam jednostavno morao nekome da se otvorim, Čete — rekao je Hakebi skoro cvilećim glasom. — U svakom slučaju, nas dvo-

jica smo odlučili da će biti najbolje ako sutra ujutro odem do Holideja ... i sve priznam, pa kako on odlučiti.

Linden se trgao.

— To je jedini način. Ja bih možda ... mogao da pokušam da obeštetim ljude. Za Holideja se priča da je častan i širokogrud čovek. Možda bi uz taj uslov digao ruke od mene. Ne mogu da idem do kraja, Čete, ja imam ženu i decu ...!

Hakebijev glas se počeo lomiti u grlu i Linden ga je pogledao očima usjaktelim od gneva. U neobuzdanom besu njegova ruka je mahinalno kliznula do ivice stola i dograbivši revolver pijanog kauboja, on ga je uperio na Hakebija i ustrelo ga kroz srce. Hakebi se zateturio unazad i pao na pod.

Sve se odigralo za tren oka. Linden je žurno pošao ka vratima i nateo na Langa Hakebija, koji je tog trenutka banuo u prostoriju. Linden je pokušao da dignu „kolt“ koji se još pušio i nanišani na trgovačkog putnika, ali se ovaj bacio na njega. U sudaru dva tela Hakebi je odbacio šerifa do zida i jurnuo na njega zamahnutih rukom. Linden se sagnuo da izbegne nasrtaj, ali ga je jedan udarac pogodio u glavu i on se zateturio u stranu.

Linden je međutim još držao revolver u ruci i ponovo je pokušao da nanišani na Hakebija, ali ga je Hakebi zgrabio za članak ruke i uvrnuo je. Koristeći težinu svog tela, pritisknuo je Lindena uz zid nastojeći da mu sa nekoliko uzastopnih udaraca ruke po zidu izbiti revolver. Linden je zastenjavao, ali je uspeo da zadrži revolver u ruci. No u rvanju se Hakebi okrenuo i šerif mu je zadao udarac kolenom u donji deo trbuha.

Lang Hakebi se prigušeno zagrcnuo od udarca i ustuknuo nekoliko koraka unazad grčevito se od bola.

Linden se odgurnuo od zida i udario ga „koltom“ po glavi, ali baš kada je počeo palcem zalezati obarač, vrata kancelarije su se ponovo zamračila i šerif je na njima ugledao Holideja sa zapetim revolverom u ruci.

Držeći na oku šerifa, Holidej je ušao i prišao Langu Hakebiju, koji je stenjavao na podu.

— Dajte malo svetlosti ovde — rekao je Holidej kratko.

Šerif je spustio revolver na sto i pripalio svetiljku žmirkajući od naglog talasa svetlosti koja je preplavila odaju. Bled u licu i još uvek bez daha, Lang Hakebi se lagano uspravio u sedeći položaj, a Holidej sve vreme nije skidao pogled sa šerifa.

— Šta se ovde događa?

Linden je rukom pokazao na Langa i progovorio promuklim glasom, trudeći se da izgleda što uverljivije.

— Ovaj čovek je ubio svog brata.

Lang se trgao i digao glavu, ali je ostao bez reči.

— Mel je došao da me vidi neobičajeno kasno — nastavio je Linden. — Ispričao mi je da je zabrinut zbog toga što ste počeli da njuškate po njegovom poslovanju i rekao je da pretpostavlja kako ćete verovatno otkriti neke njegove broplete i nepromišljene korake u vezi sa prodajom zemlje ... — Linden je slegnuo ramenima.

— Ja sam u taj posao uložio nešto gotovine, ali nikada nisam ni slutio da će on izvesti neku nepoštenu poslovnu operaciju.

Holidej ga je gledao zagonetnog, bezizraznog lica, dopuštajući mu svojim ćutanjem da nastavi priču.

— Ja sam mu kazao da bi bilo najbolje da vas potraži, da vam sve prizna i tako olakša svoj položaj. On mi je rekao onda da će vam priznati i da je aranžirao sa Bretom

Halamom da opljačka banku i da je to bio razlog što nije želeo da Lang preko noći ostavi onu pušku u trezor ... pretpostavljam da je tada Lang već bio negde pred vratima. Pretpostavljam zbog toga što kada je Mel to rekao, Lang je gurnu na vrata i jurnuvši unutra kao razbesnili bizon, počeo da urla i preti da će ga ubiti. I to je i učinio. Pokušao sam da mu otmem revolver i to mi je pošlo za rukom baš u trenutku kad ste vi naišli.

Pustolov ga je ćutke slušao, a onda pogledao Langa Hakebija, koji je s mukom počeo da se diže na noge. Ošamućenog izgleda, on se s mukom oslonio na pisači sto i drhtavim prstom optužujući pokazao na šerifa.

— On je ubio Mela ... da bi ga sprečio da ti se javi i prizna šta je uradio. Ja sam Mela ubedio da to učini, ali on je smatrao da bi pre toga trebalo da upozori Lindena zato što su obojica bili umešani u tu prevaru. Hteo je da mu pruži šansu da pobjegne iz grada. Umesto toga pao je mrtav, naivnost ga je koštala glave. Sve sam čuo jer sam stajao napolju pred vratima.

Još mnogo pre nego što je Hakebi završio svoj iskaz, Linden je počeo da odmahnuje glavom. Kada je trgovački putnik začutao, šerif je pokazao revolver na pisaćem stolu.

— To je revolver koji je upotrebio. A to nije moj revolver. Kao što vidite, moj je još uvek u futrolji. Uleteo je unutra toliko brzo da nisam imao mogućnosti da ga izvadim; a vi znate da sam ja dosta brz na revolveru, Holideje. Da sam imao šansu, ja bih potegao oružje i sprečio bih ga da izvrši zločin.

Holidej je lagano klimnuo glavom.

— Znam da ste brzi, Lindene. Zbog toga se i čudim što niste pokušali da se mašite revolvera

umesto što ste skočili na Hakebija i počeli da se rvate sa njim.

Šerif je otrovnim pogledom presekao Holideja.

— Nisam to učinio zbog toga što sam smatrao da je u datom momentu najpogodnije uraditi ono što sam učinio. Vi znate kako je to, Holideje, u ovakvim trenucima. Čovek reaguje instinktivno, bez razmišljanja.

— Naravno. A moj instinkt mi kaže da bi vaš instinkt trebalo da vas pouči da potegnute revolver.

— Niste bili ovde da vidite kako je to izgledalo.

Holidej se osmehnuo sa mešavinom indignacije i lukavosti.

— Tačno je, nisam bio tu. Ali, jedan čovek je mrtav i biće nužno da se sprovede istraga — okrenuo se zatim Langu Hakebiju. — Za sada je tvoja reč protiv njegove. Moraćeš da odeš u zatvor.

Hakebi se iznenađeno trgao.

— Šta? Da odem u zatvor!? Zar misliš da sam ubio svog rođenog brata?

— Pretili ste mu, Hakebi — umešao se Linden spremno. — Mnogi ljudi su to čuli; čuli su i videli kad ste se svađali onda zbog nestanka vaše puške.

Lang Hakebi je za nijansu još pobledeo, jer je izvestan broj okupljenih radoznalaca potvrdno klimnuo glavom.

— Do đavola ... nije bilo tako kao što Linden kaže — procvileo je Hakebi slabim glasom kada ga je Holidej uzeo za mišicu i poveo ga ka vratima koja su vodila u hodnik sa ćelijama.

Žmirkajući lukavo očima, Linden je uzeo svežani ključeva i posao prvi u hodnik. Zatvorio je Hakebija u poslednju ćeliju, najbližu sporednim vratima zatvora. Holidej je zastao pored ćelije u kojoj su dva kaubojka ležala na podu od cigle i

glasno htkala. Holidejevom oku nije izmakla jedna pojedinost.

— Jedan od ovih kaubojja ima opasač za revolver... a futrola je prazna — pogledao je netremice Lindena.

— Da, ja sam mu večeras nešto ranije uzeo revolver. Bučno su se ponašali na ulici, pa sam ih uhapsio.

— A gde je? — zapitao je Holidej tiho. — Gde je njegov revolver.

Linden je nabrao čelo, zastao u nedoumici nekoliko sekundi, a onda mrgodno pogledao Holideja i samouvereno pošao ka svojoj kancelariji. Pustolov je odmah pošao za njim. Linden je prišao pisaćem stolu, izvukao jednu fijoku, izvadio otuda jedan šestometak i bučno ga stavio na sto. Bio je to revolver koji je pre nekoliko nedelja oduzeo od jednog drugog pijanog kaubojja. Oštrim pogledom osmotrio je pobedonosno Holideja.

— Jeste li zadovoljni?

Holidej nije ništa odgovorio. Uzeo je revolver i pažljivije ga razgledao na svetlosti lampe. Ona je klimnuo glavom i vratio ga nazad šerifu. U međuvremenu, telo Mela Hakebija bilo je odneto iz prostorije.

— Pa dobro, odlazim sada. Sutra ujutru ću se još jednom pozabaviti ovim slučajem — rekao je Holidej.

Linden je zadovoljno klimnuo glavom. — Mada ne moram da vam dopustim da se mešate, neću imati ništa protiv ako dođete. Ja ću noć provesti ovde; za svaki slučaj.

— Kako za svaki slučaj? — zapitao je Holidej sa vrata.

Šerif je slegnuo ramenima. — Za svaki slučaj. Zatvorite vrata kad izađete, hoćete li?

Rekavši to, seo je na stolicu i dignuvši čizme na pisači sto, pružio ruku da prituli lampu. Zatim je navukao šešir na oči i prekrstio ruke na grudima.

Holidej ga je pogledao ispod oka i izašavši iz odaje, zatvorio vrata za sobom. Pošao je ka svom hotelu, ali nije žurio da tamo stigne. Lindenova priča mogla se uklapati u ukupan niz činjenica, ali Dok je znao da nije istina. Objašnjenje sa revolverom zvučalo je logično, ali je isto tako moglo biti i izmišljeno... Linden je mogao izvući iz fijke bilo koji revolver. Konačno, Holideju nije bilo verovatno da bi se Lang Hakebi odlučio da ubije svog brata, čak ni ako bi Melova poslovna prevara izašla u javnost i ugrozila Langov položaj u njegovoj kompaniji. Lang je bio trgovac, čovek čijoj prirodi je nasilje bilo krajnje strano. Nije bilo razloga verovati da je Lang nešto učinio u afektu, jer njegov temperament nije davao maha krajnje nepromišljenim ispadima. Sve je, dakle, ukazivalo na Lindenovu vešto izvedenu podvalu, a u prilog tom verovanju išao je i poslednji šerifov postupak: ostajanje preko noći u zatvoru. Taj njegov postupak, iako lako objašnjiv, naročito je pobuđivao Holidejevu sumnju. Možda će to biti kamen o koji će se Linden saplesti u svojoj laži.

Čet Linden je sačekao da ponoć podosta odmakne pre nego što se pomerio iz položaja za pisaćim stolom. Ukrućenim pokretom spustio je odrvene noge na pod i seo u stolicu. Digao je sa čela šešir namaknut da bi mu zaklanjao oči od svetlosti i ustao protežući se dizanjem ruku visoko iznad glave. Osvrnuo se po zamračenoj kancelari-

ji i vukući noge, prišao do prozora koji je gledao na glavnu ulicu. Iz saluna, tačnije rečeno sa njegove zadnje strane, dopiralo je nešto svetlosti, a nešto svetla probijalo se i kroz proreze i pukotine na kapeima prozora prema glavnoj ulici. Svetlo je gorelo i na spratu, i šerif Linden je stisnuo usne u tanku izduženu crtu.

Vlasnik saluna moraće da plati dodatnih pedeset dolara kazne: znao je da se od njega očekuje da posle ponoći zatvori javnu kuću i umorne „prijateljice noći” pošalje na spavanje. Linden će se već postaviti da krčmar plati privilegiju što, zahvaljujući njegovoj toleranciji, može da ubira profit i u to doba noći...

Šmrknuo je glasno, podigao rukom pojas sa revolverom, uzeo svežanj ključeva i onda pošao u hodnik sa ćelijama, gde je otključao vrata Hakebijeve ćelije. Koraknuvši korak nazad, širom je otvorio vrata.

— Hajde, Hakebi, budan si. Vidim da si budan.

Opružen na ležaju, sa rukama pod glavom, Lang Hakebi se lagano uspravio u sedeći položaj. Pri slaboj svetlosti koja je u ćeliju prodirala kroz visok, rešetkama osiguran prozor, oči su mu zasvetlucale. Pokretom glave pokazao je na revolver u Lindenovoj ruci.

— Šta je to, Lindene? — zapitao je promuklim glasom.

— Ne brini za to. Puštam te na slobodu, to je sve — nestrpljivim pokretom revolvera šerif je pokazao prema vratima. — Hajde, izađi ovamo.

Sa upola dignutim rukama, ne skidajući pogled sa revolvera, Hakebi je lagano izašao iz ćelije.

— Ne verujem u to — rekao je.

Linden se kratko, glasno nasmejavao.

— Kako god hoćeš. Ali, tamo su ti vrata koja vode u dvorište. Nisu zaključana. Izađi na njih, a ja te neću zadržati.

— Šta vi to imate na umu, Lindene? — zapitao je Hakebi sumnjivo.

— Ništa. Jednostavno ne želim da se više zadržavaš u gradu i praviš smutnju, eto šta. Slušaj, tvoj brat je mrtav i ništa na ovom svetu to ne može izmeniti. Postaraću se da bude pristojno sahranjen. Samo ti ispari odavde i više neće biti nikakvih problema, jasno?

Hakebi je jezikom liznuo suve usne.

— Nameravate da me ubijete, je li tako?

— Ma o čemu ti to govoriš? Puštam te da odeš. Da sam hteo da te ubijem, lakše bi mi bilo da to učinim u ćeliji. A sad hajde, gubi se.

— Znači biću ubijen u „pokušaju bekstva”... to li je, dakle?

Linden je svirepo zažmirio očima.

— Inteligentniji si nego što sam računao, Hakebi. Pa dobro, hoćeš li da to bude ovde? Ili ti je bolje da probaš šansu bežeći na zadnja vrata? Možda će promašiti u mraku — šerif se prigušeno zakikotao. — Možda.

Hakebi je netremice zurio u šerifa i ubrzano disao od uzbuđenja. Onda je počeo da podrhtava.

— Hajde, nemam na raspolaganju celu noć — prasnuo je Linden.

Lang Hakebi je kolebljiv, pošao ka vratima hodnika. Zastao je sa rukom na kvaki i osvrnuo se.

— A kako ćete ljudima objasniti to da sam izašao iz ćelije? — zapitao je trgovački putnik promuklim glasom.

— Pusti mene da ja o tome brinem. Napolje.

Linden je preteći digao revolver.

Hakebi je odjednom puvukao rezu i munjevito iskočio u noć zatvorivši za sobom teška hrastova vrata. Potrčao je koliko ga noge nose preko mračnog dvorišta, nastojeći da u bekstvu pokuša šansu za spas. U trku se sapleo preko jednog sanduka, otkotrljao se do nekog isprepletanog žbunja i skočio na noge baš u momentu kada je šerif otvorio sporedna vrata i kada je mlaz svetlosti obasjao dvorište.

Hakebi je potrčao ka ogradi dvorišta. Na jednom mestu ograda je bila malo nagnuta i on se zapitao da li će uspeti da je preskoči. U mladim danima bio je vrlo dobar u skoku uvis.

Dok je kao strela jurio prema ogradi, pripremajući se za sudbonosni skok, odjeknuo je prvi pucanj i on je začuo zlokobni zvižduk taneta koje mu je proletelo pored uha. Tane se zarilo u ogradu ispred njega i trgovački putnik je bio prinuđen da skrene u stranu. Šerif je ponovo opalio i ovaj put kuršum ga je opekao po rebriima, a od udara kuršuma i straha Hakebi se zateturio i posrnuo. Pokušao je da ne padne, ali je bio već suviše u zaletu. Svom silinom grunuo je u ogradu i srušio se pored nje na gomilu lišća.

Kroz izmaglicu polusvesti ugledao je Lindena kako preko dvorišta trči prema njemu, dižući istovremeno revolver za poslednji usmrcujućí hitac, i Hakebi je, iako polusvestan, shvatio je da je konačno izgubio životnu trku.

— Stanite, Lindene.

Hakebi je bio toliko iznenađen kao i šerif kada se iz mraka pored vratnica na ogradi začuo dubok Holidejev glas. Kao munjom ošinut, Linden je okrenuo glavu u tom pravcu i ugledao pustolova, koji je otvorio vrata i ušao u dvorište. Nije mogao da veruje

svojim očima kada je video da je Holidejev revolver još uvek u futrolu.

Pokvareni šerif je zastao u mestu kao ukopan i okrenuo revolver u pravcu odakle je dolazio Holidejev glas.

— To vam ne vredi, Lindene. Sada biste morali da ubijete i svedoka.

— Uhapšenik je pokušao bekstvo — izustio je šerif zadihano.

— Vi ste ga pustili da biste ga mogli ubiti — odgovorio je na to Holidej. — To je stari trik, Lindene, računao sam da ćete ga pokušati.

Linden je hitro okrenuo revolver ka Holideju i kasnije, kada se prisećao tog trenutka, Hakebi se mogao zakleti da se Dokova ruka nije ni pomerila. Ali pre nego što je oroz Lindenovog revolvera kresnuo metak, u Holidejevoj ruci planuo je „kolt“ i šerif se zateturio. Trudeći se svim silama da održi ravnotežu, Linden je ponovo pokušao da nanišani.

Holidej je još jednom opalio i šerif Čet Linden srušio se svom težinom na gomilu lišća i konačno se umirio.

Drhteći od straha i uzbuđenja, pritiskajući rukom ranu od metka na boku, Hakebi se nekako uspravio na noge i pošao prema Holideju, koji je zastao da napuni pištolj koji se još dimio.

— Hvala, Holideje — izustio je trgovački putnik bez daha. — Ovaj put odužio si mi se za sve vremena.

Ozbiljnog lica, pri mutnoj svetlosti petrolejki, pustolov ga je pogledao.

— Još nisam, Hakebi... dao sam reč da ću ti vratiti onu pušku i ja ću to učiniti. A sada, pošto smo već zagrizli kolač, moraćemo da pođemo u poteru za Bretom

Halamom i njegovom bandom. Ali, ti si srećan što si još živ, čoveče, zapamti to. I od sada, nemoj više da se mešaš u ono što nije tvoj posao. Prepusti sve meni, jasno?

Hakebi ga je netremice gledao, lica zgrčenog od bola. Konačno je lagano zaklimao glavom.

— Predajem se, biće kako ti kažeš — rekao je hrapavim glasom.

VII

Konačno je putovanje počelo da se odvija normalnim tokom, pomislila je Lujza Kevendiš smestivši se na sedište putničkog vagona. Voz je kao i obično imao prvu i drugu klasu, i sedišta u prvoj klasi bila su presvučena plišom, mekana i udobna.

No za Lujzu prva klasa je ipak imala jedan nedostatak: bila je uglavnom rezervisana za imućnije putnike, trgovce, bankarske službenike, državne činovnike i sličnu gospodu, i nedostajao joj je onaj dah običnog sveta. A Lujza je volela običan svet, obične građane sa svakodnevnim sitnim brigama i radostima. Volela je da ih vidi oko sebe, da razgovara sa njima, da čuje sve o sitnim ljudskim dramama, da bude učesnik njihovog života. Uživala je u tome da gleda decu kako na peronu trčkaraju pored kola, da im se osmehuje i ponekad deli šećerleme. To je bio pravi život.

Poslednja dva dana bila su vrlo zamorna, ali sada kao da se odjednom sve sredilo i voz je bio spreman da iz Hilsboroja krene prugom ka jugu. Trezor-vagon iz Marloua bio je prikešćen odmah iza putničkih kola u kojima je Lujza sedela, a svi putnici uspešno su prebačeni

iz voza koji se vratio od mesta gde je odron zatrpao prugu. Trebalo je da odatle pođu na non-stop putovanje do Vakoja.

Posle kraćeg zadržavanja biće u Ostinu... i u zagrljaju Doka Holideja.

Čuvši davno poznato: „ko putuje neka izvoli u kola“, Lujza se osmehnula. Trenutak kasnije regulator pare na lokomotivi šumno je ispustio mlaz, zatim je nestalo ubrzano bučno huktanje lokomotive kroz dimnjak, a onda ravnomerno zvrekavo kotrljanje po šinama i zvonjenje spojnica na vagonima. Voz je pošao.

Sićušne kućice promicale su sve brže pored prozora i nekoliko minuta kasnije Hilsboro je ostao za njima, a voz je, zviždeći kao poludeo, počeo da hvata brzinu preko ravnice. Vagoni su počeli da klopavaju i da se njišu.

Izgledalo je kao da se i mašinovođa odjednom žuri da što prestigne na jug.

Lujza se udobnije namestila na sedištu, uživajući u vetru koji ju je milovao po licu kroz otvoren prozor. Imala je sa sobom novine i novi modni katalog „Montgomery“, ali je privremeno te stvarčice ostavila da leže na sedištu pored nje.

Želela je da razmišlja o Holideju. Biće zaista divno kada se opet budu videli.

•

Montana je gonio svog iscrpenog konja kroz izuvijane kanjone i prolaze u brdima severno od Vakoja, i osećao se umoran, prašnjav i prljav. Danima je bio na putu, a za to vreme nije se okupao ni obrijao. Ako ne bude obratio pažnju na to, zaudaraće isto kao i Bret Halam, pomislio je i zgrozio se.

Jedva je čekao da se zagnjuri u vir potoka u blizini skupine pećina koje su banditi koristili kao svoje skrovište. Moraće da sa sebe peskom oriba naslage prljavštine, ali kada s tim završi, sigurno će se osećati bolje i prijatnije. I imaće čist veš da se presvuče. Montana se, može biti, nije kupao previše često, ali je pazio da to čini bar jednom nedeljno, i bio je nesumnjivo čovek koji nije mogao da podnosi prljavo telo; to je i bio razlog što nikada nije prilazio suviše blizu Halamu.

Ta izviđačka tura lišila ga je njegovog uobičajenog nedeljnog kupanja, pa je čak i prebacio puna dva dana preko tog roka. Ulazeći u poslednju krivinu, zavukao je ruku u košulju i počeo se po masnoj koži, a onda mahnulo rukom naoružanom stražaru koji je stajao na vrhu jedne stene.

Stražar je prepoznao Montanu, otpozdravio mu rukom i seo između sitnijih stena naslaganih na vrhu te velike stene. Montana je prošao pored njega, a zatim prošao još pored dva stražara i ušao u kanjon pun pećina, gde je nekoliko bandita ležalo na suncu dok su neki drugi čistili svoje konje. Jedan čovek, a Montana je znao da je to sigurno Halam, čistio je svoje revolvere.

Montana je sjahao pored ograstenog prostora za konje i rasedlao svog konja. Svaki čovek u bandi bio je odgovoran za svoje oružje i svog konja. Nije bilo nikoga drugog ko će namiriti umornu životinju. Zbog toga je Montana morao da je ostavi da sačeka dok Halamu podnese svoj izveštaj.

Pošao je uz padinu, spotakao se na neki šiljati kamen i jedva zadržao krik bola. Kada se umorno spustio na stenu pored Halama, ostali banditi su se radoznalo oku-

pili oko njih. Vođa bandita ga je upitno pogledao ne obazirući se na njegov umoran izgled.

— Dakle? — zapitao je Halam nestrpljivo.

Montana je odrečno zavrteo glavom.

— Nisam mogao da saznam mnogo o guverneru ili o njegovoj kćeri. On je, kako izgleda, u Ostinu, mada se priča da je pošao na put za San Antonio zbog neke proslave koju organizuju... kažu da je u pitanju godišnjica Alama, ili nešto tako. Koliko sam mogao da dokućim, njegova kći je negde na Istoku.

Halam ga je dugo netremice gledao, a onda pljunuo pred sebe.

— Do đavola, sto puta do đavola, kažem vam. U polednje vreme toliko žudim da izravnam račune sa guvernerom da to nije normalno. Pa lepo, ta cura će jednog dana morati da se vrati sa Istoka u Ostin. Možda ćemo moći da joj pomognemo da tamo stigne... u delovima.

Nasmejao se krto i otkrio žute krnjave zube.

Montana i ostali nisu prikrili svoje iznenađenje.

— Malo je opasno tražiti vraga sa guvernerovom kćerkom, nije li tako, Brete? — upitao je jedan čovek po imenu Karver. — Hoću da kažem, ako bi se njoj nešto desilo, u pokrajini bi nastao pravi pakao...

Halam ga je presekao pogledom suludih očiju. Bandit se nelagodno premestio s noge na nogu.

— Kada ste mi se pridružili, svi ste znali da jednog dana mora doći momenat da izravnam račune sa guvernerom za ono što je on meni učinio — rekao je tihim glasom. — Taj dan se brzo približava. Otkako je Linden bio ovde i tražio da mu vratimo pušku, ja sam mnogo razmiš-

ljao o guverneru. Mislim da neću moći još dugo da izdržim a da ga ne potražim. Znam da bi najbolji način da ga ujedem za srce bio ta devojka. — Oštrim pogledom prošao je po licima svojih ljudi. — Ako bilo ko želi da ode, onda je za to došao trenutak.

Banditi su se nelagodno promeškajili, ali niko nije pošao ka svom konju. Znali su da nikada niko nije napustio Breta Halama; on je mogao da im dopusti da pređu nekoliko metara, a onda bi ih u leđa stigao njegov kuršum.

Montana je pročistio grlo.

— Kada već govorimo o Linden — rekao je pošto je prethodno obezbedio Halamovu pažnju — on je mrtav. Pre dan-dva ubio ga je u Vakou Dok Holidej.

Halam je izustio kletvu. — Taj lupež. Pretpostavljam da je Linden pre toga njemu prosuo utrobu?

Montana je slegnuo ramenima. — Ne znam. Ali, priča se da je ubio Mela Hakebija, kako bi ga sprečio da sve ispriča Holideju. Moje je mišljenje da vlasti sad već znaju sve o našem dogovoru.

Halam je ustao mrgodnog lica. Odjednom je zamahnuo puškom i teška metalna cev pogodila je Montanu u glavu i oborila ga na zemlju.

— Glupavi cirkuzante — prasnuo je Halam. — Zašto mi nisi to rekao pre svega drugog. Holidej neće odustati od traganja samo zbog toga što je sredio Lindena. Linden je za njega malo, on će poći u poteru za nama. On će po svaku cenu hteti da se dočepa puške i da naše kože prikuca na zid kao trofej.

— Neće nas naći, Brete — primetio je Karver. — Otkako smo u ovom kanjonu, niko nas nije našao.

Halam se tako brzo okrenuo da je Karver uplašeno ustuknuo nekoliko koraka.

— Holidej nije makar ko. Sem toga, on će sada sa sobom imati i šerifa, pošto je Linden mrtav. Naravno da možemo ostati ovde i može biti da nas neće naći, ali opet može da hoće. On ima đavolsku sreću i ne odustaje lako. Ali da bismo bili sigurni, mi ćemo odmagliti odavde i zavući se u ono drugo sklonište, na drugoj strani Vakoa. Možda u ono kod Ganfajer Krika.

Mahnulo je svojim ljudima da se okupe.

— Pakujte se. Iz banke u Vakou nismo baš mnogo izvukli, pa nam se sada pruža prilika da uz put zaradimo još neku paru. To treba iskoristiti.

Montana je njišući se ustao. Žarko je želeo da popravi svoju poziciju u Halamovim očima. Znao je koliko taj čovek može biti zlopamtilo i koliko u takvim slučajevima može biti opasan.

— Iz Hilsboroa dolazi voz — rekao je zaplićući jezikom. — Desilo se tamo gore kod kanjona Brazos da je odron kamenja preprečio put. Putnici su išli zaobilaznom trasom, a uzgred su još prikačili specijalan vagon iz Marloua. Pretpostavlja se da u njemu mora biti velika količina zlata.

Halamove oči su zainteresovano zasijale.

— To mi liči na nešto što nama treba. Taj voz prolazi baš isticom ove pustare, nedaleko od Ganfajer Krika... da, amigo. Mislim da bismo mogli da uzgred pogledamo malo taj voz. A sad pokret. Brzo.

Banditi su pohitali da ga poslušaju, a Bret Halam je, rukom oslo-njen na kuk, stajao i zamišljeno se češkao po nosu. Pokušavao je da smisli plan kako će najbolje zaustaviti taj voz.

Držeći u rukama ispred sebe svoj polucilinder, Lang Hakebi je stajao pored svoje snahe na vetrom brisanom groblju, iznad Vakoa, i samo jednim uhom slušao je Melovo posmrtno slovo. Njegova snaha je plakala, a deca su se držala za skut njene crne suknje, plačući zbunjena tolikim suzama i sumornim izgledom tolikog broja tužnih lica.

Veći deo grada prisustvovao je pogrebu, nasuprot onom drugom, gde je prost kovčeg od dasaka ležao pored groba samo desetak metara dalje. Niko nije stajao pored kovčega u kojem je ležalo telo šerifa Četa Lindena; on nije bio popularan i nikou u Vakou nije bio ožalošćen njegovom smrću. On će biti položen u grob uz najkraću molitvu i prisustvo samo dvojice grobara. Jeftina drvena ploča sa njegovim imenom i datumom rođenja i smrti već je stajala spremna pored groba.

Mel Hakebi, naprotiv, dobiće nadgrobnu ploču od kamena sa porukom punom ljubavi od žene i dece, uklesanom ispod njegovog imena i podataka o njegovom životu. Grad je bio šokiran saznanjem da je bio vremešan u neki nepošten biznis sa zemljom, ali za sve je bilo najglavnije da nije uzeo njihov novac; nasamareni su bili stranci. Građanima Vakoa činilo se da ih je dovoljno poštovao da ne ukrade njihov novac.

Lang Hakebi nije imao iluzija o svom bratu; on je bio pohlepi slabiji i mada je njegova žena obećala da će obešteti one koji su novac izgubili, Lang nikada neće misliti o Melu a da se ne seti njegove prevare.

On sam žudeo je da pođe u potragu za svojom specijalnom puškom. Bila je njegova dužnost da se nađe pored Melove žene i dece za vreme pogreba, ali kada to bude završeno, nameravao je da preduzme sve da povrati specijalnu „vinčes-

terku"... uprkos obećanju datom Holideju, da se neće mešati.

Lang je smatrao da to obećanje u stvari ne važi; bio je ranjen, zbunjjen i ošamućen blizinom smrti, i smatrao je da mu je Holidej to obećanje izmamio pod uticajem specijalnih okolnosti i da ga se zato ne mora pridržavati.

Sem toga, vreme je prolazilo. Nije znao koliko dugo će moći da skriva vest o nestanku puške. Možda bi sve bilo za neki grain lakše, ako bi imao zvaničnu podršku svoje moćne kompanije, koja je mogla da ponudi i specijalnu nagradu, ali on je više želeo da oružje vrati sam.

Sem toga, ako bi se o tome u kompaniji ikada nešto čulo, u njegovu korist bi govorila činjenica da je postupio odgovorno i pošao u poteru za lopovima. Konačno, hteo je da pomogne Holideju.

On se nalazio negde u brdima pokušavajući da nađe put do skrovišta Halama i njegove bande. Slušajući sa četvrt pažnje propovednikove reči, Hakebi se nestrpljivo premeštao s noge na nogu. Želeo je da je već na putu.

Čim mu učtivost i red budu dozvolili, on će tamo i poći. Znao je kako da stigne do mesta gde su on i Holidej izgubili trag Lindenu. To mesto biće mu polazna tačka.

Odjednom je postao svestan da ljudi oko njega pevaju i da ga Melova žena gura u rebra. On se trgao, šumno pročistio grlo, a onda digao glas pridružujući se pesmi koju su vernici obično pevali na sahranama.

Odmah zatim dva grobara počela su ubacivati zemlju u grob.

Holidej i njegov pratilac bili su zalutali. Holidejev pratilac bio je na brzu ruku izabrani privremeni za-

menik šerifa, mlad čovek po imenu Les Faradi, početnik bez iskustva kome je neobično mnogo bilo stalo da stekne izvestan ugled i izbor za privremenog pretvori u izbor za stalnog šerifa. Zbog toga se vatreno ponudio da prati Holideja, a Holidej ga je prihvatio u nadi da će mu pomoći poznavanjem terena. Mada će se kasnije pokazati da je mladi šerif hrabar, spretn i pouzdan, u pogledu poznavanja terena nije bio od velike koristi.

Holidej je mrzeo da to prizna, a Les se strasno zaklinjao da može naći izlaz iz isprepletanih kanjona ako bi mu se dalo dovoljno vremena. No, činjenica je bila da su zalutali.

— Sve je izuvijano i izukršano — rekao je Holidej razdraženo, dižući pogled do visokog uskog procepa između litica, kroz koji se videlo srebrnastoplavo nebo. — Ne vidimo sunce dovoljno dugo da se orijentiramo. Ovo je već treći put da smo se zaglavili u ovom kanjonu... ako tako nastavimo, trebaće nam cela nedelja da izađemo.

Faradi je duboko uzdahnuo; morao je da prizna sebi kako je računao da će pri trećem pokušaju izaći iz kanjona. Ali, nije nameravao da se preda.

— Verovatno smo pogrešili kod one šiljaste stene. Trebalo je da uđemo u onu jarugu koja je koso nastavljala dalje. Ona je bila uzana, ali je sigurno bila izlaz oдавде.

Holidej se neprimetno osmehnulo.

— Može biti da si u pravu, budući da nam je preostalo još samo da pođemo tim putem.

Faradi je slegnuo ramenima. — Nije nikakvo čudo što niko ovde nije mogao da prati Halama. Može biti da nas on sada odnekuda posmatra.

— Možda — složio se Holidej. — Ako nas posmatra, sigurno se smeje. No vratimo se nazad i pokušaj-

mo sa tom jarugom, Les. Ne želim da ovde provedem celu noć.

Okrenuli su konje i pošli nazad iz kanjona. Izvesno vreme izgledalo je da neće moći da nađu put do šiljaste stene, ali Faradi ga je konačno ipak našao i mada je bio ponosan, pravio se da tome ne pridaje nikakvu važnost. Holidej se u sebi osmehivao na njegovo držanje.

Ovaj put imali su sreće, jer je jaruga zaista bila prolaz koji ih je izveo iz kanjona do brežuljaka obraslim žbunjem i retkim visokim drvećem. Sunce se klonilo zapadu i sada su imali nešto na čemu su mogli zasnovati određivanje pravca.

Holidej je izvukao mapu, ali im je trebalo dobrih dvadesetak minuta pre nego što su utvrdili gde se nalaze.

— Nikada do sada nisam zalazio ovako duboko — rekao je Les. — Pogledajte ka severu! Tu na mapi je naznačeno da tamo ima mnogo pećina.

Holidej je namestio mapu da svetlost bolje pada na nju.

— Da, pećine različitih veličina. Dubina i unutrašnjost neispitani... to mi zvuči kao zgodno mesto da se banditi sakriju, ali ne verujem da ih tamo do sada niko nije tražio.

— Zavisi koliko pećina ima. Bio bi potreban puk vojnika i šest meseci da se temeljno ispita stotinu pećina.

Holidej je saglasno klimnuo glavom.

— Izgleda da ćemo morati da prenoćimo u prirodi da bismo sutra ujutru mogli poći da pogledamo te pećine. Vidiš, kroz jedan od kanjona prolazi rečica. To bi trebalo osmotriti, jer Halamu u svakom slučaju stalno treba voda.

Faradi je zamumlao. — U nekim pećinama ima izvora.

Poterali su konje uz brdo, kada

je odjednom Holidej digao ruku. Faradi je istog časa zategao vodi-ce.

Iz daljine se začuo prasak pušaka.

Holidej i njegov pratilac su izmenjali poglede, a onda poterali konje uz padinu. Pucnjevi su izgleda dolazili sa druge strane prevoja, mada je zbog odjeka bilo teško pouzdano reći. Konji su bili umorni i opirali su se brzom hodu, ali tra-gači su ih uporno terali uz stepenastu padinu.

Pucnji su zaista dopirali sa druge strane prevoja. Činilo se kao da na jednoj strani puca jedna puška protiv nekoliko drugih pušaka i revolvera.

Skoro pri samom vrhu Holidejev konj se spotakao i Holidej je skočio iz sedla jer je životinja počela da kliza nazad niz brdo. Les je poterao svog konja u stranu, ali je vodice trgao previše naglo, čime je izazvao njegov pad i klizanje. Dograbio je pušku iz futrole i skočio iz sedla bacivši se u stranu da bi izbegao mlataranje kopita obe životinje koje su klizile niz brdo.

Proklinjući peh, gonio-ci su se pribrali i nastavili da se veru uz brdo ka vrhu. Stigavši do gore, po-legli su po zemlji i nastavili puzeći do samog prevoja. Pucnji su dolazili sa druge strane. Posle jednog pucnja začuo se prodoran njisak konja u agoniji i bolan jauk nekog čoveka.

Odjeknuo je žestok plotun, mešavina puščane i revolverске paljbe, i Dok i Les su instinktivno pognuli glave jer su iznad njih zaci-jukala tanad odbijena od stena. Njih dvojica ležali su iza nekog retkog žbunja i Holidej je revolverom razmaknuo šiblje da bi pogledao niz padinu.

Kolona konjanika jahala je punom brzinom kroz uvalu između dva brda, a svi konjanici pucali su

prema brdskom prevoju ne štedeći municiju. Jedan konj i jedan čovek ležali su na putu iza njih.

Skrenuvši pogled do cilja na koji su konjanici pucali, pustolov i njegov pratilac ugledali su jednog čoveka opruženog po ravnoj steni, oko trideset do četrdeset metara ispod njih, a desetak metara dalje od njega stajao je konj tog čoveka sa uzdama spuštenim do zemlje. Čovek je ležao potrbuške i pucao na konjanike koji su trkom prolazili ispod njega. Holidej je odmah prepoznao ko je taj čovek.

— Hakebi — izustio je sa nevericom.

— I Halamova *banda — dodao je Faradi.

Faradi je pripucao i Holidej je zategao palcem obarač na „koltu“ i ispalio dva uzastopna hica. Banditi su iznenađeno pogledali gore prema grebenu i Halam je podbo svog konja mamuzama. Ostali su odmah sledili njegov primer i kolona je odtutnjala niz put dižući za sobom oblak prašine obojen zlatnom i crvenom bojom zraka brzo zalazećeg sunca.

Kada su konjanici stigli do kraja prolaza, dno uvale bilo je već u senci i telo mrtvog čoveka jedva se naziralo. Holidej i Faradi su ustali i kada su banditi nestali u prolazu, prekinuli paljbu. Onda je Lang Hakebi ustao, mahnuo im rukom i počeo se penjati uz padinu ka njima.

— To je bila Halamova banda — rekao je zadihano, na izgled zadovoljan sobom. — Naišao sam na njih i pomislio sam da ih mogu zadržati. Ali, moj konj je pobegao sa puškom na koju sam ugradio brzo-pucajući mehanizam. Tako mi je ostala samo ova obična „vinčesterka“, iz koje nisam mogao da pu-cam dovoljno brzo.

— A šta ti uopšte ovde radiš, Hakebi? — zapitao je Holidej umorno. — Sto mu gromova! Zar ću morati svaki put kad te sretnem

da ti postavljam isto pitanje. No, reci mi: šta radiš ovde?

Hakebi je zatreptao na takav Holidejev ton i bacio pogled do Lesa, koji ga je mrko pogledao. Trgovac oružjem se zbunjeno premestio s noge na nogu.

— Pa ovaj... znao sam da ste vas dvojica pošli da tražite Halamovu bandu u brdima. Čim je pogreb bio završen, i ja sam pošao ovamo. Znao sam da ću naći put do mesta gde smo pre dva dana izgubili Lindena...

— Gde si ti izgubio Lindena — popravio ga je Dok ogorčeno. — Ja sam ga držao na oku dok se ti nisi pojavio.

Hakebi je slegnuo ramenima, mada je očigledno imao u rezervi neku primedbu.

— Pa dobro. U svakom slučaju, ja sam našao put i počeo sam da tragam. Malo sam se zagubio u jednoj jaruzi, ali sam ostavio konja i popeo se uz liticu. Pao sam... sa stene na kojoj sam stajao i zamalo da nisam sleteo sa litice. A dole se nalazio kanjon sa malim potokom i mnoštvom pećina. Iz kanjona je u tom trenutku izlazila grupa konjanika i pošto sam izračunao gde se moraju pojaviti, ja sam sišao i pojahao brzo kao vrag — začutao je i promeškoltio se. — Malo sam se opet zagubio, ali kad sam se već spremio da noć provedem u brdima, začuo sam konje. To su nallazili baš moji konjanici. Računao sam da nikada neću ulučiti bolju šansu i otvorio sam paljbu.

Tragači su zurili u njega, ljuti što je još jednom upozorio bandite na prisustvo ljudi.

— Sad su nam pobegli — rekao je Holidej. — U svakom slučaju, bar za večeras — pokazao je rukom prema nebu, koje je od crvenkastoplavičaste boje polako pre-

lazilo u crnu. — Sutra ujutro ćemo naći njihov trag, ali budući da oni ova brda dobro poznaju, oni će verovatno jahati celu noć i daleko će odmaći.

— Opet ste zabrljali, Hakebi — rekao je Faradi ozbiljnog lica.

— Pa do đavola, ja nisam prorok — rekao je trgovački putnik oštro. — Nemam kristalnu kuglu, ne mogu da vam čitam misli ili da znam šta se događa. U svakom slučaju, vi ih uopšte ne biste našli.

— Mi bismo prešli preko ovog prevoja u uvalu i našli bismo svež trag — objasnio mu je Holidej umorno. — Oni ne bi znali da smo toliko blizu i noćas bi se ulogorili u brdima. Možda bismo sad videli njihovu vatru. Do sutra ujutro bili bismo na puškomet od njih. A sad... ne*vidimo ni prašinu iza njih.

Holidej je skinuo šešir i otresao prašinu sa odeva, načinivši oblak od kojeg su Faradi i Hakebi počeli da kašlju.

— Ja sam mislio samo da pomognem — rekao je trgovački putnik. — Nisam hteo da sav teret padne na vas. Ja sam odgovoran za moju pušku. Uostalom, želim da pomognem, i vi me ne možete zaustaviti.

— Ne možemo vas zaustaviti? — zapitao je Faradi i preteći zamahnuo puškom, kao da će njome udariti Hakebija po glavi.

Hakebi je uplašeno ustuknuo. — Hej, lakše — uzviknuo je.

Faradi je sa negodovanjem odmahnuo rukom i pogledao niz padinu, gde su stajali njihovi konji, prašnjavi od klizanja niz brdo.

— Pa... mogli bismo se i ovde ulogoriti, mister Holideje — predložio je. — Sutra nam predstoji dugi i naporno jahanje.

Holidej je klimnuo glavom i počeo skupljati grančice za logorsku vatru, a Faradi se uputio niz padinu ka konjima. Hakebi je neodlučno ostao na svom mestu.

— Ovaj... Holideje?

Holidej je digao glavu, držeći u naručju breme suvog granja.

— Je li u redu ako i ja logorujem noćas sa vama?

— Zašto da ne? — rekao je pustolov. — Za tebe je najbezbednije tamo gde te mogu držati na oku.

Na te reči Hakebijevu lice se razvedrilo i Holidej je pozeleo da to nije rekao.

— Pa to je tačno, a pošto i ja nameravam da tu pušku dočepam ponovo u svoje ruke, najbolje će biti da jašem sa tobom i Faradijem, je li tako? Na taj način ne bi bilo nikakvih nesporazuma.

Holidej je spustio naramak granja na zemlju pitajući se kako su događaji mogli uzeti taj tok. Kleknuo je na kolena i mašio se šibice u džepu. Za to vreme Lang Hakebi se udaljavao zviždućući zadovoljno.

Paleći vatru, Holidej je pomislio da se Faradi najverovatnije neće složiti sa njegovom odlukom.

VIII

Kada je rekao Faradiju da će im se Hakebi pridružiti u traganju za bandom, ovaj ga je samo pogledao. Žalosno je odmahnuo glavom i počeo da rasedlava konje, dok je Holidej stavio lonče za kafu na vatru.

Pošto je kafa provrila, Holidej se mašio torbe sa hranom i dok je pomrčina sve više navlačila svoj plašt na padine brda, počeo seckati komade suvog mesa.

Odjednom su obojica tragača poskočila i mašila se za revolvere, jer

je sa druge strane brdskog lica do njih dopro odjek puščanog rucanja.

Izmenjali su poglede i pošli do ivice platoa, odakle su mogli pogledati niz padinu. U tami su razabrali siluetu Hakebija i njegovog konja pored mrtvog bandita.

— Šta je sada, Hakebi? — doviknuo je Holidej.

— Ovaj čova je još živ — odgovorio je trgovački putnik. — Nema još mnogo života u njemu, ali živ je.

— Pogledaj bolje, možda bismo mogli da ga preslišamo — rekao je Dok.

— Kako to da uradim? — začuo se Hakebijev glas iz tame.

— Dobro, ja ću doći da pogledam — rekao je Dok i pošao. — Ti, Faradi, nastavi da spremaš večeru — trenutak kasnije, Holidej je nestao niz mračnu padinu, klizajući i roneći sitno kamenje za sobom.

Les je slegnuo ramenima i vrativši se vatri, dao se na pripremanje večere.

U prolazu u uvali Hakebi je klečao pored oborenog čoveka, Holidej je prišao, prašnjav i na nekoliko mesta pocepanog odela. Kleknuo je pored ranjenika, kresnuo palidrvce i zagledao se u lice ranjenog bandita.

— Montana — kazao je kratko. — Opasna zverka — prineo je palidrvce bliže da osmotri ranu, i našao da je pogođen odmah ispod grudne kosti. Napucao je usne i na Hakebijev pogled odrečno odmahnuo glavom. — Ništa ne možemo da učinimo.

Montana je lagano otvorio oči i pogledao ih kroz tek razdvojene trepavice.

— Jesam li gotov? — rekao je grcajući.

— Bojim se da jesi. Montana. Sve što možemo, to je da ti olakšamo kraj.

— Jesi li to ti... Holideje?

— Da, ja sam. Prošlo je dugo vremena otkako smo se videli. Čujem da si ti sada Halamov zamenik.

Montana se zakašljao i pokušao da se nasmeje.

— Bio sam... izgleda... sad više nisam... ništa.

Holidej i Hakebi nisu ništa rekli. Zatim se pustolov nagnuo bliže ka ranjeniku.

— Montana... nije ti ostalo još dugo da živiš. Hoćeš li mi reći kuda se Halam uputio? Kakvi su mu planovi?

Ranjeni bandit je samo zurio u pustolova i šumno, isprekidano di-sao.

— Neće ti koristiti ako tajnu odneseš sa sobom. A ti znaš, Halama: on ne bi tako učinio da je na tvom mestu. On misli samo na sebe.

Montana je zgrabio Holideja za rukav košulje i širom otvorio oči. Bio je uplašen.

— Holideje... da li bi mogao...?

— glas mu je zamro i Holidej je lagano odmahnuo glavom. — Halam će opljačkati... voz... iz Hilsboroa... sa zlatom...

Nekoliko puta pokušao je Montana da nastavi, ali ga je kašalj prekinuo. Počeo se grčiti i trzati rukama, a Holidej i Hakebi su ga prihvatili. Dva minuta kasnije bio je mrtav.

Holidej se uspravio. Pored jedne gomile kamenja ugledao je debelu granu. Čutke je prišao, uzeo je i njome počeo kopati plitak grob u mekanom tlu.

— Do đavola, trebaće ti cela noć da tim alatom iskopaš grob — rekao je Hakebi.

Holidej je zastao i pogledao ga.

— Ali ću ga svejedno iskopati. Biće plitak i moraću da ga zatrpam ovim kamenjem, no zaslužio je toliko, Hakebi.

Nije mogao da vidi u mraku kako je trgovački putnik pocrveneo, ali je po nelagodnom premeštanju s noge na nogu znao da se Hakebi postideo. Onda je Hakebi počeo da valja kamenje do mesta gde je Holidej kopao i pustolov se osmehnuo u sebi.

Hakebi je čovek na svom mestu, pomislio je. Šeprtlja nesumnjivo jeste i baksuz za koga bi bilo bolje da je na drugom mestu, ali u osnovi bio je čovek na svom mestu.

Voz je huktao grabeći uz uspon i približavao se krivini odakle je, obilazeći planinu, trasa pruge vodila uz strmo nagnutu liticu. Mašinovođa je namerno vozio usporeno; Znao je za opasnu krivinu, a znao je i da vozi lokomotivu konstruisanu da vuče putnička kola a ne i teretne vagone. Ni mašinovođa ni ložač nisu zbog toga bili presrećni. Kompozicija iza njih bila je suviše teška za laku lokomotivu. Kad obide planinu, naći će se na nizbrdici i kočnice male lokomotive možda neće biti dovoljne da zaustave toliki teret. Trezor kola sa zlatom, dva putnička vagona i nekoliko teretnih nakrcanih do vrha, bili su zaista veliko iskušenje.

Ali kada se spuste niz nizbrdicu, mašinovođa će se osećati mnogo lakše. Pred njima će biti ravan teren do Vakoa. Jedinu opasnost je predstavljao drveni most iznad duboke provalije, dugačak jedva desetak metara, ali konstruisan samo za putnički saobraćaj. Ako most popusti, mašinovođa je znao da ni-

ko od putnika ne bi preživeo. On i ložać sigurno ne bi.

To bi bila poslednja prepreka. Ako nju srećno pređu, dalji put do Vakoa bio bi lak, a do Ostina još lakši. Ša malo sreće trebalo je da tamo stignu sutra uveče.

Mašinovođa je jedva čekao da stignu u Ostin. Tamo će ga na stanicu čekati žena i deca, jer je ovo bilo jedno od njegovih najdužih putovanja. Biće divno da ih opet vidi.

Dok je lokomotiva stenjala uz padinu ka opasnoj krivini, on nije ni slutio da ih više nikada neće videti; da će poslednje što je video biti revolver u ruci jednog maskiranog čoveka koji će uskočiti na platformu njegove lokomotive.

*

Lujza Kevendiš je pogledala kroz prozor i instinktivno čvršće stisnula naslon sedišta. Sedela je na onoj strani vagona okrenutoj ponoru i tek kada je vagon ušao u krivinu, shvatila je koliko je provalija duboka i opasna.

Voz se kretao vrlo lagano, ali se vagon ljuljao više nego što se njoj dopadalo. Želela je da što pre prođe taj opasni deo. Pogledala je putnike u kolima, a onda dvojicu rendžera koji su sedeli na sedištu preko puta nje. Svi su ćutali, pa čak i deca; bili su to trenuci puni napetosti i niko se nije upinjao da bude usiljeno veseo. Neka mala devojčica se zaplakala i jedan rendžer je nabrao čelo. Može biti da je pomislio na svoju devojčicu, ako ju je imao.

— Trebalo bi da pogledamo šta se radi u trezor-vagonu — rekao je jedan rendžer drugu pored sebe.

— To nije naša briga — odvratio je drugi rendžer po imenu Dobs.

— Znam, ali u vagonu su samo dva stražara, a ni oni nisu profesionalci. Naša je dužnost da motrimo na sve što bi moglo biti izloženo napadu bandita — rekao je prvi rendžer, koji se zvao Hit.

— Kako hoćeš. Ja ću ostati ovde — odbrusio je Dobs.

Voz je nastavio da se ljulja i klopapa, a Hit je ustao i prišao vratima platforme sa koje se ulazilo u blindirani vagon.

*

Halam je u svojoj bandi imao još uvek sedmoricu ljudi. Prljavi bandit bio je užasno ljut što je od svih njegovih ljudi baš Montana pogodio kuršum u planinskoj uvali. Montana je bio zgodan saborac, znao je da se bori kao grizli i imao je pameti u glavi. Ostali su bili obična hrana za puščane metke. Mogao je da ih iskoristi za juriše, za razvaljivanje vrata i za paljevine, ali za druge poslove nisu bili pogodni. Kada je trebalo nešto smisliti, Montana je bio jedini koga je mogao pitati za mišljenje. Ostali o razmišljanju nisu imali ni pojma. Oni su znali samo da dele plen.

Montana je bio spretan i sa eksplozivom. Banditski vođa nije bio siguran da neće morati da upotrebi eksploziv za zaustavljanje voza i ako to bude potrebno, Montana će mu nedostajati.

No, Bret Halam nije nikada mnogo tugovao zbog onoga što nije mogao da promeni. On i Montana smislili su plan da zaustave voz, a on će morati sam da taj plan

sprovede u delo. To ne bi trebalo da bude previše teško. Montana mu je doneo dosta informacija i Halam je znao da je lokomotiva lakša nego obično i da se može lako izbaciti iz šina. Iskliznuće će svakako onesposobiti eventualne čuvaru i sve one koji bi mogli pružiti otpor ali će takođe dovesti i do pogibije mnogih putnika. No izbacivanje voza iz šina bilo je zbog toga uvek opasno, jer se protiv onih koji su bili toliko surovi da prouzrokuju masovnu pogibiju nedužnih ljudi dizao val gonilaca željnih odmazde.

Iskliznuće voza iz šina, dakle, Halam je želeo da izbegne. Preostajao mu je, znači, još napad, a bila su samo dva mesta pogodna za to. Napad su mogli pokušati kod vodene stanice na Apač Krosingu ili na mostu preko provalije južno od zaravni Monument.

I na jednom i na drugom mestu voz se morao zaustaviti. Ali kako?

Možda su mogli dići most u vazduh i srušiti voz u provaliju. On i njegovi ljudi mogli su onda na miru opljačkati sve od vrednosti i pobeći pre nego što iko shvati šta se desilo. No, to bi verovatno značilo smrt za sve ljude u vozu, a Halam nije bio siguran da količina zlata koju voz nosi opravdava preuzimanje tako velikog rizika...

Vodna stanica na Monumentu bila je drugo mesto. Mogao je dinamičkom porušiti potporne stubove i srušiti veliki rezervoar na blindirani vagon. To je izgledao dosta pogodan način, ali je zahtevalo veliku preciznost. U svakom slučaju, trebalo je o tome još razmisliti pre donošenja odluke.

— Od Hilsboroa do Vakoja dugačak je put — rekao je Les Faradi Holideju dok su jahali kroz brda.

Znali su da su se banditi uputili ka pruzi koja je od Hilsboroa vodila prema Vakou, pa su bez traženja tragova jahali u tom pravcu. Bilo je dosta teško orijentisati se u klancima, ali je, na sreću, Hakebi prepoznao neke orijentacione tačke, pa su se konačno našli u ravnijem predelu.

Na jednom mestu Holidej je pri terao konja uz Faradijevog; Hakebi je jahao nešto ispred njin.

— Pokušavam da dokučim nešto više o ovom predelu. Čini mi se da bi tu negde morao biti neki drveni most, ali ne znam gde.

Faradi je odgovorio sleganjem ramena.

— Ovo nije baš moja teritorija. Ne mogu da pomognem.

— A šta ti kažeš, Hakebi? — zapitao je Holidej glasno, nadjačavajući frktanje konja.

Trgovački putnik se okrenuo u sedlu i upitno ga pogledao.

— Poznaješ li prugu od Hilsboro do Vakoja? — zapitao je Holidej.

Hakebi je klimnuo glavom. — Naravno. Putovao sam tuda sigurno stotinu puta noseći robu. A šta bi želeo da znaš?

Holidej je bacio pogled do Lesa i nabrao čelo: izgleda da se ipak isplatilo što su povelili Hakebija.

— Gde je najbolje mesto na kojem bi Halam mogao pokušati napad? — zapitao je Holidej.

Hakebi je izvesno vreme ćutke jahao.

— Pa, ima nekoliko mesta gde bi se napad mogao izvesti, zavisno od toga na koji način bi bio izveden. Ako bi Halam hteo da upotrebi eksploziv, onda to može samo na nekoliko mesta. Ali ako namerava da blokira prugu... onda postoji više tačaka gde bi se to moglo izvesti.

Holidej je izustio kletvu i zategao vodice. Ostali su takode zaustavili konje i okrenuli se ka njemu.

— Mogli bismo se ovde malo odmoriti — rekao je Dok silazeći iz sedla. — Trebaće nam i mapa da bismo se bolje snašli.

Faradi je klimnuo glavom da se slaže, pa su on i prodavac pušaka sjahali i prišli mestu gde je Holidej zaravnio jedan komad zemlje pokriven prašinom. Zatim je Dok pružio Faradiju jednu tanku grančicu.

— Načrtaj mapu.

Hakebi je uzeo grančicu, zamislilo se za trenutak, a onda počeo da crta trasu pruge od Hilsboroa do Vakoa.

— Trasa ide izvesno vreme ravnim terenom do ovog brdskog predela. Tu počinje da se penje. No, tu nema nekih klisura koje bi banditi mogli da iskoriste. Trasa vijuga oko planinskog masiva, a posle se dalje spušta u ravnicu. Tako je skoro sve do Vakoa.

Holidej je nabrao čelo. — Da, sećam se da je većinom ravno, ali se prisećam i neke visoravni i jednog drvenog mosta.

— Da, tačno — složio se Hakebi. — To je zaravan Monument. Ali, železnička pruga obilazi zaravan i ide jednim malim mostom preko provalije. To je ovde.

— Ako digne most u vazduh, mogao bi iskoristiti zaravan za zasedu — primetio je Holidej glasno razmišljajući. — A onda kad se voz zaustavi, a nadajmo se da će mašinovođa na vreme videti porušen most i aktivirati kočnice, on i njegovi ljudi mogu izjahati iz zasede i za tren oka uskočiti u voz. Mogu to izvesti tako brzo da straža u vagonu i ne shvati šta se događa.

— Mogu takode zaustaviti voz i kod vodne stanice na Apač Krosin-

gu — rekao je Hakebi. — Mogli bi da sruše rezervoar i blokiraju prugu. Voz bi tu i inače usporio jer je sigurno da posle uspona i velikog utroška pare mora popuniti vodu.

— A šta je sa prevojom Bekvoln? — zapitao je Faradi. — Sećam se da su jednom banditi na tom mestu izveli prepad. Niko to nije očekivao jer je na jednoj strani provalija, ali neka banda je to ipak izvela koristeći kozje staze. Sećate li se, mister Holideje? Bilo je to pre dve-tri godine.

Holidej je klimnuo glavom. — Da, to su tri glavna mesta. Gde će biti napad, zavisi od toga dokle je voz do sada stigao.

— Pa verovatno da je već prešao preko Bekvolna — rekao je Hakebi dosta samouvereno. — Prema tome, računam da su ostala samo ona mesta između Bekvolna i Vakoa.

— To onda znači da treba da se opredelimo između vodne stanice i mosta — rekao je Faradi tiho. Pogledao je žmireći Hakebija. — Koliko daleko su te dve tačke udaljene jedna od druge?

Hakebi je izvesno vreme razmišljao, a onda ih ozbiljno pogledao.

— Oko dvadeset milja — rekao je.

Holidej je tiho izustio kletvu. Moraće, znači, da izaberu pravo mesto, jer ako nekim slučajem pogreše, neće biti vremena da stignu do drugog mesta prepada.

Mala lokomotiva se brećući lju-ljala jureći ravnom trasom i mašinovođa je zadovoljno pevuo. Rezervoar za vodu je bio pun a lo-

žuć je punom parom ubacivao drva u ložište. Pritisak pare dostizao je maksimum, a svi ventili i pogonske stubline radili su pod punim pritiskom.

Nagnuo se kroz uzani prozorčić kabine i tri puta povukao konopac zviždaljke najavljujući da se približavaju mostu preko provalije Monument. Na desnoj strani pojavila se visoravan, a kada je trasa pruge zavila njenom ivicom, iznad zarubljene široke kupe izronili su izrečkani planinski vrhovi.

Bila je to blaga okuka i nije trebalo smanjivati brzinu. Mašinovođa je gledao kako litica prošarana stenama raznih boja promiče pred njegovim očima. Onda je voz izronio iz senke visoravni i našao se u pravoj liniji sa mostom. Još samo pedesetak metara i...

Mašinovođa je pobledeo i nekoliko puta očajnički povukao zviždaljku. Uzbunjeni ložać priskočio je drugom prozorčiću i takode pobledeo kao smrt.

Približavali su se mostu. Na trasi pruge ugledali su čoveka koji im je mahao rukama kao da je poludeo. Iza njega, gomila stena zatvarala je put.

Mašinovođa je potegao komande i doviknuo ložaču da skoči na tender i povuče ručnu kočnicu. To je bilo ono čega se bojao. Od naglog kočenja vagoni su mogli grunuti u lokomotivu i izbaciti je iz šina, što bi se završilo opštim iskliznućem.

Točkovi su zaškripali, varnice su zaprštale, a odbojnici su zazvonili. Lokomotiva je podskočila od naleta vagona, a ložać je svom snagom povukao ručne kočnice na tenderu. Vagoni su nastavili da guraju jedan drugog i točkovi dva vagona digli su se nekoliko santimetara uvis, ali su se opet vratili na šine.

Uz škripu i potrese mala loko-

motiva je usporila i zaustavila se na nekoliko metara ispred čoveka koji je mahao. Para iz ventila je zašišala, i zvonjenje odbojnika i škripa točkova zaglušili su uši.

Mašinovođa se mlitavo oslonio na gajtan zviždaljke i obrisao znoj s lica, a onda je poskočio, jer se čovek koji je „upozorio“ na opasnost u nekoliko skokova uz stepenice popeo na platformu. Tek tada je mašinovođa primetio da taj čovek nosi maramu preko donjeg dela lica.

Sem toga, držao je revolver u ruci.

Mašinovođa se trgao i sapleo. Pružio je ruku da se pridrži za komandnu ručicu.

Maskirani je pogrešno shvatio taj pokret i pomislio da će ga mašinovođa napasti. Pritisnuo je okidač i ustrelio mašinovođu. Ostali banditi iskočili su iz zasede i upali u voz.

IX

Na pucanj revolvera rendžeri u putničkom vagonu poskočili su sa svojih mesta.

Sedeći nasuprot Lujze Kevendiš, nisu mogli da vide bandite koji su uskakali u voz. No na pucanj pištolja Dobs i Hit su izvukli revolvare i naredili putnicima.

— Ostanite svi na svojim mestima! To je naređenje!

Pre nego što je bilo ko mogao nešto da odgovori, Hit je pritrčao vratima i pogurivši se izašao na platformu. U magnovenju je ugledao jednog maskiranog razbojnika koji se peo uz stepenice i odmah shvatio da je u pitanju prepad. Ispalio je hitac i razbojnik je jauknuo i uhvativši se za rame, pao sa stepenica.

Usledio je odgovor iz četiri revolvera i Hit je uvukao glavu u ramena sklanjajući se od kuršuma i komada izverki. Nekoliko iverki ogrebalo ga je po licu i on je preko ramena doviknuo Dobsu.

— Prepad! Ima ih čitava gomila!

Istog trenutka nozdrve mu je zapalio zadah prijavog tela i ustajalog znoja. Okrenuo se, okrećući istovremeno i revolver. Na platformu je hrupio Bret Halam i njegov revolver je dva puta planuo. Od udara tanadi Hit se zgrčio, okrenuo oko sebe i zamlatarao rukama. Hitac iz njegovog revolvera odleteo je visoko u vazduh, a on se srušio sa platforme i glavačke pao na pružni nasip. Više se nije ni pomerio.

Halam je utrčao u putnički vagon i ugledao Dobsa. Instinktivno je opalio ciljajući u rendžersku značku. Dobs je istovremeno ispalio hitac i njegov metak skinuo je Halamu šešir sa glave. Halam se bacio na pod i u padu ponovo opalio, ali taj drugi metak nije ni bio potreban. Prvi je usmrtio Dobsa i on se srušio pored nogu prestrašene Luiže.

Luiža je pružila ruku da dohvati Dobsov revolver, ali je u tom momentu Halamu spala maska i ona je zastala kao sleđena pri pogledu na Halamovo opasno, gadno iscereno lice. Nije ga poznavala, ali taj sjaj očiju bio joj je dobro poznat. Taj čovek je bio sulud i gledao je tako da je od tog pogleda uzdrhtala i zaboravila na pištolj. — Sto mu gromova — izustio je Halam gnevno i prsnuo u nekontrolisani smeh. — Pa ovo prevazilazi sve. Slavna zvezda pozornice Luiža Kevendiš! To se zove zgoditak!

Luiža je pobledela. Shvatila je da joj se ne piše dobro.

U tom trenutku dva Halamova bandita uskočila su u vagon.

— Voz je naš, gazda — graknuo je prvi. — Dinamit je na mostu... spreman za potpaljivanje!

Halam se ponovo glasno, nasmejavao i oči su mu zasijale od zadovoljstva. Koraknuo je ka Luiži i ona je kratko kriknula kada je grubim košćatim prstima zgrabio za mišicu. Povukao je bliže sebi i ona je morala da okrene glavu od njegovog zadaha.

— Možda nam dinamit neće ni biti potreban — rekao je svojim ljudima proždirući gladnim pogledom preplašenu devojkicu. — Ovde imamo nešto mnogo bolje, jedno mnogo moćnije oružje.

Odgurnuo je Luižu prema vratima koja su vodila do trezor-vagona. Luiža se pridržala za naslon sedišta da ne bi pala i kada se ispravila, Halam je već bio pored nje i gurao je ka vratima.

— Otвори ih! — naredio joj je.

Ne skidajući oka sa bandita, Luiža je pipajući otvorila vrata i Halam joj je pokretom glave dao znak da izađe na platformu. Nije videla ostale putnike, ali ih je čula kako hodaju po šljunku pored pruge. Čuvši neko kretanje iznad sebe, digla je glavu i na krovu platforme susednog vagona ugledala dva maskirana čoveka sa puškama.

Halam ju je ponovo zgrabio za ruku i povukao je ka gvožđem okovanim vratima blindiranog vagona. Video je da se neko udaljio od malog otvora za osmatranje i prišavši do gvožđem okovanih vrata, zalupao je po njima drškom revolvera.

— Hej vi unutra! — zaprlao je nastavljajući da lupa. — Otvorite ako ne želite da na savesti nosite ljudske živote! Tačnije: ako i vi ostanete živi!

Halam se glasno nasmejavao i nastavio da lupa.

— Sklonite se od vrata ili ćemo pucati — začuo se nečiji glas iz vagona.

— Pucajte! — viknuo je Halam izazovno. — Samo pucajte. Ali, prvo ćete pogoditi Lujzu Kevendiš, koju držim kao štit ispred sebe. Šteta što ćete kuršumima izbušiti ovako lepo telo. A da ne kažem šta će biti kad se sazna koga ste ubili!

U blindiranom vagonu zavladała je tišina.

— Ima i drugi razlog da otvorite — nastavio je Halam posle kraćeg ćutanja. — Mi smo to ranije isplanirali. Postavili smo dinamit na stubove mosta. Ako ne znate, lokomotiva i prva kola su već na mostu. Ako aktiviramo dinamit, most će se srušiti i lokomotiva će za sobom povući ceo voz... uključujući i ovaj vagon. Posle toga mi ćemo imati dovoljno vremena da razvalimo vrata... ako već ne budu razvaljena od pada u provaliju. Ali, vi tada već nećete ništa osećati jer ćete biti pokojni.

Halam se okrenuo svojim ljudima i namignuo uz zloban osmeh.

— Imate deset sekundi za raz-

mišljanje — doviknuo je Halam kroz vrata. — Ako ne verujete, pogledajte sami. Videćete da držim devojk... ako to već ne znate.

— Jeste li to zaista vi, mis Kevendiš? — začuo se nečiji glas kroz vrata.

Lujza je jezikom ovlažila suve usne. Progutala je pljuvačku koja joj se učinila kao grudva pamuka u ustima. Kada je progovorila, glas joj je zvučao promuklo i škripavo, ne kao njen normalan glas.

— Ja sam... Lujza Kevendiš.

Halam je načulio uvo i u vagonu začuo tiho šaputanje. Onda je odgurnuo Lujzu u stranu i nastavio da lupa drškom pištolja po vratima.

— Požurite, do đavola, nemamo ceo dan na raspolaganju. Hoćete li da počnem da pucam u ovu devojk... Ako to učinim, prvi metak ću joj opaliti u ruke. A onda ću nastaviti sa nogama, licem...

Lujza ni sama nije znala kako je uspevala da se održi na nogama. A onda se trгла.

Začulo se kloparanje metalne brave, a zatim potmuo udar i škripanje teških zasuna. Nekoliko momenta kasnije vrata su se lagano otvorila.

DRAGI ČITAOCI

Od aprila 1987. godine pokrećemo novu vestern ediciju

„KOLT“

koja će izlaziti jedanput mesečno.

Verujemo da će edicija KOLT pobuditi i zadržati vašu pažnju.

Još pre nego što su stigli do vodene stanice na Apač Krosingu, Holidej je znao da su učinili pogrešan izbor.

Vodeni toranj video se iz daljine i pored njega nije bilo ni traga od voza. Niti od bandita. Ali, pogledavši desno duž srebrnastojaine površine šina, mogli su videti u daljini redak oblačić sivkastog dima.

— Izgleda mi da je voz već prošao — rekao je Holidej Faradiju i Hakebiju.

— Izgleda da je tako — složio se Faradi i oslonivši se rukom na kuk, pogledao prema vodenom tornju. — Ipak bi bilo dobro da proverimo, ali čini mi se da smo zakasnili.

— Nema tamo nikoga — rekao je Holidej kratko. — Promašili smo voz i naša računica ispala je pogrešna. Do sada je Halam već izveo prepad kod mosta na zaravni Monument — uzdahnuc je duboko. — Ali kao što Faradi reče, ipak moramo da proverimo kod vodenog tornja.

— Ja ću to učiniti — prihvatio se zadataka Faradi — a vi dvojica pođite pored šina. Ako nešto nađem, ispalicu metak u vazduh. A sad pohitajmo.

Okrenuo je konja i u trku se udaljiо ka vodenom tornju. Holidej i Hakebi poterali su konje ka železničkoj pruzi...

Polu časa kasnije Faradi ih je pristigao. Holidej i trgovački putnik su ga upitno pogledali, ali on je samo odmahnuo glavom.

— Ni traga. Niko ovde nije pripremao zasedu. Kao što ste rekli, završio Holideje, pogrešno smo procenili, a do sada će sve biti završeno kod zaravni Monument.

Stisnutih usana, Holidej je klimnuo glavom. Proklinjao je sebe zbog pogrešnog proračuna i molio nebo da na mostu ne dođe do krvavog

pokolja. Jer, Bret Halam neće se ustezati da digne most u vazduh i voz surva u provaliju ako bi na taj način bez otpora došao do zlata u blindiranom vagonu. Činjenica da bi to odnelo život desetinama ljudi, neće smetati Halamu da mirno spava.

Razmišljajući o tome, Holidej je priznao sebi da mu je sada važnije od svega bilo da spreči Halamov zločin, a ako to već nije moguće, onda da ga zaustavi da ubuduće počinji nešto slično. Suludi zločinac je suviše dugo bio na slobodi i trebalo ga je uhvatiti, a Dok je smatrao da je to njegova građanska dužnost. Mada to nije sebi hteo da prizna, povraćaj puške već izvesno vreme bio je manje važan razlog njegove potere za Halamom. No, čao je reč Hakebiju da će mu pomoći i hteo je da svoj dug oduži do kraja.

Kada su iza krivine zaravni Monument izjahali u trku, voz je još uvek bio kod mosta iznad provalije. Gonjoci su pošli prečicom preko ravnice i napustivši trasu pruge, uputili se pravo ka zaravni Monument, koja se videla iz prerije.

Ljudi su još uvek radili pred lokomotivom, gde su uklanjali kamenje i debla naslagana na prugu. Nekoliko minuta posle dolaska, Holidej je iz razgovora sa još uvek uzbuđenim ložačem saznao sve šta se desilo.

— Ubili su Hovija, mašinovođu — rekao je ložać drhtavim glasom. — Samo zato što se spotakao i dodirnuo ručicu ventila za paru da bi se pridržao.

— Je li još neko ubijen? — zapitao je Holidej ponovo želeći da skrene ložaču tok misli sa smrti bliskog prijatelja.

— Uh? Oh, da. Dva rendžera i jedan čuvar u blindiranim kolima.

Holidej je nabrao čelo. — Rendžeri i čuvari? Zar su i rendžeri bili angažovani na čuvanju zlata?

— Rendžeri? — ložač je odmahnuo glavom. — Ne, oni su slučajno bili u vozu. Ali, bilo bi više rrtvih da čuvari blindiranih kola nisu položili oružje pred učenom. Banditi su iskoristili mis Luizu Kevendiš da pridu...

— Luizu Kevendiš?! — sva krv nestala je iz Holidejevog lica i leden, gorak grč stegao mu je utrobu. — Zvezdu pozornice Luizu Kevendiš? — zapitao je ponovo promuklim glasom, želeći da proveri.

— Da, mis Luizu Kevendiš.

Holidej je prešao rukom preko čela orošenog hladnim znojem.

— Otkuda ona u ovom vozu? Trebalo je da bude u Ostinu još pre nekoliko dana.

Osećajući neku vrstu lične odgovornosti za događaj sa odronom kamena, ložač je počeo da priča, ali ga je Holidej prekinuo.

— Šta je sa mis Kevendiš?

— Halam ju je poveo sa sobom. Rekao nam je da smo vraški srećni što je raspoložen, jer zbog toga neće dići most u vazduh i neće duže zadržavati voz. Rekao je da možemo da raskrčimo šine i nastavimo put za Vako. Želeo je da se što pre sazna...

— Ostavi se brbljanja, čoveče — viknuo je Dok ne mogavši duže da izdrži. — Šta je sa mis Kevendiš?

— Pa, rekao sam vam. Halam ju je odveo sa sobom. Saznao je da mu je baš takva devojka nedostajala. Sada kad ima dosta novca za bezbrižan život, moći će da joj posveti punu pažnju... da, baš tako se izrazio, punu pažnju, dok mu je ne bude dosta. Onda će je vratiti nazad, ukoliko neko od njegovih ljudi ne bude želeo da je zadrži.

Holidejevo lice podsećalo je na

bezizraznu kamenu masku. Samo su mu oči sijale, oči koje su zurile u ložača kao da gledaju kroz njega.

Pustolov je pred očima video viziju drage žene u rukama prijavog, suludog Breta Halama. Znao je šta znači naći se na milost i nemilost takve zveri, i znao je takođe da, ako se ikada spase iz Halamovih kandži, Luiza više neće ni želiti da živi. VEC više puta imao je prilike da vidi kako izgledaju žene koje su neko vreme provele u logorima bandita i otuda je znao da je to gore i od trenutne smrti.

— Kuda su otišli? — istisnuo je Holidej kroz stegnute zube.

Ložač je pokazao levo od mosta.

— Duž vododerine, a onda dalje pored provalijs. Otprilike pola milije dalje odatle sišli su dole i prešli na drugu stranu.

Holidej je klimnuo glavom i obratio se Faradiju.

— Hajdemo, Faradi.

Faradi je klimnuo glavom. Nije bilo mesta raspravljanju. Konji su im bili umorni, oni sami bili su umorni, ali morali su da pođu u poteru za banditima. Što brže.

Kada su okrenuli konje, Holidej se zaustavio u pola pokreta i nabrao čelo zapitao Hakebija.

— A gde ćeš ti?

— Sa tobom. Kuda bih drugde?

— Vraga. Ostani ovde, pomoz da se voz odveze u Vako i javi komandi rendžera da angažuju sve snage, do poslednjeg čoveka, i krenu u poteru. Ovoga puta moramo učiniti sve da sprečimo Halama u njegovim namerama.

— U vozu ima dosta ljudi koji bi to mogli učiniti — rekao je Hakebi i pokazao na ložača. — Evo, na primer, on. Ja idem sa tobom, Holideje.

— Vi ćete nam samo smetati — rekao je Faradi važnim glasom. —

Vi uvek nešto zašeptrljite, pa će tako biti i ovoga puta.

Hakebi je odmahnuo glavom i poterao konja. — Gubimo vreme — rekao je tvrdoglavo.

Ozbiljnih lica, Holidej i Faradi su pojahali za njim. Izvesno vreme su jahali pored provalije, tražeći mesto za spust.

— Sem toga — doviknuo im je Hakebi — kada ih budemo stigli, biću vam potreban.

— Meni se čini da ćeš nam ti najmanje biti potreban — doviknuo mu je Holidej. — Kada ih stignemo, Hakebi, radićeš tačno ono što ti kažem ili će ti otkinuti šiju... kunem ti se.

Hakebi se samo lukavo osmehnuo.

— Promenićeš ti melodiju — rekao je samouvereno i nastavio ćutke da jaše do puta kojim se moglo ići u provaliju.

Oprezno su se spustili dole i pojahali dalje ne trudeći se da traže tragove. Dve milje dalje provalija je izbila na ravnicu koja se prostirala na nekih pet milja, sve do podnožja brežuljaka.

— Do đavola, ovo je začarani krug — rekao je Dok pogledavši prema brdima. — Halam se uputio u brdski predeo oko Vakoa i ako stigne tamo, izgubiće mu se trag.

— Ali sustigli smo ih — predočio mu je Faradi, — Mislim da ćemo ih ovaj put ščepati.

Pustolov je ozbiljno zavrteo glavom. — Samo kad bismo ih ščepali pre nego što nešto učine Lujzi.

Zatim je podbo konja petama, a Faradi i Hakebi su pojahali za njim.

Dok su jahali ravnicom, zapazili su tanak oblak prašine u podnožju brežuljaka i Holideju je srce brže zakucalo. Po tome sudeći, nisu bili daleko iza begunaca. Banditi su izgubili dosta vremena dok su iz blin-

diranog vagona izvukli sanduk sa zlatom. Težina zlata ih je usporavala, a sem toga, verovatno je i Lujza koristila sve svoje lukavstvo da ih zadrži. Holidej se nadao da neće učiniti ništa što bi Halam primetio, jer bi inače bandit mogao da je kazni i napastvuje u toku puta.

Nikada do tada predstavnici zakona nisu tako blizu prišli Halamu i postojala je realna verovatnoća da će stići bandite pre zalaska sunca, Ali i tada će ih biti samo dvojica, odnosno trojica ako računa i Hakebija, a bandita je bilo pola tučeta, a možda i više sa onima u skrovištu.

Jedno je brinulo Holideja više od svega drugog; ako oni vide oblak prašine iza bandita, onda Halam sigurno može da vidi prašinu koju oni ostavljaju za sobom. A ako Halam zaključi da ga neko goni, on će postaviti zaštitnicu... ili neku opomenu da gonjenje prestane. Holidej nije voleo da pomisli kakva bi to opomena mogla biti.

*

Stražara su primetili pukom srećom. Dok su se pešice penjali uz padinu brega sa ciljem da osmotre jaruge pre nego što na konjima krenu dalje, stražar je zaželeo da pripali cigaru. Bio je toliko neoprezan da kresne šibicu. Blesak palidrvca, i kasnije žar cigarete, otkrili su njegov položaj i to je za gonioca bilo dovoljno.

Holidej je nečujno izronio iz tame pored stene i s leđa šakom zapuštao usta stražaru. Istovremeno je svom snagom spustio dršku revolvera na njegovu glavu.

Bandit se zakoprcio, ali ga je udarac revolverom poslao u carstvo sno-

va. Holidej je još nekoliko sekundi zadržao ruku na stražarevim ustima da bi prigušio eventualan refleksni krik, a onda je mlitavo, onesvešćeno telo necujno spustio na zemlju. Zatim je, kao Apač, tiho začurlikao poput noćne ptice.

Posle nekoliko sekundi iz mraka su se pojavili Faradi i Hakebi. Holidej im je ćutke pokazao u pravcu jaruge, gde je u mraku svetlucau odsjaj vatre u banditskom logoru.

Oko vatre izbrojali su šestoricu bandita. U krugu drhtave svetlosti ležala je vezana Lujza. Banditi su večerali, ali pred Lujzom nije bilo tanjira.

— Sad ću vam biti potreban — šapnuo je Hakebi i začulo se šuškanje odeće i metalno zveckanje alata.

— Šta to radite? — procedio je Faradi kroz zube.

— Dajte mi vaše puške — nastavio je Hakebi — Hajde, brže. Ja ću uravnotežiti broj.

— Šta... kako? — zaustio je Faradi.

Hakebi ga je presekao. — Namesitiću na vaše puške mehanizam za brzo pucanje i kada napadnemo, oni će misliti da protiv sebe imaju ceo puk vojske.

Holidej se osmehnuo, ali u tami Hakebi nije video taj njegov osmeh.

— Bio si u pravu, Lang, iskoristićemo te. Evo ti moja puška. Požuri...

Hakebi je ćutke uzeo pušku i tako reći za nekoliko sekundi namestio brzopucajući mehanizam. Vratio je pušku Holideju, a zatim istu operaciju izveo sa Faradijevom puškom.

— O kej, Hakebi — šapnuo je Dok. — Ovim si nam se odužio što smo ti spasili život. Čim zбриšemo ovu bagru i vratimo ti tvoju pušku,

ja sam izravnao svoj dug prema tebi.

Zatim je poslao Faradija na levu stranu, a trgovačkog putnika na desnu. Ostavši za trenutak na mestu, proverio je mehanizam puške, a zatim pošao ka logoru. Sedeći oko vatre, banditi su proždžirali hranu, očigledno ne sluteći opasnost. Holidej se približavao ne skidajući pogled sa Lujze. Ona se ni jednom nije pomerila. Koliko je mogao da vidi, odeca na njoj nije bila pocepana. Ali, to ipak nije pouzdano značilo da je Halam bio miran.

Odjednom se sledio i prillegao, jer je jedan bandit ustao i uzeo limeni tanjir sa hranom i lončić sa kafom. Do Holideja su jasno doprle njegove reči.

— Odneću Miču večeru — rekao je i pošao iz logora pravcem koji ga je morao dovesti tačno do mesta gde je Dok ležao.

Pustolov je pretpostavio da bandit nosi večeru onesvešćenom stražaru. Odlaganje više nije imalo nikakvog smisla; morali su izvršiti prepad. I to brzo.

Holide se uspravio i sa kukla opalio iz puške. Tri hica ispaljena u brzom nizu slili su se u jedan produženi pucanj. Bandit koji je nosio hranu pao je pogođen, a ostali banditi su se raspršali iz kruga svetlosti, prosuvši instinktivnim pokretima lonče sa kafom na vatru.

Nekoliko plamičaka ostalo je da gori i u logoru je zavladao polumrak. Holidej nije imao vremena da gleda šta se desilo sa Lujzom, jer su, pucajući iz pušaka sa bokova, ka logoru jurnuli Faradi i Hakebi. Kuršumi su zviždali kroz vazduh i Holideju je srce kucalo u grlu od straha za nju. Video je kada je jedan bandit preskočio stenu i pogođen kuršumom pao iza nje i jednog dru-

gog, koji se spotakao na njega i pao, ali se odmah ispravio i kao mahnit pripucao i revolvera. Holidej je osetio dodir vrelog vazduha po licu i ponovo repetirao „vinčesterku”. Dva kuršuma pogodila su bandita u srce i odneli ga do polovine proplanka.

Jedan drugi bandit je, urlajući od straha, potražio spas verujući se uz stranu jaruge. Stigao je skoro do vrha kada ga je kuršum pogodio i on je kao lutka poleteo dole. Revolveri su praštali sa svih strana i kuršumi su kidali grančice žbunja i drveća i komadiće stena sa zidina jaruge, a odgovarale su im „vinčesterke” sejući smrt. Holidej je preskočio preko tela jednog bandita i preko ugašene vatre, i pogledom potražio Lujzu.

Ali, nije je video. Čuvši šum iza sebe, Holidej se okrenuo i mahinalno sagnuo, jer mu je hitac skoro oprljao kožu na licu. U magnovenju, ugledao je neku nejasnu siluetu i prepoznao Halama, koji se upinjao da ispred sebe kao štit zadrži Lujzu, vezanu i začepljenih usta. Mada je bila vezana, ona se borila i otimala kao tigrica, otežavajući u najvećoj mjeri njegov napor. Konačno je Lujza uspjela da se otme i Halam je grubo opsovao kada je pala na zemlju i otkrila ga. Izgubivši štit, Halam je opalio dva hica na Holideja i treći prema paloj Lujzi pre nego što se okrenuo i zaronio u mrak. Holidej u „vinčesterki” nije imao više ni jedan metak. U mraku je još razaznavao Halamovu siluetu i zapazio kada se ovaj okrenuo da opali iz revolvera.

Holidej je munjevito potegao revolver i tri puta brzo pritisnuo okidač. Tri plamička su bridnula iz cevi kao munje i Halam je odbačen nazad kao udaren đuletom. Grunuo

je licem u stablo jednog drveta, odbio se nazad i mlitavo se skljojao pored njega.

Do Holidejeve svesti probilo se saznanje da je pucnjava prestala i skoro izbezumljen brigom on je potrčao ka nepomičnoj Lujzi. Kleknuo je pored nje i sav premro od straha da ju je Halam pogodio, drhtavim rukama odvezao joj prevez sa usta.

— Lujza — izustio je skoro bez daha.

— Čitava sam... ne brini — odazvala se ona. — Ne znam kako me je promašio.

— Nije važno kako, važno je da je promašio — rekao je Dok sa olakšanjem i prigrlio je. Prisetivši se da je vezana, pustio ju je za trenutak i iz kanije jednog mrtvog bandita izvukao nož kojim je prerezao veze. — Lujza, čini mi se da mi je ovo bio najteži dan u životu.

— I meni — prošaputala je Lujza i oslonila se glavom na njegovo rame. — Pomišljala sam da se ubijem čim ulučim priliku... ali, sada je sve dobro — dodala je i čvršće se pripila uz njega. — Mada mi je teško da poverujem.

Tada se iz mraka pojavio Faradi sa kutijom za pušku u rukama. — Puška je ovde — rekao je zadovoljno. — Nije ni ogrebanja. Ali, kutija je oštećena.

Holidej je nabrao čelo i klimnuo glavom. — A gde je Hakebi?

— Sa njim je svršeno.

Holidej se trgao i pustio Lujzu iz naručja.

— Poginuo je u okršaju — rekao je Faradi. — Ali, dvojicu je poslao na onaj svet. Onaj drugi bandit ispuštio je revolver... revolver je pri udaru u zemlju opalio i ubio ga.

Holidej je tužno zavrteo glavom.

— Kakav nesrećan slučaj. Tako su naši računi zauvek likvidirani. Ipak, učiniću mu posmrtnu uslugu: predaću njegov poklon guverneru — a onda se okrenuo Lujzi i čvršće je

prigrlio rukom. — A za sebe ću zadržati jedan mnogo lepši poklon... mislim da sam ga zaslužio.

— Za sada jesi — osmehnula se Lujza — ali samo za sada.

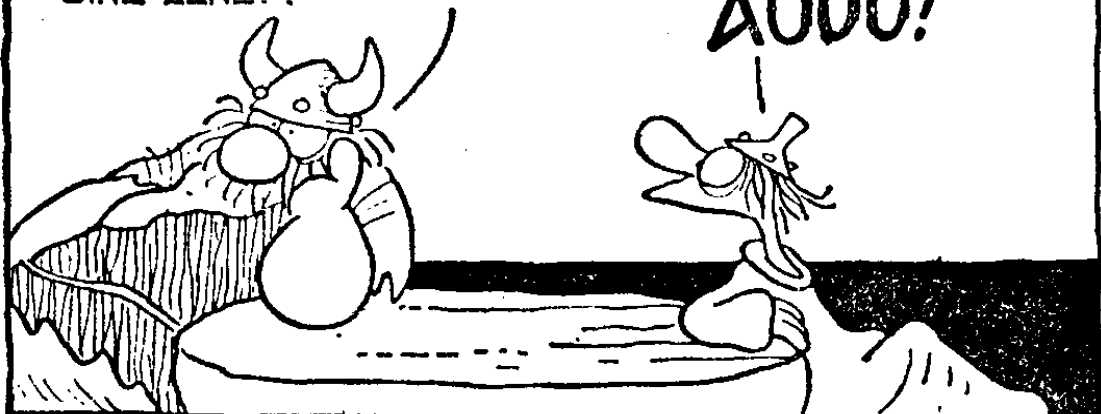
K R A J

HOGAR STRAŠNI

by
DICK BROWNE

JESI LI IKADA RAZMIŠLJAO O
TOME DA POLOVINU SVETA
ČINE ŽENE!?

ODINA MU!

HOGARE, A KAD BI MOGLI
DA OBIDEMO TU POLOVI-
NU?

© King Features Syndicate, Inc., 1974

ZA VAŠ ODMOR I ZABAVU

WESTERN ROMANI

SVAKOG 3. U MESECU
VAJAT ERP

SVAKOG 16. U MESECU
ŠEJN

SVAKOG 7. U MESECU
DOK HOLIDEJ

